

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3

หนึ่งฤทัย พากักดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2564

**ENHANCING ABILITY ON LISTENING COMPREHENSION IN
THAI LANGUAGE SUBJECT THROUGH LITERATURE-BASED
APPROACH AND STORYTELLING ALOUD TECHNIQUES FOR
KINDERGARTEN 3 STUDENTS**

NEUNGLUETHAI PAPAKDEE

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Curriculum and Instruction
College of Education Science, Dhurakij Pundit University**

2021

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรม
เป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3
เสนอโดย นางสาวหนึ่งฤทัย พากักดี
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พงษ์ทิพย์ โน้วน โกศล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พจมาลย์ สกตเกียรติ)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ทิพย์ โน้วน โกศล)

วันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้ วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3
ชื่อผู้เขียน	หนึ่งฤทัย พากักดี
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองएम
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จังหวัดนนทบุรี มีนักเรียนจำนวน 21 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test for dependent samples และ t-test for One sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=14.645*) 2) ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=6.96*) 3) ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ภาพโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 2.73$, S.D.= 0.30)

Thesis Title	Enhancing Ability on Listening Comprehension in Thai Language Subject through Literature-Based Approach and Storytelling Aloud Techniques for Kindergarten 3 Students
Author	Neungluethai Papakdee
Thesis Advisor	Dr. Paitaya Meesat
Co- Thesis Advisor	Assoc.Prof. Dr.Anchali Thongaime
Department	Curriculum and Instruction
Year	2020

ABSTRACT

This experimental research aimed to 1) enhance an ability on listening comprehension in Thai language of Kindergarten 3 students through Literature-Based Approach and Storytelling Aloud Techniques, 2) compare the listening comprehension ability in Thai language of Kindergarten 3 Students after using Literature-Based Approach and Storytelling Aloud Techniques with the 75% set criteria, and 3) investigate students' learning behaviour on listening comprehension in Thai language with Literature-Based Approach and Storytelling Aloud Techniques.

The sample being used were 21 students of Kindergarten 3, classroom number 3/4 at Denla Rama V School. The sample of this research was drawn through Cluster random sampling. Research instruments were 1) lesson plans, 2) listening comprehension tests, and 3) a form of a learning behavior observation in listening comprehension. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test for Dependent samples and t-test for One sample.

The results of the study were found as follows: 1) The posttest scores of on listening comprehension test were higher than those of the pretest at .05 level (sig.=.000, t=14.645*) with statistical significance; 2) For the posttest on listening comprehension, all students passed the criterion score at 75 percentage, significantly at the .05 level (sig.=.000, t=6.96*), and 3) The learning behaviours on listening comprehension in Thai language of Kindergarten 3 students were generally at the highest level ($\bar{x} = 2.73$, S.D. = 0.30).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัตรู และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองเอม อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในกระบวนการดำเนินการวิจัยมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ทำให้งานวิทยานิพนธ์มีคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล และอาจารย์ ดร.พจมาลย์ สกลเกียรติ ที่เมตตาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จตุพร มีสกุล อาจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม ผลพานิช และอาจารย์ ดร.ปริดา หนูชู ที่เมตตาตรวจสอบเครื่องมือและข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน ตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 ตำบลบางขุนทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยจนทำให้งานวิจัยเสร็จสิ้นในเวลาอันจำกัด

ขอขอบพระคุณพ่อแม่ ญาติพี่น้อง รวมทั้งเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอดทำให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะแก่คุณบิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

หนึ่งฤทัย พากักดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	10
2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการทางภาษา.....	25
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย.....	29
2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็ก.....	42
2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคการเล่าเรื่อง.....	56
2.6 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้.....	60
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	70
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	79
4. ผลการศึกษา.....	83
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิค การเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	84
ตอนที่ 2 ผลเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิค การเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75.....	86
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้น อนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง.....	89
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	96
5.2 อภิปรายผล.....	96
5.3 ข้อค้นพบในการวิจัย.....	101
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	113
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	114
ข แผนการจัดการเรียนรู้.....	116
ค แบบทดสอบวัดความสามารถก่อนและหลังเรียน.....	142
ง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้.....	151
ประวัติผู้เขียน.....	155

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สภาพที่ฟังประสงค์ด้านร่างกายตามมาตรฐานที่ 1 และมาตรฐานที่ 2.....	14
2.2 สภาพที่ฟังประสงค์ด้านอารมณ์ตามมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 5.....	15
2.3 สภาพที่ฟังประสงค์ด้านสังคมตามมาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 7 และมาตรฐานที่ 8.....	17
2.4 สภาพที่ฟังประสงค์ด้านสติปัญญาตามมาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12.....	18
2.5 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย.....	20
2.6 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์.....	21
2.7 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม.....	21
2.8 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา.....	22
2.9 การพัฒนาการทางภาษาด้านความสามารถด้านการฟัง.....	38
3.1 เกณฑ์แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ.....	75
4.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 21 คน.....	84
4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟัง เพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 21 คน.....	85
4.3 แสดงคะแนนเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิค เล่าเรื่อง นักเรียนจำนวน 21 คน.....	86
4.4 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิค การเล่าเรื่องกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม นักเรียนจำนวน 21 คน....	88
4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง จำนวน 21 คน.....	89

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....

6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงปรัชญาการศึกษาไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองครอบครัวสังคมและประเทศชาติ ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ซึ่งให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางสติปัญญาที่เกี่ยวกับทักษะทางภาษาโดยกำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสาร ได้เหมาะสมกับวัย ได้กำหนดสภาพที่พึงประสงค์ไว้ว่า ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ความคิด จินตนาการ การแสดงออก หากเด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจภาษา และสื่อสารได้ และ ก็จะเกิดการเพิ่มพูนการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการเกิดพัฒนาการทางสังคมไปด้วย (รสสุคนธ์ แนวนบุตร, 2557) การที่เด็กปฐมวัยจะพัฒนาภาษาและความสามารถในการสื่อสารได้นั้น ทักษะการฟัง และการพูดถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัยนี้เป็นวัยที่เรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยิน ได้ฟัง ไปสู่การพูดและการสนทนา (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) กล่าวอีกนัยหนึ่ง การฟังเป็นทักษะพื้นฐานสุดของการเรียนรู้และพัฒนาภาษา ข้อมูลทางภาษาจะถูกเก็บในความจำของเด็กเพื่อนำไปใช้ในการพูด การอ่านและการเขียนต่อไป ดังที่นิคยา ประพุดติกิจ (2556) ได้เสนอแนะว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์ เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ โครงสร้างของภาษาพูดและเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดถูกต้องยิ่งขึ้นรู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความสามารถในการฟังของเด็กปฐมวัยจะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาความสามารถของการพูด อ่าน และเขียน ดังนั้นจึงเกิดคำถามว่า การจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถทางการฟังของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพยิ่งขึ้นได้อย่างไร

การสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลักการสำคัญ คือต้องสามารถสร้างความสุขขณะที่เรียนและสามารถเพิ่มพูนพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียนได้ (อารีย์ คำสังฆะ, 2554) การนำวรรณกรรม เช่น นิทาน เทพนิยาย หรือเรื่องเล่า มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงแต่จะฝึกทักษะทางภาษา ยังทำให้เกิดบรรยากาศสนุกสนานอันส่งผลต่อการเสริมสร้างความจำ เกิดจินตนาการและช่วยสร้างพัฒนาการทางภาษาแก่เด็กที่ฟังนิทาน เด็กคนใดฟังนิทานมากเด็กคนนั้นก็จะมีโอกาสได้เรียนรู้คำศัพท์ที่หลากหลาย และนำไปเก็บในคลังคำศัพท์ของตน และเมื่อถึงเวลาจะนำไปใช้ ก็สามารถจะดึงคลังคำที่มีออกมาใช้ได้ (นิตยา ประพุดติกิจ, 2556) และการส่งเสริมความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัย คือ การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะความสามารถทางภาษาด้านการฟังเช่น ฟังเสียงธรรมชาติ ฟังเสียงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ฟังเสียงเครื่องดนตรี ฟังเสียงจากวิทยุโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ฟังเรื่องราวที่เล่าแล้วสามารถเล่าเรื่องได้ ได้แก่ นิทาน ข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ เป็นต้น (อุบล เมืองสมุทร, 2540)

นอกจากนั้น เด็กปฐมวัย ยังต้องฟังเพื่อความเข้าใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการฟังที่มีความสำคัญยิ่ง การฟัง เป็นพฤติกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรับรู้ (Preception) ความเข้าใจ (Comprehension) การฟังยังเป็นพฤติกรรมที่จะต้องฝึกฝน (Practice) จนเกิดการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการพูด และการฟังเพื่อความเข้าใจนั้นมีเครื่องมือที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยได้ศึกษา คือการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

แนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่สามารถจัดได้หลายรูปแบบ หนึ่งในรูปแบบที่ได้รับความนิยม คือการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยการเรียนรู้ ที่ช่วยให้เด็กได้อ่าน เขียน ฟัง พูด และการทำกิจกรรมบูรณาการที่สอดคล้องกับวรรณกรรม ลักษณะเฉพาะที่ใช้วรรณกรรมมาเป็นสื่อเพื่อการเรียนรู้ (Gunning, 2003) นอกจากนี้ Huck (1992 อ้างถึงใน Machado, 2012) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กได้อ่านออกเสียง ที่ครูแนะนำการใช้หนังสือและกระตุ้นให้เด็กตอบสนองต่อนิทานโดยใช้บทบาทสมมติ ศิลปะ และการเขียน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานจึงเป็นรูปแบบที่มีการบูรณาการความรู้เข้ากับศาสตร์ต่างๆ โดยขึ้นอยู่กับการออกแบบกิจกรรมของครูผู้สอนตามความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา Rothlein

และ Meinbach (1997) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานแบบหน่วยการเรียนรู้มีวิธีการคือ การเลือกหัวข้อให้เหมาะสมกับความสนใจประสบการณ์ หรือสภาพปัญหา ต้องให้ความสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้เมื่อจบกิจกรรม พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และสร้างแรงจูงใจ โดยออกแบบและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหัวข้อที่สะท้อนให้เห็นถึงวรรณกรรม และครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร พร้อมทั้งครูพุดคุยสนทนาโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กเกิดความคิดที่หลากหลาย มีการเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมกับหัวข้อเลือกหนังสือที่สัมพันธ์กับหัวข้อการขยายโอกาสการเรียนรู้ และมีการประเมินผลตามสภาพจริง

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการนำนิทานมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระที่ควรรู้ของเด็กอนุบาล ผ่านกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือทำ

การใช้วรรณกรรมเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้เรียนและเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ดังที่ Malkina (1995) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลกับผู้เริ่มเรียนภาษา เพราะสามารถแสดงถึงอารมณ์ต่างๆ การรับรู้ และความต้องการได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็ก นอกจากนี้สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2552) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ เด็กจะสามารถจดจำคำศัพท์หรือเรียนรู้ภาษาได้จากการฟังนิทาน นอกจากจะได้พัฒนาเรื่องภาษาแล้วยังได้ฝึกความกล้าแสดงออกและสร้างจินตนาการให้กับเด็กหรือผู้ฟังด้วย ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นหนึ่งของทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาของเด็กแรกเกิดจนถึงปฐมวัยได้เสนอว่า เด็กทารกจะพัฒนาความสามารถทางการฟังได้ดี ทั้งในเรื่องการจดจำคำศัพท์ การแยกวลี และการแบ่งประโยคได้จากการฟังเสียงสูงต่ำ เน้นเสียง เน้นจังหวะ การเล่นเสียง เวลาที่มารดาพูดด้วย (Zhang, 2006 อ้างถึงใน Meesat, 2015) ด้วยเหตุนี้ในการเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยจึงจะนำทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาของเด็กทารกมาใช้ กล่าวคือไม่เพียงแต่จะนำเอานิทานมาใช้ เพื่อสร้างความน่าสนใจตามธรรมชาติของเด็กที่ชื่นชอบการฟังเรื่องเล่าและนิทาน (Stoyale, 2006 อ้างถึงใน Tanni & Mahmoud Raba, 2015) หากยังควรนำกิจกรรมการเล่านิทานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องที่เน้นการเล่นเสียง จังหวะ น้ำเสียง เสียงสูงต่ำ เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังด้วย

ดังที่ ยุค รักไทย (2542 อ้างถึงใน ฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์, 2555) กล่าวว่า แม้ทักษะการฟังจะใช้มากที่สุดแต่กลับมีผู้วิจัยว่าความล้มเหลวของการใช้ภาษาในการสื่อสารเกิดจากการฟังมากที่สุด

ถึงร้อยละ 42 ซึ่งมากกว่าทักษะการใช้ภาษาอื่นๆ ทักษะการฟังเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝน เพราะหากนักเรียนขาดทักษะการฟังที่ดีก็ไม่สามารถจับใจความได้ถูกต้องครบถ้วน อาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ เช่น การสื่อความหมายผิด ไม่เข้าใจในเรื่องที่ฟังและไม่สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้รับสารขาดการไตร่ตรองไม่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเรื่องราวที่ได้ฟัง ก็อาจทำให้มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อาจทำให้เกิดโทษขึ้นทั้ง ผู้รับสารและผู้ส่งสาร

จากการศึกษาผลประเมินพัฒนาการทางด้านภาษาด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนในเครือเด่นหล้า พบว่าความสามารถด้านการฟังของทั้งสองโรงเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา โดยเกณฑ์มาตรฐานด้านการฟังต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม แต่ภาพรวมของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 และโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า (เพชรเกษม) มีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการฟังเพียง 69.5 และ 69.8 ของคะแนนเต็มตามลำดับ (โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5, 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถด้านการฟังของนักเรียนอนุบาล 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังให้แก่เด็กนักเรียน ซึ่งผลที่ได้รับจากการวิจัยอาจจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในด้านการฟังของนักเรียนปฐมวัยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นอนุบาล 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง มีความสามารถด้านการฟังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นอนุบาล 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง มีความสามารถด้านการฟังหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นอนุบาล 3 มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง อยู่ในระดับมาก

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนในเครือเด่นหล้า มี 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จำนวน 17 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 198 คน และโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า จำนวน 12 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 155 คน รวมทั้งหมด 29 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมดจำนวน 353 คน (สถิติจำนวนนักเรียนประจำ ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 และโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า ข้อมูลเมื่อ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2563) ซึ่งแต่ละห้องของ โรงเรียนได้รับการจัดแบ่งนักเรียนแบบคละความสามารถทำให้นักเรียนทุกห้องมีความรู้ความสามารถพื้นฐานโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (Gall,Brog and Gall,1996)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จังหวัดนนทบุรี มีนักเรียนจำนวน 21 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) และโดยใช้หน่วยห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

- ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง
- ตัวแปรตาม
1. ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
 2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเลือกมา 8 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 2 ชั่วโมงรวมเวลา 16 ชั่วโมง ดังนี้

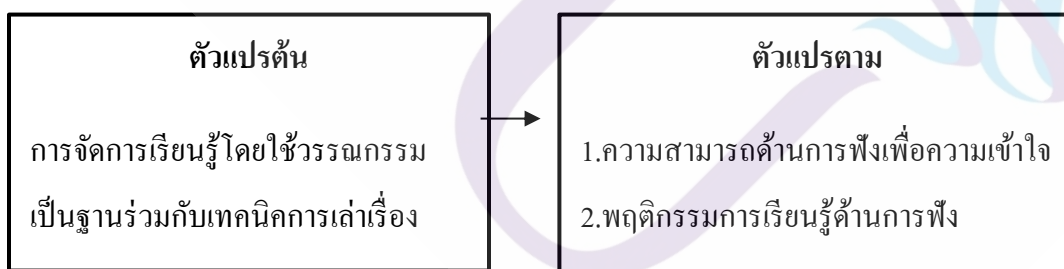
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 โรงเรียนของเรา
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ตัวเรา
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หนูทำได้
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ครอบครัวสุขสันต์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 อาหารดีมีประโยชน์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ฤดูกาล
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ข้าว
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ปลอดภัยไว้ก่อน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูล คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 16 ชั่วโมง

1.5 กรอบแนวคิดวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2560) แนวคิดการฟังเพื่อความเข้าใจ แนวคิดวรรณกรรมเป็นฐาน การใช้เทคนิคเล่าเรื่อง และ พฤติกรรมการเรียนรู้กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

วรรณกรรมเป็นฐาน หมายถึง การใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี คือนิทาน ในการจัดกิจกรรมเล่านิทานนี้จะเป็นิทานสำหรับเด็ก ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกนิทาน ได้แก่ นิทานต้องเหมาะกับระดับอายุของเด็ก คำที่ใช้เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำใกล้ตัว หรือเป็นคำคุ้นชิน ประโยคเป็นประโยคสมบูรณ์ รูปแบบประโยคเป็นความเดียว และความรวม โครงเรื่องไม่สลับซับซ้อน มีแก่นเรื่องที่เข้าใจง่าย ความยาวของเนื้อเรื่องประมาณ 10-15 นาที เนื้อเรื่องใกล้ตัวเด็กเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ตัวละครอยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็ก และเนื้อเรื่องต้องสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เทคนิคการเล่าเรื่อง หมายถึง การเล่านิทานโดยมีหลักการที่จะเร้าความสนใจและสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้เรียนผ่านการใช้น้ำเสียง การเน้นจังหวะ การเน้นคำการเล่นเสียง สูงต่ำ ใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยค รวมไปถึงการใส่อารมณ์ร่วมกับการใช้ภาพและท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม โดยครูผู้สอนเป็นผู้เล่าเรื่อง

วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเล่าเรื่อง หมายถึง การใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีคือนิทานและการเล่านิทานโดยเร้าความสนใจของผู้เรียนผ่านการใช้น้ำเสียง การเน้นจังหวะ การเน้นคำ การเล่นเสียงสูงต่ำ การใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยครวมไปถึงการสอดแทรกอารมณ์กับการใช้ภาพและใช้ท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม โดยครูผู้สอนเป็นผู้เล่าเรื่องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในเนื้อเรื่อง จดจำได้ และมีความสนุกสนานซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรม มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ครูจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาและใช้คำถามนำเข้าสู่บทเรียน อาจมีภาพประกอบเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ พร้อมทั้งแนะนำตัวละครในเรื่อง
2. ขั้นปฏิบัติการเล่านิทาน ครูจัดกิจกรรมการเล่านิทานตามเนื้อเรื่องที่คัดเลือกมา และบอกวัตถุประสงค์ของนิทานก่อนการเล่า มีการตั้งคำถามคำถามเป็นระยะเพื่อให้นักเรียนได้ ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ฟัง ในขั้นตอนนี้ครูจะเล่าเรื่องโดยการใช้ น้ำเสียง การเน้นจังหวะ การเน้นคำ การเล่นเสียงสูงต่ำ การใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยครวมไปถึงการสอดแทรกอารมณ์ ประกอบกับภาพและใช้ท่าทางอย่างเหมาะสม หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการฟัง
3. ขั้นสรุป ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่ได้ฟัง เกี่ยวกับชื่อตัวละครและบอกได้ว่า ใคร/ทำอะไร/ที่ไหน เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาที่ได้ฟัง

ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นได้ว่า ใคร ทำอะไร เกิดอะไรขึ้น เกิดที่ไหนและอย่างไร สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์และเข้าใจแก่นของเรื่องได้ว่าเรื่องที่ฟังต้องการสื่อหรือเกี่ยวกับเรื่องอะไร ซึ่งวัดโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการฟัง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับวัดความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อจำนวน 2 ชุดใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้อ่านคำถามให้ผู้เรียนฟัง จากนั้นให้ผู้เรียนเลือกคำตอบในแต่ละข้อที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้องมากที่สุด

พฤติกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกด้านการฟังของผู้เรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งวัดโดยแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวิเคราะห์พฤติกรรมที่ไว้วัดจาก มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย 2 มาตรฐาน พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ 3 มาตรฐาน พัฒนาการด้านสังคม 3 มาตรฐาน และพัฒนาการด้านสติปัญญา 4 มาตรฐาน และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้มาตรวัด 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง และมาก

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยเพิ่มขึ้น
2. ครูวิชาภาษาไทยสามารถนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังของผู้เรียนในชั้นอื่นๆได้
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ในรายวิชาภาษาไทย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด
ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา
แบ่งเป็น 7 หัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย (พุทธศักราช 2560)

2.1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

2.1.2 วิสัยทัศน์

2.1.3 หลักการ

2.1.4 จุดหมาย

2.1.5 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.1.6 สภาพที่พึงประสงค์

2.1.7 สาระการเรียนรู้

2.1.8 หลักการจัดประสบการณ์

2.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

2.2.1 ทฤษฎีของชอมสกี

2.2.2 ทฤษฎีของสกินเนอร์

2.2.3 ทฤษฎีของเพียเจต์

2.2.4 ทฤษฎีของไวกอทสกี

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

2.3.1 ความหมายของการฟัง

2.3.2 ความสำคัญของการฟัง

2.3.3 จุดมุ่งหมายของการฟัง

2.3.4 การฟังเพื่อความเข้าใจ

2.3.5 การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

- 2.3.6 แนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย
- 2.3.7 การวัดความสามารถด้านการฟัง
- 2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็ก
 - 2.4.1 การใช้วรรณกรรมเป็นฐาน
 - 2.4.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก
 - 2.4.3 ความหมายของนิทาน
 - 2.4.4 ประเภทของนิทาน
 - 2.4.5 ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน
 - 2.4.6 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
 - 2.4.7 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย
 - 2.4.8 หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคการเล่าเรื่อง
 - 2.5.1 ความสำคัญของการเล่าเรื่อง
 - 2.5.2 จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่อง
 - 2.5.3 เทคนิคการเล่าเรื่อง
- 2.6 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้
 - 2.6.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียนรู้
 - 2.6.2 พฤติกรรมการตั้งใจเรียน
 - 2.6.3 ความหมายของพฤติกรรมการตั้งใจเรียน
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย (พุทธศักราช 2560)

2.1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มศักยภาพได้บริบถสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2.1.2 วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดวิสัยทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นความคาดหวังที่เป็นจริงได้ในอนาคต ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพผ่านประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิต ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย และทุกฝ่ายทั้งครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชนร่วมมือกันพัฒนาเด็ก ดังนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข และเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2.1.3 หลักการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3 - 6 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคน ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิทธิเด็ก โดยความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลายได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และการพักผ่อนเพียงพอ

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษา กับพ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1.4 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัยแล้ว โดยจุดหมายอยู่บนพื้นฐานพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

2.1.5 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย 2 มาตรฐาน พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3 มาตรฐาน พัฒนาการด้านสังคม 3 มาตรฐาน และพัฒนาการด้านสติปัญญา 4 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกายประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหว
 - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคมประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคม

4. พัฒนาการด้านสติปัญญาประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมกับวัย

การกำหนดตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ มีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือ ความสามารถตามวัยที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคน บนพื้นฐานพัฒนาการหรือความสามารถในแต่ละ ระดับอายุ คือ อายุ 3 - 4 ปี อายุ 4 - 5 ปี และอายุ 5 - 6 ปี อีกทั้งนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาระการ เรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ เด็ก นอกจากสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้สอน จำเป็นต้องทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 3 - 6 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัย ได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำ ข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพหรือช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที ใน กรณีสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กไม่เป็นไปตามวัย ผู้สอนจำเป็นต้องหาจุดบกพร่องและรีบแก้ไข โดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ถ้าเด็กมีสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าวัย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ สภาพที่พึงประสงค์เกิดขึ้นตามวัยมากน้อยแตกต่างกัน ไปในเด็กแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ

2.1.6 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบน พื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการ กำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ดังนี้

1) ด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 2.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านร่างกายตามมาตรฐานที่ 1 และมาตรฐานที่ 2

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่น และ ทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้อื่นนะ	1.3.1 เล่น และ ทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตัวเอง	1.3.1 เล่นทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง	2.1.1 เดินตามแนวที่กำหนดได้	2.1.1 เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรง	2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้
คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์ทรงตัวได้		ได้โดยไม่ต้องกางแขน	โดยไม่ต้องกางแขน
	2.1.3 วิ่งแล้วหยุดได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกเลี่ยงกีดขวางได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกเลี่ยงกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
2.2 ใช้มือ – ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	2.2.1 ใช้กระดาษตัดตามแนวเส้นโค้งได้
2.2 ใช้มือ – ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.2.2 เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	2.2.2 เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน

2) ด้านอารมณ์

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตารางที่ 2.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านอารมณ์ตามมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 5

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออก	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่า สิ่งใดเป็นของตนเอง สิ่งใดเป็นของผู้อื่น	5.1.1 ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นเมื่อมี ผู้ชี้แนะ	5.1.1 ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นด้วย ตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและ ช่วยเหลือแบ่งปัน	5.2.1 แบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.1 ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	5.2.1 ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่นได้ด้วย ตัวเอง
5.4 มีความรับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ ด้วยตนเอง

3) ด้านสังคม

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตารางที่ 2.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านสังคมตามมาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 7 และมาตรฐานที่ 8

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตัวเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตัวเอง
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตัวเอง	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ
	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตัวเอง	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตัวเอง
8.1 ขอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	8.2.2 ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.2.2 ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตัวเอง	ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	8.3.1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตัวเอง

4) ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตารางที่ 2.4 สภาพที่พึงประสงค์ด้านสติปัญญาตามมาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	9.1.2 เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 3 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 4 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตัวเอง
	10.2.2 คาดเดาหรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น	10.2.2 คาดเดาหรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็น	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นอย่างมีเหตุผล

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
	อายุ 3 – 4 ปี	อายุ 4 – 5 ปี	อายุ 5 – 6 ปี
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

2.1.7 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้งสองส่วนมีความสำคัญในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยผู้สอนอาจจัดในรูปแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย รวมทั้งต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ จะช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กปฐมวัยต้องทำอะไร เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างไร และทุกประสบการณ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก ช่วยผู้สอนในการสังเกต สนับสนุน และวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็ก ประสบการณ์สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ของเด็ก ตัวอย่างเช่น เด็กเข้าใจความหมายของการเปรียบเทียบและจำแนกผ่านประสบการณ์สำคัญ การจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ผู้สอนจึงวางแผนจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสเล่นบล็อกรูปทรงต่างๆ อย่างอิสระ มีการเปรียบเทียบขนาดของบล็อกรูปทรงเดียวกัน และจำแนกรูปทรงของบล็อกเป็นกลุ่ม เด็กจะเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญในการจำแนก เปรียบเทียบซ้ำแล้วซ้ำอีก มีการปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ ผู้ใหญ่ และเด็กอื่น ฯลฯ นอกจากนี้ ผู้สอนที่เข้าใจและเห็นความสำคัญจะยึดประสบการณ์สำคัญเป็นเสมือนเครื่องมือสำหรับการสังเกตพัฒนาการเด็ก แปลการกระทำของเด็ก ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสื่อและช่วยวางแผน

กิจกรรมในแต่ละวัน ประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็ก ได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ และระบบประสาท ในการทำกิจกรรมประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กรู้จักดูแล สุขภาพและสุขอนามัย สุขอนิสัย การรักษาความปลอดภัย และการตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

ตารางที่ 2.5 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ 2. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	1. การเขียนภาพและการเล่นกับสี
1.1.3 การรักษาความปลอดภัย	1. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน 2. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุขร่าเริง แจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 2.6 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสพการณ์สำคัญ
1.2.1 สุนทรียภาพ ดนตรี	1.การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี 2.การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง 3.การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
1.2.2 คุณธรรม จริยธรรม	1.การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
1.2.3 การแสดงออก ทางอารมณ์	1.การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น 2.การทำงานศิลปะ

1.3 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดลอมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดลอม การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ตารางที่ 2.7 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

ด้านสังคม	ประสพการณ์สำคัญ
1.3.1 การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน	1.การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
1.3.2 การดูแลรักษา ธรรมชาติ และ สิ่งแวดลอม	1.การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า 2.การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดลอมในชีวิตประจำวัน
1.3.3 การมี ปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มี ส่วนร่วมและบทบาท สมาชิกของสังคม	1.การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน 2.การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน 3.การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็ก ได้เรียนรู้การใช้ภาษาพัฒนาการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา การมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ตารางที่ 2.8 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
1.4.1 การใช้ภาษา	1.การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม 2.การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ 3.การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ 4.การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การ ตัดสินใจแก้ปัญหา	1.การบอกและเรียงลำดับเหตุการณ์ตามช่วงเวลา 2.การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือการกระทำ 3.การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
1.4.3 จินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	1.การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ
1.4.4 เจตคติที่ดีต่อ การ เรียน รู้ และ แสวงหาความรู้	1.การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ 2.การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบและข้อสงสัยต่างๆ

2. สาระที่ควรเรียนรู้ สาระในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อประสงค์ จะให้ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ ความสนใจของเด็ก อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้ มาบูรณาการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้มิได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ สาระที่ควรเรียนรู้ยังใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหา ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของ

เด็ก สาระที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เช่น

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็น ประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จัก ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและ โรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม เมื่อเด็กมีโอกาสเรียนรู้แล้วควรเกิดแนวคิด

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับ ครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ เมื่อเด็ก มีโอกาสเรียนรู้แล้วควรเกิดแนวคิด

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ เมื่อเด็กมีโอกาสเรียนรู้แล้วควรเกิดแนวคิด

2.4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสีสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เมื่อเด็กมีโอกาสเรียนรู้แล้ว เด็กควรเกิดแนวคิด

2.1.8 หลักการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปีเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นการลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการและแนวทางจัดประสบการณ์ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2.1.8.1 หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์เล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

- 5) ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.1.8.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 3) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรมทักษะและสาระการเรียนรู้
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือผู้จัดการเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- 6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมการมีวินัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) ประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลนำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

10) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน สนับสนุนสื่อ แหล่งการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีแนวคิดและหลักการจัดการศึกษา ในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุล ครบทุกด้านผ่านการเล่นอย่างมีความหมายสอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต มีการสร้างวินัยเชิงบวก มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้จำนวน 12 มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพได้บริบทสังคมและวัฒนธรรมโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาการทางภาษา

นักวิชาการการสื่อสารทั้งหลายได้ศึกษารูปแบบและกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกทางภาษา มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีกับการพัฒนาการทางภาษาดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีชอมสกี (Chomsky)

Chomsky (1965, อ้างถึงใน ปริดา เมธิภาคยงกูร, 2561) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กสามารถพูดคำใหม่ ๆ ได้โดยไม่ได้รับการเสริมแรง การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อนซึ่งจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างภายในตัวเด็กด้วย เขาอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เมื่อเด็กได้รับประโยคหรือกลุ่มคำต่าง ๆ เข้ามา เด็กจะสร้างระบบไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาและใช้ความสามารถของตนเองมาเปลี่ยนแปลงประโยคที่ตนได้ยิน โดยการลดเสียง ลดคำ เปลี่ยนที่และ

แทนที่ การเปลี่ยนแปลงนี้มีอยู่ทุกภาษา แต่ละภาษามีลักษณะพิเศษแตกต่างกัน ผู้เรียนจะใช้ความสามารถเฉพาะตนสร้างหลักไวยากรณ์โดยอัตโนมัติ

2.2.2 ทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner)

Skinner (1950 อ้างถึงใน เกตน์นิภา ฮาดคันทุง, 2561) ได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้ภาษาว่า เกิดจากการเปล่งเสียงโดยเริ่มตั้งแต่วัยทารกและผู้เลี้ยงให้การเสริมแรง คือความเอาใจใส่สนับสนุนเฉพาะเสียงที่ใช้อยู่ในสังคมของตน ทำให้ทารกส่งเสียงที่ได้รับแรงเสริมบ่อยครั้งจนติดเป็นนิสัย ส่วนเสียงที่ไม่มีใช้ในภาษาของตนก็จะถูกละทิ้งไปในที่สุด เด็กทารกจึงเรียนรู้ภาษาของตนได้ดีที่สุด ด้วยการเลียนแบบพี่เลี้ยงหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งมักจะพูดกับทารกด้วยภาษาของผู้ใหญ่เป็นส่วนใหญ่ และเมื่อเด็กเลียนเสียงผู้ใหญ่อย่างถูกต้องก็จะได้รับการเสริมแรง ซึ่งช่วยให้เด็กเลียนเสียงได้บ่อยขึ้นจนติดเป็นนิสัยที่จะออกเสียงนั้นได้ภายหลัง ในระยะต่อมาการออกเสียงที่คล้ายคำพูดของผู้เลี้ยงดูยังทำให้เด็กเกิดความพอใจได้เองอีกด้วย ด้วยเหตุนี้สกินเนอร์จึงเชื่อในเรื่องการเลือกเสริมแรง โดยให้รางวัลการเปล่งเสียงของเด็กว่าเป็นสาเหตุของการปลูกฝังความสามารถทางภาษาให้แก่เด็ก และการเลียนเสียงผู้ใหญ่ก็สามารถทำให้เด็กพูดได้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กได้ทั้งประเภทและส่งเสริมอิทธิพลที่สะสมกันขึ้นจนบุคคลนั้นมีความสามารถทางภาษา

2.2.3 ทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget)

Piaget (1980 อ้างถึงใน สิริินทร์ ลัดดากลม บุญเชิดชู, 2557) ได้ศึกษาพัฒนาการทางสมองของเด็ก เชื่อว่าการเจริญเติบโตทางสมองของเด็กส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ (Interacition) อย่างต่อเนื่องกับสิ่งแวดล้อมภายนอกในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition) ระยะแรกเริ่ม เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอันส่งผลให้มีความสามารถที่จะเลียนเสียงพูดตามผู้อื่นและเข้าใจมโนทัศน์ต่าง ๆ ในทัศนะของเพียเจต์ภาษากับการคิดไม่ใช่สิ่งเดียวกันเป็นสิ่งที่แยกจากกันแต่มีความสัมพันธ์กัน การใช้ภาษาจำเป็นต้องใช้การคิด อย่างไรก็ตามการที่ไม่มีภาษาหรือไม่สามารถรับรู้ภาษาที่ไม่ได้เป็นสิ่งคิดขวางคนเราไม่ให้คิด หากสามารถเข้าใจความคิดบางอย่างได้ เช่น ขณะเล่นประกอบชิ้นส่วนวัตถุหรือเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นการแก้ปัญหาโดยไม่ต้องพูดหรือใช้ภาษาเลย ดังนั้นภาษาไม่ได้เป็นสิ่งจำเป็นเสียทีเดียวที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ งานวิจัยของเพียเจต์ที่เกี่ยวกับ Sensorimotor Intelligence ในเด็กอายุ 18 เดือนนั้น ชี้ให้เห็นว่า เด็กมีความคิดเกี่ยวกับวัตถุก่อนที่จะสามารถเอ่ยชื่อวัตถุเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำกับวัตถุได้ อย่างไรก็ตามการรู้การเข้าใจมีความเกี่ยวเนื่องกับการคิดรวมทั้งเกี่ยวเนื่องกับภาษาในเรื่องนี้ เพียเจต์ทำให้ทัศนะว่าภาษาเป็น “ตัวกระทำภายนอก” (Outside Agent) ที่ทำให้เด็กได้พัฒนาการคิด เด็กเริ่มเข้าใจภาษารู้จักคิดเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา และรู้จักแปลความคิดออกเป็นภาษาที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจ ภาษา

เป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปสู่การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interacton) นั่นคือ จะทำให้เด็กค่อย ๆ เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการมีทัศนคติที่ยึดตนเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) ไปยังสังคมภายนอกเนื่องจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่สำคัญคือการติดต่อสื่อสารกันด้วยภาษา ทำให้เด็กได้เรียนรู้และเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดกับผู้อื่น ทั้งเพียเจต์และนักวิจัยแนวเพียเจต์มีความเห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ทางภาษา (Social Interaction) จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญาพัฒนาระดับการรู้การเข้าใจได้เร็วขึ้น พัฒนาการคิดของเด็กให้มีเหตุผลยิ่งขึ้นซึ่งรวมถึงการพัฒนามโนทัศน์ทางการอนุรักษ์ด้วย

2.2.4 ทฤษฎีของไวกอทสกี (Vygotsky)

Vygotsky (2014) กล่าวว่า เด็กมีพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจได้ คือ การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนาการสัญลักษณ์เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียนและอ่านซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะพูดหรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดรูปจนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียน

เนตเสล (Necssel, 2015 อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2555) ได้อ้างอิงผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เด็กอายุ 10 เดือนถึง 1 ปี 6 เดือนจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึง 50 คำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับสิ่งของ สัตว์ คน หรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งหรือสองคำอาจมีความหมายรวมถึงประโยคหรือวลีทั้งหมด

ขั้นที่ 2 เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือนถึง 2 ปี การพูดจะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้นๆ และมีเฉพาะคำสำคัญสำหรับสื่อความหมาย เด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำ รวมทั้งคำกิริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียวในขณะที่ทดลองพูดคำและโครงสร้างหลายรูปแบบ

ขั้นที่ 3 เด็กอายุ 2 ปีถึง 2 ปี 6 เดือน จะเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้น พูดประโยคความเดียวสั้น ๆ มีคำคุณศัพท์รวมในประโยค

ขั้นที่ 4 เด็กอายุ 2 ปี 6 เดือนถึง 3 ปี คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 คำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้น เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาจะแสดงให้เห็นถึงความเจริญอกงามทางด้านจำนวนคำศัพท์และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 เด็กอายุ 3 ปีถึง 4 ปี 6 เดือนสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีครอบครัวและผู้คนรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้ประมาณ 2,000 คำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคงและเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียน

พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2556) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้
 อายุแรกเกิดถึง 2 ขวบ เด็กแรกเกิดมักแสดงอาการกักปฏิกิริยาดูด้วยวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาพูด เช่น การร้องไห้ การทำท่าทางต่าง ๆ เมื่อทารกเปล่งเสียงออกมาเป็นคำพูด คำส่วนใหญ่จะเป็นคำง่ายๆ เบื้องต้นเกี่ยวกับคำนามที่มุ่งถึงสิ่งของและบุคคลต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและคำกริยาที่แสดงอาการของท่าทาง เช่น ยืน นั่ง นอน เด็กอายุ 18 เดือนสามารถพูดได้ประมาณ 10 คำ และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึง 30 คำ เมื่ออายุประมาณ 2 ขวบ การเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นน้อยเพียงใดนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาของเด็กตลอดจนการส่งเสริมและโอกาสที่จะได้เรียนรู้ เด็กหลายคนในวัยนี้จะจดจำประโยคและคำสวด จากคนใกล้ชิดแต่ไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริง เด็กวัยนี้มีความเจริญทางภาษามาก มักจะตั้งคำถามว่า อะไร ทำไม

อายุ 3 ขวบ สามารถเข้าใจภาษาพูดของผู้ใหญ่ ภาษาง่าย ๆ เบื้องต้น ยังไม่เข้าใจในสิ่งที่มองไม่เห็น ยังไม่เข้าใจความหมายจากคำสั่งหรือคำขอร้องจากผู้ใหญ่ เนื่องจากพัฒนาการทางภาษาในวัยนี้เจริญเร็วมาก สามารถตั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ หรือเรียกชื่อใหม่ในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบหรือไม่เคยรู้จักมาก่อน

อายุ 4 ขวบ ให้ความสนใจในภาษาพูดของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะคำแสดงหรือคำอุทาน เด็กเริ่มมีคำถามที่มีเหตุผลมากขึ้น การฟังนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบมาก

อายุ 5 ขวบ เริ่มมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้น สามารถเข้าใจภาษาพูด ข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ดี พยายามพูดยาว ๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ในการสร้างประโยคชอบฟังนิทาน เทพนิยาย

อายุ 6 ขวบ เด็กส่วนใหญ่จะสนใจในการพูด เด็กจะชอบสนทนากับเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่ มากกว่าการเล่นสิ่งของ และมีความสุขเมื่อได้สนทนากับผู้อื่น ชอบฟังเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสนใจในการอ่านเทพนิยายที่มีภาพประกอบ

สรุปว่า แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการทางภาษาของชอมสกี (Chomsky) สกินเนอร์ (Skinner) เพียเจต์ (Piaget) ไวกอทสกี (Vygotsky) และนักวิชาการอื่นๆ ได้กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาเด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียนและอ่านซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะพูดหรือใช้กิริยาท่าทางหรือการใช้สัญลักษณ์หรือการวาดรูปจนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียน นอกจากนี้การปฏิสัมพันธ์ทางภาษา จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญาพัฒนาระดับการเรียนรู้การเข้าใจได้เร็วขึ้น พัฒนาการคิดของเด็กให้มีเหตุผลยิ่งขึ้น ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาเพิ่มยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

2.3.1 ความหมายของการฟัง

การฟังเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาในการเก็บข้อมูลนำไปสู่ทักษะการพูด การอ่านและการเขียนในชีวิตประจำวันมากที่สุด การฟังของเด็กเป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสทางหูแล้วคิดตามเรื่องราวที่ได้ยิน อาจเกิดจากการได้ยินโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้นิยามของการฟังไว้ดังนี้

จูติร์ตัน ลดาวัลย์ (2542 อ้างถึงใน เบญจวรรณ ศรีกุล และคณะ, 2562) ให้ความหมายของการฟังว่า “การฟังนั้นต่างจากการได้ยิน ซึ่งเป็นการรับรู้อย่างหนึ่งของร่างกาย โดยอาศัยโสตประสาทเป็นเครื่องรับรู้ แต่การฟังนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานอย่างตั้งใจของระบบประสาท ซึ่งจะต้องประกอบด้วย การได้ยิน การรับรู้หรือสัญชาตญาณ การจำได้และความเข้าใจ หมายความว่า ในการฟังนั้นต้องมีการรับสารและตีความหมายของสารที่ได้ยินนั้นด้วย การฟังจึงนับว่า เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังต้องใช้ทักษะ ไหวพริบ และความคิดเป็นสำคัญ”

กิตยวดี บุญเชื้อ (2550 อ้างถึงใน ฉัฐพร พรหมวัง, 2562) ได้กล่าวถึงความหมายการฟังว่าการฟังมีความหมายแตกต่างไปจากการได้ยิน การได้ยินเกิดขึ้นเนื่องจากมีเสียงมากระทบหูเองโดยไม่ได้ตั้งใจ หลายคนจึงได้ยินโดยไม่ได้ฟัง ส่วนการฟังนั้นหมายถึงการใช้สมาธิและความตั้งใจที่จะจำประเด็นของสิ่งที่ได้ยิน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้กล่าวว่า การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหูที่เด็กสะสมและนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษา มากกว่าการใช้เพื่อพัฒนาปัญญา เด็กจะเก็บคำพูด จังหวะเรื่องราวจากสิ่งที่ฟังมาสานต่อเป็นคำศัพท์เป็นประโยคที่ถ่ายทอดไปสู่การพูด ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจนง่ายต่อการเข้าใจเด็กจะได้คำศัพท์และมีความสามารถเพิ่มขึ้น จากการให้เด็กฟัง จะเห็นได้ว่าการเปิดโอกาสให้เด็กพูดในสิ่งที่ชอบด้วยคำพูดของตนเอง หรือพูดเรื่องราวจากประสบการณ์เดิมจะช่วยส่งผลให้เด็กเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน

ดวงกมล พลคร (2553) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง การรับรู้เสียงผ่านประสาทสัมผัสทางหู โดยการได้ยินอย่างเข้าใจความหมาย สามารถตีความและเชื่อมโยงเสียงที่รับรู้โดยผ่านสื่อกับประสบการณ์ได้

นิตยา ประพศุทธิกิจ (2556) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์ เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ โครงสร้างของภาษาพูด และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กใช้ภาษาพูดถูกต้องยิ่งขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนฝูง ทั้งยังกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการ

ธิดา โมสิกรัตน์ (2556) ให้ความหมายของการฟังที่พอสรุปได้ว่า การฟัง คือ การรับรู้ ความหมายจากการได้ยินเสียง เป็นพฤติกรรมการรับสารที่มนุษย์นำมาใช้ติดต่อสื่อสารกัน

นพดล จันทรเพ็ญ (2557) กล่าวว่า ถ้าฟังเรื่องราวที่สื่อความหมายได้แล้วนำไปคิดหรือ ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เกิดความรู้ความเข้าใจจึงเป็นกระบวนการที่สมบูรณ์

สรุปได้ว่า การฟังเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ทางภาษาไทย เกิดจากการรับรู้โดยใช้ประสาท สัมผัสทางหู แล้วแปลความหมายโดยใช้ความคิดและการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อประเมิน คุณค่าว่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด นำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาได้ตามที่ต้องการ และสามารถดึง ออกมาใช้ในการสื่อสารต่อไป และความสามารถในการฟังจะมีก่อนความสามารถในการพูด การ อ่าน และการเขียน จึงถือได้ว่าความสามารถในการฟังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางภาษาที่สำคัญ

2.3.2 ความสำคัญของการฟัง

การฟังว่า เป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มาก เพราะมนุษย์ทุกคน ต้องใช้ความสามารถและทักษะการฟังในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน การรับรู้ การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟังยังมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการพูดอย่างมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการพูด

สมโภชน์ พนาเวศ (2542 อ้างถึงใน นุชรินทร์ เหล่าผิง, 2562) ที่กล่าวถึงการฟังว่าเป็น องค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการสนทนาไม่ว่าจะสนทนาด้วยภาษาใดก็ตามเพราะการสนทนา โดยทั่วไปต้องประกอบด้วย ผู้พูดและผู้ฟัง และประกอบด้วยกิจกรรม 2 ลักษณะคือการพูดและการ ฟัง ถ้าคนตั้งใจฟังคนพูดตอบก็สามารถเชื่อมโยงคำตอบนั้นได้อย่างดี และสามารถจดจำข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญได้อย่างดีอีกด้วย ผู้พูดสามารถแสดงให้เห็นว่า การพูดนั้นสามารถสื่อสาร ไปยังผู้ฟังอย่าง แท้จริงโดยการใช้สายตา ใช้ สีหน้าท่าทางประกอบการพูด และให้โอกาสผู้ฟังได้พูดได้ตอบ เกี่ยวกับสิ่งที่ฟังได้บ้างในบางครั้ง การฟังไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาต่างประเทศทำให้ เข้าใจ ในการฝึกสนทนาครูต้องเน้นความสำคัญของการฟัง ไม่ว่าจะเป็นการฟังภาษาของนักเรียน เองหรือฟังภาษาอังกฤษ การเป็นผู้ฟังที่ดีนั้น ผู้ฟังต้องสนใจด้วยว่าใครเป็นคนพูดและพูดเรื่องอะไร เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจและเพื่อแสดงบทบาทของผู้ฟังที่ดี

วรรณิ โสมประยูร (2547 อ้างถึงใน พัชรีย์ ทับวงษ์, 2559) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่ สำคัญมาก เพราะในสังคมของคนเราจะใช้ทักษะการฟังประมาณร้อยละ 50 ซึ่งเป็นทักษะทางภาษา ที่ใช้มากที่สุดและใช้เวลาในการพูด การอ่านและการเขียนลดหลั่นลงมาตามลำดับ

ภัทรศรา พันธุ์สีดา (2551) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่า การฟังเป็นทักษะทาง ภาษาที่ใช้มากที่สุด และมีส่วนสำคัญต่อการพูด การอ่าน และการเขียน การฟังช่วยให้ได้รับความรู้

ประสบการณ์ ความสนุกสนาน สร้างมนุษยสัมพันธ์ และส่งผลต่อการเลือกประเมินและตัดสินใจ การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีกว่าทักษะด้านอื่น

ดวงกมล พลคร (2553) กล่าวว่า การฟังมีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อความหมายเป็น ทักษะที่ใช้มากที่สุด ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพูด การอ่านและเขียน ซึ่งการฟังจะทำได้ดีต้องอาศัย การฝึกฝน

พรพิมล รัชยา และธนากร ขำศรี (2555) ทักษะการฟัง เป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ที่จะ นำไปสู่ทักษะขั้นต่อไป คือ การพูด การอ่านและการเขียน การฟังแยกออกเป็น 2 ระดับ คือระดับ เริ่มต้นจะเน้นในการฟังเสียงให้นักเรียนจำเสียงได้และสามารถออกเสียงได้ถูกต้องรู้จักสังเกตและ จับได้ว่าเสียงต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างไร ระดับที่ 2 เป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความ เข้าใจ การฝึกทักษะการฟังจึงประกอบไปด้วย การฟังเสียง พยางค์ คำศัพท์ ประโยค การสนทนา และฟังเรื่องราวได้เข้าใจเป็นขั้นสุดท้าย

ฐาปณี สิทธิเลิศ (2558) กล่าวว่า การฟังมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของเรามาก เพราะในการติดต่อสื่อสารกันเราจำเป็นต้องฟัง จึงจะเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ นอกจากนั้นเด็กยังเริ่ม เรียนรู้ภาษาโดยผ่านทักษะการฟังเป็นอันดับแรก อาจกล่าวได้ว่าการฟังเป็นพื้นฐานของการพัฒนา ศิลปะภาษา ถ้าเด็กไม่มีทักษะการฟัง เด็กจะประสบผลสำเร็จในทักษะด้านอื่น ๆ ได้ยาก การฟังมี ความสำคัญมากต่อการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นว่ามนุษย์ใช้เวลาไปกับการ ฟังมากที่สุดหากเปรียบเทียบกับ การพูด การอ่านและการเขียน

สรุปได้ว่า การฟังเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันเพราะการฟังเป็นทักษะที่ ใช้มากที่สุดและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการสนทนา เพราะในการติดต่อสื่อสารเรา จำเป็นต้องฟังจึงจะเข้าใจเรื่องราวต่างๆ และที่สำคัญเด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาผ่านทักษะการฟังเป็นอันดับ แรก ซึ่งทักษะการฟังจะนำไปสู่ทักษะการพูด การอ่านและการเขียนต่อไป

2.3.3 จุดมุ่งหมายของการฟัง

หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป.) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการฟังไว้ดังนี้ คือ

1. การฟังเพื่อจับใจความ โดยละเอียด
2. การฟังเพื่อหาเหตุผลมาได้แย้งหรือคัดค้านตาม
3. การฟังเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง
4. การฟังเพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
5. การฟังเพื่อความเข้าใจ

1. การฟังเพื่อจับใจความ โดยละเอียด เป็นการฟังเพื่อประมวลสาระสำคัญของรายละเอียดในส่วนใจความสำคัญว่ามีอะไรบ้าง เพื่อนำสาระส่วนรายละเอียดไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การฟังเพื่อจับใจความโดยละเอียด ต้องอาศัยความเข้าใจและสมาธิ ความคิดคล้อยตามไปด้วยในขณะที่ฟัง เช่น การฟังการประชุมเพื่อแก้ไขข้อกำหนด หรือ การกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ การฟังสารคดีสิ่งประติมากรรมที่มีหลายขั้นตอน การฟังการปฏิบัติการผ่าตัดทางการแพทย์ เป็นต้น

2. การฟังเพื่อหาเหตุผลมาโต้แย้งหรือคล้อยตาม เป็นการฟังที่มีผู้มีความรู้ในเรื่องที่ได้ฟังอย่างลึกซึ้งเป็นอย่างดี สามารถอธิบายถึงข้อดี ข้อเสีย ทั้งในด้านบวกและด้านลบ สามารถแนะนำข้อควรปฏิบัติได้เป็นอย่างดีอีกด้วย เช่น การพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดขึ้นเงินเดือน การปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนการสอน การกำหนดระเบียบข้อบังคับของเจ้าหน้าที่และพนักงานในองค์กร ฯลฯ

3. การฟังเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง เป็นการฟังเพื่อความเพลิดเพลิน และความจรรโลงใจ ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องใช้สมาธิและความตั้งใจมากนักเพียงแต่ปล่อยอารมณ์ให้คล้อยตามเรื่องที่ได้ฟังได้ เช่น การบรรยายความงามของธรรมชาติ ป่าเขา แม่น้ำ ลำธาร ภาพจิตรกรรม ภาพถ่าย บทร้อยกรองของกวี เป็นต้น

4. การฟังเพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฟังเพื่อนำสารที่ได้ยิน ไปสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่ผู้ฟังได้วางแผนไว้แล้วอาจจะอยู่ในรูปของงานประพันธ์ บทร้อยกรอง ภาพจิตรกรรม การออกแบบเครื่องแต่งกายของตัวละครในประวัติศาสตร์ และวรรณคดี การออกแบบก่อสร้าง ตกแต่งอาคารสถานที่ ปราสาทราชวัง หรืออื่น ๆ เป็นต้น

5. การฟังเพื่อความเข้าใจ เป็นการฟังขั้นพื้นฐานที่ใช้ได้ทุกสถานการณ์ เพื่อให้สามารถรับรู้เข้าใจเรื่องราว เข้าใจความคิดของบุคคล เข้าใจความหมายของสารและสามารถนำสิ่งที่ฟังไปปฏิบัติได้ เป็นการฟังเพื่อจับประเด็นสาระสำคัญของสารที่ได้ยินว่ามีอะไรบ้าง และสารที่ได้ฟังนั้นต้องการสื่ออะไรให้เราได้รับรู้หรือปฏิบัติตาม

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) กล่าวว่า การฟังที่ดีผู้ฟังจะต้องฝึกฝนและพัฒนาทักษะการฟังของตนอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจสิ่งที่ได้ฟังอย่างถ่องแท้ การฟังโดยที่มีการตั้งจุดมุ่งหมายในการฟังไว้ล่วงหน้าเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะการฟัง จุดมุ่งหมายของการฟัง สรุปได้ดังนี้

1. ฟังเพื่อให้เกิดความรู้ นักเรียนนักศึกษาเป็นกลุ่มที่ใช้วัตถุประสงค์นี้โดยตรง ผู้เรียนจะต้องฟังบรรยายของครู อาจารย์ ฟังวิทยากร ฟังเสวนา ฟังอภิปรายและฟังการรายงานของเพื่อน นอกจากการฟังเพื่อให้เกิดความรู้โดยตรงแล้ว ยังมีการฟังอีกลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้โดยอ้อม คือการฟังสารประเภทข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฟังสารคดี ฟังการ

สัมภาษณ์บุคคลสำคัญ ฟังรายการสนทนาต่างๆ ฟังรายการที่เป็นสาระประโยชน์เช่น การดูแลสุขภาพให้แข็งแรง การกำหนดจิตใจให้มีสมาธิ หรือรายการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น การฟังเพื่อให้เกิดความรู้โดยอ้อมนี้จะทำให้ผู้ฟังเป็นคนที่มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้รอบรู้ในเรื่องต่างๆ ความรอบรู้นี้สามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทำให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพและเกิดความสงบสุขได้

2. ฟังเพื่อความบันเทิงและผ่อนคลาย เป็นการฟังเพื่อให้เกิดเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน ภาวะแวดล้อม ความวิตกกังวลจากการดำเนินชีวิตในสังคม เช่น การฟังเพลง ฟังและชมการแสดงดนตรี ฟังเรื่องเบาสมอง ฟังการอ่านทำนองเสนาะ รวมไปถึงฟังเสียงธรรมชาติ เช่น น้ำตก นกร้อง คลื่นในทะเล ฯลฯ

3. ฟังเพื่อให้เกิดความคิดและการตัดสินใจ อาทิเช่น การฟังปราศรัยหาเสียง ฟังโฆษณา สินค้า ฟังการขอร้องวิงวอน ฯลฯ การฟังลักษณะนี้ผู้ฟังจะต้องใช้วิจารณญาณในการฟังมากที่สุด และต้องประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟังว่ามีเหตุมีผลน่าเชื่อถือหรือไม่ เพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้อง

4. ฟังเพื่อสร้างความเข้าใจ เป็นการฟังความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้อื่น เพื่อเข้าใจบุคคลหรือเรื่องนั้นๆ เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันและลดความขัดแย้งต่างๆ การฟังเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกิดขึ้นได้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับ ครอบครัวจนถึงระดับชาติและนานาชาติ เป็นที่น่าสังเกตว่า ลักษณะการฟังเพื่อสร้างความเข้าใจนี้ ส่วนใหญ่มักมีปัญหาหรือเกิดความขัดแย้งขึ้นเสียก่อนจึงมีการตกลงสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยปัญหาหรือความขัดแย้งนั้นเกิดได้จากหลากหลายสาเหตุ เช่น สาเหตุทางการเมือง สาเหตุทางเศรษฐกิจ สาเหตุทางสังคม สาเหตุทางความคิดและทัศนคติที่แตกต่างกัน ฯลฯ การฟังเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันจะเป็นแนวทางช่วยลดปัญหาหรือความขัดแย้งต่าง ๆ ได้ แต่ทั้งนี้ผู้ฟังและผู้พูดต้องมีใจเป็นกลางและยอมรับ ความคิดเห็นที่แตกต่างด้วย

5. การฟังเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นการฟังที่ต้องเกิดจากความตั้งใจและการคิดพิจารณาเพื่อประกอบการแสดงความคิดเห็น โดยการแสดงความคิดเห็นเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณค่าของสาร ฉะนั้น ผู้ฟังจึงต้องไตร่ตรองอย่างรอบคอบและพิจารณาถึงความเหมาะสมในการถ่ายทอดความคิดเห็นนั้นเป็นภาษาพูดหรือ ภาษาเขียนด้วย การฟังเพื่อแสดงความคิดเห็นนี้มักปรากฏในการฟังการสัมมนา การเสวนา การอภิปราย เป็นต้น

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฟังแบ่งออกเป็น 5 จุดมุ่งหมาย แต่ละจุดมุ่งหมายจะมีหลักการและวิธีการที่แตกต่างกันออกไป เช่น การฟังเพื่อความเข้าใจ เป็นการฟังขั้นพื้นฐานที่ใช้ได้ทุกสถานการณ์ เพื่อให้สามารถรับรู้เข้าใจเรื่องราว เข้าใจความคิดของบุคคล เข้าใจความหมายของสารและสามารถนำสิ่งที่ฟังไปปฏิบัติได้ ฟังเพื่อสร้างความเข้าใจ เป็นการฟังความคิดเห็น ความรู้สึก

ของผู้อื่น เพื่อเข้าใจบุคคลหรือเรื่องนั้นๆ เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันและลดความขัดแย้งต่างๆ การฟังเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกิดขึ้นได้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับ ครอบครัวจนถึงระดับชาติ และนานาชาติ

2.3.4 การฟังเพื่อความเข้าใจ

1. ความหมายของการฟังเพื่อความเข้าใจ

การฟังเพื่อความเข้าใจมีความสำคัญมาก ทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิต การฟังที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รับรู้เรื่องราวถูกต้อง รวดเร็ว ตรงตามเจตนาของผู้พูด มนุษย์ใช้การฟังเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและใช้ติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกัน มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการฟังเพื่อความเข้าใจ ไว้ดังนี้

สุวรรณา เกรียงไกรเพชร (2520 อ้างถึงใน จิรวัดน์ เพชรรัตน์, 2555) กล่าวว่า การฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมียังดังต่อไปนี้

1. มีสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธิก็จะทำให้เข้าใจเรื่องไม่ตลอด ไม่ติดต่อกันและอาจจะเลขว่อกความสำคัญไป ถ้าฝึกฟังอย่างมีสมาธิแล้วจะทำให้เข้าใจเรื่องที่ฟังได้ง่ายขึ้น
2. มีการใช้ความคิดในขณะที่ฟังจะทำให้เข้าใจและติดตามเรื่องในลำดับต่อไปได้
3. มีความจำดี เพราะการฟังนั้นย้อนทบทวนไม่ได้

กุสุมา รักษมณี (2536 อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ เมฆแดง (2555) กล่าวว่า “การฟังเป็นการรับรู้ความหมายจากการได้ยินและเกิดความเข้าใจ การฟังจะต้องได้ยินเรื่องราวและต้องรู้เรื่องและเข้าใจเรื่องราว”

เสาวลักษณ์ เมฆแดง (2555) ได้ให้ความหมายของการฟัง คือ การที่มนุษย์รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากแหล่งของเสียงหรือภาพ หรือเหตุการณ์ ซึ่งอาจหมายถึง การฟังจากผู้พูดโดยตรงหรือการฟังและดูผ่านสื่อแล้วฟังเกิดการรับรู้ ความหมายของเสียงที่ได้ยินหรือภาพที่เห็น

สรุปได้ว่า การฟังเพื่อความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้ความหมายจากสารหรือสิ่งที่ได้ยินแล้วสามารถเข้าใจเรื่องราวหรือความหมายที่ผู้พูดต้องการสื่อได้ โดยผู้ฟังต้องมีสมาธิในการฟังและมีการใช้ความคิดในขณะที่ฟัง เพื่อให้การฟังมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญของการฟังเพื่อความเข้าใจ

ทิสนา แคมมณี (2554) กล่าวถึงความสำคัญของความเข้าใจในการฟังอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีคุณประโยชน์หลายอย่าง

1. ได้รับความรู้จากการสนทนาหรือการประชุมมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจฟัง
2. ไม่ต้องเสียเวลาในการปรับความเข้าใจภายหลัง

3. สามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและให้คำตอบที่ถูกต้องแก่ผู้พูดได้ดีขึ้น

เอกนัท จารุเมธีชน (2557) การฟังเพื่อความเข้าใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการฟังที่มีความสำคัญยิ่ง การฟังเป็นพฤติกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรับรู้ (Preception) ความเข้าใจ (Comprehension) นอกจากนี้ การฟังยังเป็นพฤติกรรมที่จะต้องฝึกฝน (Practice) จนเกิดการเรียนรู้เช่นเดียวกับการพูด

สรุปว่า การรับฟังสารใด ๆ จำเป็นต้องมีทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ และจำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทักษะการฟังที่สำคัญคือการฟังเพื่อความเข้าใจ ถ้าผู้ฟังฟังแล้วเข้าใจในเรื่องที่ผู้เล่าต้องการจะสื่อการสนทนาก็ถือว่าประสบความสำเร็จ

3. องค์ประกอบของความเข้าใจในการฟัง

การที่ผู้ฟังมีความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

ทัศนีย์ สุภเมธี (2542 อ้างถึงใน จิรวัดน์ เพชรรัตน์, 2555) ได้อธิบายองค์ประกอบที่สำคัญของการฟังไว้ในหนังสือการใช้ภาษาไทย ดังนี้ การฟังประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอนคือ

1. การได้ยิน คือ ผู้ฟังจะต้องให้เสียง ส่งผ่านหูชั้นนอกเข้ามาสู่หูชั้นกลาง แต่ไม่ทะลุเข้ามาถึงหูชั้นใน

2. การรับฟัง เมื่อเสียงผ่านเข้ามาถึงหูชั้นกลางก็จะเกิดการรับฟัง ความสนใจของผู้ฟัง ก็จะติดตามมาด้วยทันที

3. การทำความเข้าใจ เมื่อผู้ฟังรับฟังแล้วรับรู้จากเสียง ก็จะส่งคลื่นเสียงผ่านต่อไปยังประสาทรับเสียงที่อยู่ในหูชั้นใน ก็จะแปลงเป็นกระแสเสียงส่งผ่านประสาทหูไปยังสมอง เพื่อทำความเข้าใจและบันทึกความจำไว้จากเสียงที่ผ่านเข้ามานั้น

4. การคิด เมื่อเสียงผ่านการรับรู้และส่งกระแสเสียงมายังประสาทหู ไปยังสมองเพื่อทำความเข้าใจ ซึ่งผู้ฟังจะแปลความหมายได้จากประสบการณ์ของผู้ฟังเอง ซึ่งจะต้องใช้ความคิดพิจารณาประกอบด้วยเสมอ

5. การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เมื่อสมองแปลความหมายของเรื่องที่ได้รับฟังได้แล้ว ก็จะเลือกจดจำและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จอห์น ดี แสตมเมอร์ (John D. Stammer 1977 อ้างถึงใน จิรวัดน์ เพชรรัตน์, 2555) กล่าวถึงการฟังว่า มีส่วนประกอบอยู่ 3 ประการคือ

1. การได้ยินเสียง (Hearing) เป็นการกระทำที่ไม่ตั้งใจ บางครั้งก็ไม่มี ความหมาย เช่น เสียงแตรรถยนต์ เสียงคุย เป็นต้น

2. การฟัง (Listening) เป็นการกระทำอย่างตั้งใจ สามารถที่จะจับความหมายของสิ่งที่ได้ฟังนั้นได้

3. การตีความ (Auding) เป็นการฟังเพื่อเข้าใจความหมาย ผู้ฟังต้องมีความรู้ หรือประสบการณ์เดิมมาช่วยจึงจะเข้าใจความหมาย

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers. 1980 อ้างถึงใน จิรวัดน์ เพชรรัตน์, 2555) ได้แสดงทัศนะว่า การฟังเป็นทักษะที่สร้างความหมาย (Creative Skill) กล่าวคือ เมื่อได้ยินเสียงผู้ฟังจะอาศัยคำ การเรียงลำดับคำ และน้ำเสียงที่ได้ยินมาสร้างความหมาย การสร้างความหมายนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. การชี้แนะทางภาษาศาสตร์ หมายถึง สิ่งที่ผู้ฟังได้ฟังผ่านหู ทั้งสำเนียง คำ และการจัดเรียงคำออกมาเป็นคำพูด ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องฟังสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมาทั้งหมด แต่ผู้ฟังจะสามารถสร้างข้อความที่ตามมาได้หมดจากคำพูดในตอนต้น

2. ความสัมพันธ์ในการพูดที่มีผลต่อการรับฟังของผู้ฟัง คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งที่ผู้ฟังได้ยินสิ่งที่ได้ถูกนำมาพูดและสิ่งที่ผู้ฟังคาดว่าจะได้ยินต่อไป

3. ความเข้าใจข่าวสารของผู้ฟัง ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้พูด ทักษะคิดและจุดมุ่งหมายของการพูด ผู้ฟังอาจยึดตัวชี้แนะทางเสียง (Sound Signal) ของผู้พูด ตีความหมาย ซึ่งจะทำให้ความหมายของสิ่งที่ได้ยินแตกต่างกันไปตามสถานการณ์

4. ระดับของการฟังเพื่อความเข้าใจ

การฟังเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะหนึ่งของการฟัง จึงได้มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดการฟังเพื่อความเข้าใจและระดับความเข้าใจ ดังนี้

สุดาพร ไชยะ (2552) ได้แบ่งกระบวนการฟังออกเป็น 6 ระดับ คือ

1. ระดับการได้ยิน เป็นขั้นต้นของการฟัง

2. ระดับแยกเสียง เป็นขั้นของการแยกเสียง แยกพยางค์ โดยใช้ความสามารถของผู้ฟังแยกแยะว่า เสียงที่ได้นั้นเหมือนกันหรือต่างกัน

3. ระดับยอมรับ เป็นขั้นที่ผู้ฟังอาจยอมรับหรือปฏิเสธว่าข้อความที่ได้นั้น สื่อความหมายได้ในภาษา

4. ระดับตีความ เป็นขั้นที่ผู้ฟังแปลความหมายหรือตีความหมายของประโยค หรือสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง

5. ระดับเข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างถ่องแท้

6. ระดับเชื่อ เป็นขั้นตัดสินว่า สิ่งที่ได้ยินนั้น มีความจริงเพียงใด เชื่อถือ และยอมรับได้หรือไม่

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2553) ได้แบ่งการฟังออกเป็นหลายขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นจำและเข้าใจ คือ เมื่อได้ฟังเรื่องแล้วสามารถจำได้และเข้าใจเรื่องที่ได้ฟังนั้น
2. ขั้นจับใจความสำคัญ คือ แยกแยะข้อความที่ไม่สำคัญออกจากเรื่องที่ได้ฟัง
3. ขั้นประเมินผล คือ พิจารณา ไตร่ตรอง ประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟังนั้นว่าจริง / เท็จ น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

4. ขั้นเก็บรวบรวม คือ การนำความรู้ที่ได้รับจากการฟังนั้นรวบรวมจดจำไว้ ซึ่งต้องใช้สมาธิในการฟังมาก

5. ขั้นสรุป คือ สรุปความคิดรวบยอด และรายละเอียดที่สำคัญไว้

วิลเลียม เอฟ แมคคี (William F. Mackey, 1965 อ้างถึงใน ธนิตา วัชรพิชิตชัย, 2555) ได้แบ่งระดับการฟังออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ความจำ (Recognition) หมายถึง การจำหรือจำแนกเสียงที่เกี่ยวกับการเน้นหนักในคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยคได้ทันที รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงระหว่างเสียงที่ได้ยินกับภาพที่เห็นได้

2. ความเข้าใจ (Auditory Comprehension) ได้แก่ การเข้าใจรูปคำและความหมายของคำในประโยค ที่ได้ยินจากเทปและองค์ประกอบต่าง ๆ ของภาษา ที่รวมกันเป็นข้อความ โดยอาศัยการฝึกฝนจากการใช้แผ่นเสียงหรือเทปหรือฝึกโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ รูปติดผนัง ฟิล์ม หรือภาพยนตร์ที่มีเสียงในฟิล์ม ซึ่งทำให้ได้เห็นอากัปกริยาของผู้พูด ทำให้เพิ่มความเข้าใจในประโยคที่ได้ยินหรือฝึกฟัง จากบทเรียนที่ได้บันทึกเทปไว้

สรุปได้ว่า การฟังเพื่อความเข้าใจนั้นแบ่งออกเป็นระดับต่างๆ เพื่อให้ผู้ฟังเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดหรือเกี่ยวกับสารที่ได้ อาจจำแนกได้เป็น ขั้นได้ยิน ขั้นตีความ ขั้นเข้าใจ และขั้นจำ เพื่อให้การฟังเกิดผลสัมฤทธิ์

2.3.5 การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

เด็กทารกจะเริ่มเรียนรู้ภาษาด้วยการฟังผู้อื่นก่อนแล้วจึงจดจำทำเลียนแบบเป็นภาษาพูด อันเป็นผลทำให้การติดต่อหรือสื่อความหมายกับบุคคลรอบข้างเป็นไปได้มากขึ้นตามลำดับ

นิตยา ประพุดติกิจ (2556) ได้กล่าวถึงความสามารถทางภาษาด้านการฟังของเด็กในแต่ละช่วงอายุไว้ดังนี้

อายุ 0-2 ปี พยายามเลียนเสียงที่ได้ยิน เข้าใจคำและประโยคต่างๆ ชอบฟังโฆษณาทางโทรทัศน์ และเสียงที่สะกิดใจ ชอบฟังเรื่องสั้นๆ และเพลงกล่อมเด็ก

อายุ 3 ปี ชอบฟังเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินคุ้นหูอยู่ เช่น เสียงสัตว์ ยานพาหนะ เครื่องใช้ในครัว ชอบฟังนิทานที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแบบสองต่อสอง ฟังไม่ได้นาน และฟังอย่างตั้งใจ สามารถเข้าใจภาษาพูดง่าย ๆ ของผู้ใหญ่ เช่น อย่า ไม่ การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่ยังไม่สม่ำเสมอ สามารถเชื่อมโยงเสียงกับวัตถุที่ใช้ทำเสียงได้

อายุ 4 ปี ฟังเรื่องได้นานขึ้น อาจเลือกหนังสือให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ บางครั้งจะแกล้งทำเป็นไม่ได้ยินหรือไม่สนใจคำสั่งหรือเสียงเรียก ชอบฟังเรื่องซ้ำๆ และสามารถจำแนกความแตกต่างของเสียงได้

อายุ 5 ปี ตั้งใจฟังนานขึ้น ชอบฟังนิทาน เพลง คำคล้องจอง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้มากขึ้น เข้าใจคำพูดข้อความยาวๆ ของผู้ใหญ่

อายุ 6 ปี ชอบฟังเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่างๆ

ซิดาพร เอี่ยมสะอาด (2548 อ้างถึงใน สุดใจ คำเขียว, 2562) การฟังเป็นกระบวนการแรกของการรับรู้ และเป็นตัวจุดประกายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียร และแรงจูงใจ การพัฒนาการฟังจะเป็นขั้นตอนตามระดับอายุของผู้ฟัง ดังนี้

ตารางที่ 2.9 การพัฒนาการทางภาษาด้านความสามารถด้านการฟัง

อายุ	พัฒนาการด้านความสามารถด้านการฟัง
3 ปี – 4 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฟังนิทานสั้น ๆ หนังสือสั้น ๆ หรือเรื่องราวได้อย่างตั้งใจ โดยเฉพาะประเภทเทพนิยาย 2. เข้าใจคำสั่งครุ และปฏิบัติตามคำสั่ง ข้างหน้า – ข้างหลัง ข้างบน – ข้างล่าง และข้าง ๆ ได้ 3. ปฏิบัติตามคำสั่งได้ 2 – 3 ขั้นตอน 4. สนใจฟังวิทยุ โทรทัศน์ โดยเฉพาะการฟังละคร
4 ปี – 5 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชอบฟังนิทาน เรื่องสั้น ๆ หรือเรื่องราวและบอกตัวละครที่ชอบได้ โดยเฉพาะประเภทเทพนิยาย เช่น สโนไวท์ ซิลเดอเรลล่า เจ้าหญิงนิทรา ถ้ามีโอกาสได้แสดงบทบาทสมมติตามเรื่อง เด็กจะพอใจมาก 2. ปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่อง 3 – 4 ขั้นตอน

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

อายุ	พัฒนาการด้านความสามารถด้านการฟัง
5 ปี – 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชอบฟังเรื่องราว เรื่องสั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เรื่องใกล้ตัวเด็กและบอกตัวละครที่ชอบได้ 2. มีมารยาทในการฟัง 3. มีสมาธิในการฟังเรื่องที่สนใจ 4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5. ฟังคำสั่งหลายขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติตามได้

สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการฟังนั้น ระดับการฟังและความเข้าใจในการฟังจะเปลี่ยนไปตามวัยและช่วงอายุของเด็ก เด็กจะสามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือมีสมาธิในการฟังนั้น ขึ้นอยู่กับเรื่องที่ตัวเองชอบหรือสนใจ โดยเฉพาะเด็กในวัย 5 – 6 ปี จะมีสมาธิในการฟังมากขึ้น และชอบฟังเรื่องราวเกี่ยวกับปรากฏการณ์ตามธรรมชาติหรือเรื่องใกล้ตัว

2.3.6 แนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัย

การส่งเสริมการฟังของเด็กปฐมวัยจะพัฒนาได้ดี เด็กจะต้องมีวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียรและแรงจูงใจ ได้มีผู้กล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางด้านการฟังของเด็กไว้ดังนี้

อุบล เวียงสมุทร (2541) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความสามารถทางด้านการฟังของเด็กปฐมวัย คือ การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะความสามารถทางภาษาด้านการฟังไว้ดังนี้

1. ฝึกฟังเสียงธรรมชาติ และสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเป็นเสียงอะไร เช่น เสียงสัตว์ร้อง เสียงฝนตก ฯลฯ

2. ฝึกฟังเสียงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเสียงที่เกิดจากการใช้เครื่องใช้ภาชนะกระทบกัน เช่น ช้อน ส้อม จาน ชาม ฝ่าหม้อ เป็นต้น

3. ฝึกสังเกตเสียงของเครื่องดนตรีจากยานพาหนะชนิดต่าง ๆ

4. ฝึกฟังเสียงที่เกิดจากการเคลื่อนไหว

5. ฝึกฟังเสียงสัญญาณต่าง ๆ

6. ฝึกฟังเสียงเครื่องดนตรีเสียง สูง ต่ำ เบา ทุ่ม หนัก เสียง โน้ตดนตรี และฟังจากเครื่องเลาะจังหวะตี เป่า เขย่า

7. ฟีกฟังเสียงจากวิทยุ โทรทัศน์ เทป

8. ฟีกฟังเสียงที่เกิดจากอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ เจ็บปวด ตกใจ

9. ฟีกการฟังคำสั่งและการปฏิบัติตามคำสั่งของครูและเพื่อน

10. ฟีกฟังเรื่องราวที่เล่าแล้วสามารถเล่าเรื่องได้ ได้แก่ เรื่องที่ครูเล่านิทาน เพลง และ การบรรยายภาพ

11. ฟีกการฟังเสียงกระซิบ โดยให้กระซิบเบา ๆ ต่อ ๆ กัน 4-5 คนแล้วสุดท้ายออกมา บอกว่าได้ยินคำว่าอะไรบ้าง ประโยคที่กระซิบจะต้องไม่ยาว และยากเกินไปสำหรับเด็ก

12. การเล่านิทาน เมื่อเล่านิทานให้ฟังแล้วก็ลองให้เด็กเล่าซ้ำให้ผู้สอนฟังบ้าง

13. การเล่าข่าวหรือเหตุการณ์ที่ได้ฟังจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือจากการเล่าของผู้ใหญ่ จะช่วยให้เด็กหัดพูดสิ่งที่ได้ยินออกมา ครูก็อาจฟังเพื่อประเมินและช่วยแก้ไขคำพูดที่ถูกต้องให้แก่เด็ก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมความสามารถทางการฟัง ครู ต้องใช้กับเด็กอย่างจริงจัง เด็กฟังอย่างเข้าใจ เด็กฟังแล้วคิดเพื่อประเมินคำว่าเด็กว่ากำลังสื่อสารสิ่งใดให้กับครู

เยาวภา เดชะคุปต์ (2558) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมความสามารถทางการฟังในการ จัดประสบการณ์ไว้ว่าครูควรมีวิธีการดังนี้

1. ให้เด็กนั่งฟังอย่างสบาย

2. ให้เด็กเข้าใจว่าการฟังเป็นสิ่งสำคัญ ควรตั้งใจฟังผู้อื่นและฝึกมารยาทในการรับฟังด้วย

3. การปฏิบัติงานในการสอนฟังครูควรปฏิบัติดังนี้

3.1 พูดด้วยน้ำเสียงพอเหมาะที่เด็กจะได้ยิน ไม่พูดดังหรือเบาเกินไป

3.2 ไม่พูดนอกเรื่องจนเด็กหมดความสนใจและไม่อยากฟัง

3.3 ให้เวลาเด็กเตรียมพร้อมที่จะรับฟัง เช่น ให้เด็กเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะพูด

กับเด็ก

3.4 อธิบายให้เด็กเตรียมพร้อมโดยใช้คำพูดง่าย ๆ และมีการเตรียมตัวล่วงหน้า

สรุปได้ว่าการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับเด็กปฐมวัย ครูต้องใช้กับเด็กอย่างจริงจังเพื่อให้เด็กฟังอย่างเข้าใจ เด็กฟังแล้วคิดเพื่อประเมินคำว่าเด็กกำลังสื่อสารสิ่งใดให้กับครู ครูควรพูดให้มีความชัดเจน มีการเล่นเสียง ในการฟังสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การฟังเพลง ฟังเสียงดนตรี ฟังเสียงธรรมชาติ ฟังเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและวิธีที่ใกล้ชิดตัวเด็กสามารถเข้าใจได้ง่ายอีกวิธีหนึ่งก็คือการฟังจากหนังสือ นิทานที่ครูเล่า สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีการฟังแล้วสื่อความหมายหรือบอกใจความสำคัญจาก เรื่องที่ฟังได้ เพื่อเป็นการทบทวนและเป็นการสรุปว่าเด็กสามารถเข้าใจในเรื่องที่ได้ฟัง

2.3.7 การวัดความสามารถด้านการฟัง

การฟังที่มีประสิทธิภาพต้องฟังให้เกิดความเข้าใจ เพราะความเข้าใจเป็นทักษะหนึ่งทางภาษา จึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดระดับความเข้าใจในการฟัง โดยอาศัยเกณฑ์การวัดทักษะการสื่อสารการแสดงออกทางภาษา

โจเซฟ เบนดอน คาโล (Joseph Brendan Carroll, 1982) ได้กำหนดเกณฑ์การวัดความสามารถในการแสดงออกทางภาษาของแบบทดสอบว่า ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75 ในรูปแบบ ของแบบทดสอบ ดังนี้

1. แบบทดสอบปลายเปิด (Open Ended Tests) ทดสอบโดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่มีความเป็นไปได้ และเหมาะสมอย่างเสรี
2. แบบทดสอบปลายปิด (Closed Ended Tests) ทดสอบ โดยให้นักเรียนใช้ วิจารณญาณ ในการคิดหาคำตอบให้เหมาะสมกับบริบทหรือสถานการณ์ อาจเลือกคำตอบจาก ตัวเลือกที่กำหนดให้
3. แบบทดสอบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Tests) ทดสอบโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นบ้างในลักษณะที่จำกัดคำตอบ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2553) ได้เสนอวิธีการประเมินทักษะการฟังของนักเรียน อาจกระทำได้ คือ

1. ให้นักเรียนฟังบทความ หรือบทประพันธ์ซึ่งครูอาจให้ฟัง แล้วตั้งคำถามให้ตอบ แสดงความเข้าใจเรื่องนั้น
2. ให้ครูหรือใครคนหนึ่งพูดเรื่องราวที่นักเรียนมีประสบการณ์พอที่จะเข้าใจ ครูตั้งคำถามให้ตอบ แสดงว่าเข้าใจเรื่องที่พูด
3. ให้ฟังเสียงที่บันทึกไว้เช่น แถบบันทึกเสียง แต่ถ้าใช้วิธีนี้จะต้องดูให้แน่ ว่าการบันทึกนั้น แจ่มชัดพอที่นักเรียนจะเข้าใจ

ในการวัดผลและประเมินผลการฟัง มีข้อควรคำนึงบางประการ ดังนี้

1. ถ้าเป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบ แบบทดสอบนั้น ควรเป็นชนิดที่นักเรียนตอบเองได้ โดยไม่มีอิทธิพลของการเขียน และการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้อง มิฉะนั้นจะกลายเป็นการวัดผลการเขียนและการอ่านไปด้วย ทำให้ผู้วัดไม่สามารถทราบได้ว่า การที่นักเรียนตอบผิดไปนั้นจะเป็นเพราะ ขาดทักษะการฟัง การอ่านหรือการเขียนกันแน่ครูควรอ่านให้ฟัง ทั้งคำถามและตัวเลือก
2. เนื้อหาของเรื่องที่จะนำมาวัดความสามารถด้านการฟังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสอน เช่น ถ้าต้องการจะวัดว่า หลังจากที่นักเรียนได้ฟังคำอธิบายเรื่องแล้วและให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง จะเข้าใจเพียงใด ก็อาจใช้เนื้อหาเดิมได้ แต่ถ้าต้องการจะวัดว่า นักเรียนมีความสามารถในการฟัง

เรื่องทั่ว ๆ ไป อย่างไร ก็ควรใช้เนื้อหาที่ไม่เคยได้ยิน ทั้งนี้เพื่อที่จะวัดความสามารถในการฟังตามระดับความสามารถของวัย โดยที่นักเรียนไม่ได้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน เพราะถ้าหากนักเรียนเคยได้ยินได้ฟังเรื่องนั้นมาแล้วอาจตอบได้ถูกต้องจากการจำ

3. คำศัพท์ที่นำมาใช้สร้างแบบทดสอบ ควรเป็นคำศัพท์ที่มีความถี่ในการใช้สูง เหมาะกับระดับความสามารถของนักเรียนและใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน

4. ถ้านักเรียนต้องฟังพร้อมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ครูจะต้องดูให้แน่ว่านักเรียนทุกคนได้ยินสิ่งที่ครูอ่านหรือพูดทั่วถึงทุกคน

5. ถ้าต้องใช้แบบทดสอบเดียวกันสำหรับนักเรียนหลายกลุ่ม จะต้องระวังไม่ให้ข้อสอบรั่วไหลไปถึงผู้ที่ยังมิได้เข้าสอบ

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2555) ได้เสนอตัวอย่างคำถามที่เป็นหลักเกณฑ์ในการวัดผลการฟังว่า นักเรียนมีประสิทธิภาพในการฟังเพียงไร หรือได้ผลในการฟังอย่างไร ดังตัวอย่างคำถามต่อไปนี้

1. ฟังได้ยินชัดเจนหรือไม่
2. ฟังรู้เรื่องหรือไม่
3. ฟังเข้าใจความหมายตรงตามที่คุณพูดประสงค์หรือไม่
4. ฟังแล้วได้คำตอบสำหรับปัญหาที่สงสัยหรือไม่
5. ฟังแล้วได้ความรู้อะไรบ้าง

สรุปได้ว่า การวัดความสามารถด้านการฟังนั้นควรเป็นแบบทดสอบที่ผู้เรียนสามารถตอบได้โดยไม่มีอิทธิพลของการอ่านและการเขียนเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื้อหาของเรื่องที่ต้องการจะวัดต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และผู้เรียนไม่เคยได้ยินหรือได้ฟังมาก่อนเพราะไม่เช่นนั้นนักเรียนอาจตอบได้เพราะการจำไม่ใช่การฟัง นอกจากนี้คำศัพท์ที่ใช้ควรเป็นคำศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนและต้องใช้ข้อสอบชุดเดียวกันในการวัดความสามารถของผู้เรียนทั้งกลุ่ม

2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้วรรณกรรมเป็นฐานสำหรับเด็ก

2.4.1 การใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

สนัดดา ค่านศิริวิโรจน์ (2547 อ้างถึงใน เนตรชนก รักกาญจนันท์, 2558) ได้กล่าวถึงการใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์โดยใช้การวิพากษ์วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นหลักในการจัดกิจกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กิจกรรมฟังครูอ่านวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่นำวรรณกรรมมาอ่านให้เด็กฟังในกลุ่มใหญ่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นคือ 1) การแนะนำวรรณกรรมในส่วนของรูปเล่ม ชื่อเรื่อง และผู้แต่ง 2) การอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟัง

2. กิจกรรมอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมร่วมกัน อภิปรายพูดคุยกันในกลุ่มใหญ่ ที่เกี่ยวเนื่องกับวรรณกรรมที่เด็กได้ฟัง เพื่อให้เด็กได้ทบทวนเรื่องราวในวรรณกรรม โดยการใช้คำถามของครูซึ่งกระตุ้นให้เด็กได้เกิดการคิด

3. กิจกรรมขยายความเข้าใจในองค์ประกอบของวรรณกรรมเป็นกิจกรรมที่สะท้อนและขยายความเข้าใจของวรรณกรรม เช่น กิจกรรมการวาดภาพ

4. กิจกรรมสรุป เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้นำเสนอผลงานของตนเอง ซึ่งเมื่อเสนอครูแล้วจะชมเชย และถามคำถามนำเพื่อช่วยสรุปความทางวรรณกรรมที่เด็กได้รับ

เกสรี ลัดเลีย (2549 อ้างถึงใน เนตรชนก รักษากัญจน์, 2558) ได้พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 3 ระยะคือ 1) ระยะก่อนการใช้วรรณกรรม เพื่อกำหนดหัวเรื่องในการเรียนรู้ โดยนำเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะนี้ประกอบด้วย การเลือกหัวข้อเรื่องเรียนรู้ การสร้างแผนผังการเรียนรู้ และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ระยะใช้วรรณกรรม โดยเด็กเป็นผู้เลือกวรรณกรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อ่านวรรณกรรมนั้นซึ่งเริ่มต้นจากการฟังครูอ่านวรรณกรรมครั้งละ 1 เรื่อง แล้วเด็กจึงอ่านอย่างอิสระด้วยตนเองรวมทั้งอ่านร่วมกับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน มีการตอบสนองวรรณกรรมโดยทำกิจกรรมตามที่ได้ร่วมกันออกแบบไว้ สุดท้ายครูและผู้ปกครองถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกำลังทำ 3) ระยะประเมินผลการใช้วรรณกรรม โดยเด็กสะท้อนความคิดออกมาในหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย แล้วจัดนิทรรศการแสดงผลงานจากการเรียนรู้เป็นการรวบรวมความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งหมด

ยินดี รามทอง (2550) กล่าวว่า วรรณกรรมช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ ในการใช้ภาษาและส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เกิดความเข้าใจในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคม วรรณกรรมสำหรับเด็กจึงมีคุณค่าต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก สามารถส่งเสริมเด็กให้เกิดทักษะในการใช้ภาษา สติปัญญาและทักษะทางสังคม

บังอร ศรีกาล (2553) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีหลักการที่ให้อ่านวรรณกรรมเป็นแม่บททางภาษาแก่นักเรียน ควรมีความหลากหลายเพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ทักษะต่าง ๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิด กิจกรรมมีลักษณะบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ การทำกิจกรรมที่สะท้อนเรื่องราวจากวรรณกรรมช่วยให้นักเรียนได้คิด

ทบทวนเรื่องราว และสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองได้ และการอ่านอิสระเป็นรายบุคคลเป็นประจำช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีขั้นตอนดังนี้ 1) เล่านิทานให้ฟัง 2) อ่านซ้ำต่อเติมข้อความที่หายไป 3) การย้าทวน 4) แต่งเรื่องเขียนภาพจากวรรณกรรมและ 5) แสดงบทบาทสมมติ

นฤมล เนียมหอม (2559) การใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เป็นการจัดประสบการณ์โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการแสวงหาความรู้ ช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เรียนรู้ว่าการอ่านเป็นเรื่องที่สนุกสนาน และสามารถนำไปสู่การค้นพบสิ่งที่มีความหมายอีกมากมาย โดยมีแนวทางในการจัดประสบการณ์

ฮิลมัน (Hillman, 1995) กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็ก หมายถึง บทอ่านหรือสื่อที่สร้างขึ้น โดยมีเป้าหมายสำหรับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็กโดยมีความแตกต่างจากผู้ใหญ่อย่างชัดเจน ด้วยวัตถุประสงค์ในการแต่งโดยวรรณกรรมสำหรับเด็กจะมีจำนวนตัวละครน้อย ประโยคสั้น และความซับซ้อนทางโครงเรื่องน้อยกว่าวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่รวมถึงมีเนื้อหา และแก่นเรื่องที่แตกต่างกัน

บรามเลย์ (Bromley, 1992) ให้ความหมายว่า วรรณกรรมสำหรับเด็ก หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กและบางครั้งสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งอยู่ในรูปของวารสาร หนังสือการ์ตูน บันทึกรูป แผ่นฟิล์ม ละคร ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์

ทอมลินสัน และไลน์บาร์น (Tomlinson and Lynch-Brown, 1996) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรม แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน 1) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สนุกสนานตื่นเต้น และเกิดความท้าทายในการคิดจากวรรณกรรมที่เด็กได้สัมผัส ซึ่งจะอยู่ในรูปแบบการอ่านให้เด็กฟัง โดยขั้นนี้จะเริ่มต้นด้วยการแนะนำหนังสือ ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง จากนั้นครูอ่านเรื่องให้เด็กฟัง ซึ่งต้องคำนึงถึงการให้เด็กเห็นภาพในหนังสือได้อย่างชัดเจน น้ำเสียง สีหน้า และท่าทางของครู ในขณะที่อ่าน และควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องโดยไม่ขาดตอน และ 2) การตอบสนองต่อวรรณกรรม หลังจากเด็กได้ฟังเรื่องแล้วครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการตอบสนอง และแสดงความรู้สึกที่ดีต่อวรรณกรรมที่เด็กได้ฟังผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การสอบปากเปล่า การอภิปราย การใช้คำถามของครู การเขียนละคร การให้เด็กเล่าเรื่องใหม่ ศิลปะงานฝีมือ การทำหนังสือเล่มเล็ก และเล่มใหญ่ของเด็ก การทำแผนที่ เส้นเวลาและแผนภาพ

สรุปได้ว่า การสอนเด็กปฐมวัยโดยการใช้วรรณกรรมเป็นฐานนั้น จะทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เข้าใจในบทบาทของตัวละครและสามารถเรียนรู้ได้ว่า การกระทำของตัวละครนั้นดีหรือไม่ดี และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ซึ่งวรรณกรรมนั้นเด็กจะเข้าใจได้ง่าย ทั้งการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจของเด็ก และเด็กสามารถที่จะอ่านออกเสียงให้ครู

หรือเพื่อนฟังได้ บางครั้งวรรณกรรมนั้น เด็กสามารถนำมาแสดงเป็นบทบาทสมมุติได้ด้วย และเป็น การส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักการรักการอ่านและช่วยพัฒนาสมองและการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้นด้วย การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

นฤมล เนียมหอม (2559) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ครูจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาและใช้คำถามนำเข้าสู่ บทเรียนอาจมีภาพประกอบเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ พร้อมทั้งแนะนำตัวละครในเรื่อง
2. ขั้นปฏิบัติการเล่านิทาน ครูจัดกิจกรรมการเล่านิทานตามเนื้อเรื่องที่คัดเลือกมา และ บอกวัตถุประสงค์ ของนิทานก่อนการเล่า มีการตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้นักเรียน ได้ตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ฟัง ในขั้นตอนนี้ครูจะเล่าเรื่องโดยการใช้น้ำเสียง การเน้น จังหวะ การเน้นคำ การเล่นเสียงสูงต่ำ การใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยค รวมไปถึง การสอดแทรกอารมณ์ประกอบกับใช้ภาพและใช้ท่าทางอย่างเหมาะสม หลังจากนั้นให้นักเรียนทำ แบบทดสอบความสามารถในการฟัง
3. ขั้นสรุป ครูพูดคุยกับนักเรียน ถึงเนื้อหาและให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่ได้ ฟังเกี่ยวกับชื่อตัวละครและบอกได้ว่า ใคร/ทำอะไร/ที่ไหน เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาที่ได้ฟัง

2.4.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

สำหรับประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก มีนักวิชาการได้จำแนกประเภทของ วรรณกรรม ไว้อย่างหลากหลายดังนี้

Ruddle and Ruddle (1995 อ้างถึงใน Pardede, 2008) ได้แบ่งวรรณกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. บันเทิงคดีเป็นหนังสือที่ให้ความเพลิดเพลิน จรรโลงใจแก่ผู้อ่าน วรรณกรรมประเภท นี้ ได้แก่ เทพนิยาย นิทาน นิทานอุทาหรณ์
2. สารคดีเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ทางวิชาการ วรรณกรรมประเภทนี้ ได้แก่ ชีวิตประวัติ/ อัตชีวประวัติเรื่องวิชาการ
3. บทร้อยกรองเป็นเรื่องที่มีรูปแบบการประพันธ์เป็นบทร้อยกรอง วรรณกรรม ประเภทนี้ ได้แก่ คำคล้องจอง คำประพันธ์

นิตยา วรรณกิตร์ (2559) กล่าวว่า การแบ่งประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็ก แบ่งได้หลาย วิธี ในที่นี้จะแบ่งโดยยึดรูปแบบของหนังสือเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. บันเทิงคดี คือ หนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็ก เขียนได้ ทั้งแบบร้อยแก้วและร้อยกรอง แบ่งออกได้ดังนี้

- 1.1 นิทาน
- 1.2 นวนิยาย
- 1.3 เรื่องสั้น
- 1.4 เรื่องแปล
- 1.5 การ์ตูน
2. สารคดี คือ หนังสือที่มุ่งให้ความรู้แก่เด็ก แบ่งออกได้ดังนี้
 - 2.1 สารคดีทั่วไป
 - 2.2 สารคดีชีวประวัติ
 - 2.3 สารคดีท่องเที่ยว
3. ร้อยกรอง คือ หนังสือประเภทบันเทิงคดีอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แบ่งออกได้ดังนี้
 - 3.1 ร้อยกรองสำหรับเด็ก แบ่งออกได้ดังนี้
 - 3.1.1 เพลงกล่อมเด็ก
 - 3.1.2 เพลงปลอบเด็ก
 - 3.2 ร้อยกรองสำหรับเด็กผู้ชาย แบ่งออกได้ดังนี้
 - 3.2.1 เพลงประกอบการเล่นของเด็ก
 - 3.2.2 ปริศนาคำทาย
 - 3.2.3 บทกลอนสอนใจวัยรุ่น

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำเลือกใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดีซึ่งถึงนิทานด้วยเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินและความรู้ร่วมกันไปเพื่อให้เด็กได้ฝึกความสามารถด้านการฟัง ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาให้เจริญตามวัย นอกจากนี้ยังช่วยปลูกฝังคุณธรรมเจตคติ และแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

 - 2.4.3 ความหมายของนิทาน

ความหมายของนิทาน มีหน่วยงาน และนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงความหมายของนิทานไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน (2556) ได้ระบุความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน หมายถึงเรื่องเล่าที่เล่ากันมาเช่นนิทานชาดกนิทานอีสป

สันต์ดา คำานศิริวิโรจน์ (2547 อ้างถึงใน เนตรชนก รักกาญจน์นันท, 2558) ได้กล่าวถึงการใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์ โดยใช้การวิพากษ์วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นหลักในการจัดกิจกรรมโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กิจกรรมฟังครูอ่านวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่นำวรรณกรรมมาอ่านให้เด็กฟังในกลุ่มใหญ่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นคือ 1) การแนะนำวรรณกรรมในส่วนของรูปเล่ม ชื่อเรื่อง และผู้แต่ง 2) การอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟัง

2. กิจกรรมอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมร่วมกัน อภิปรายพูดคุยกันในกลุ่มใหญ่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวรรณกรรมที่เด็กได้ฟัง เพื่อให้เด็กได้ทบทวนเรื่องราวในวรรณกรรม โดยการใช้คำถามของครูซึ่งกระตุ้นให้เด็กได้เกิดการคิด

3. กิจกรรมขยายความเข้าใจในองค์ประกอบของวรรณกรรม เป็นกิจกรรมที่สะท้อนและขยายความเข้าใจของวรรณกรรม เช่น กิจกรรมการวาดภาพ

4. กิจกรรมสรุป เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้นำเสนอผลงานของตนเอง ซึ่งเมื่อเสนอครูแล้วจะชมเชย และถามคำถามนำเพื่อช่วยสรุปความทางวรรณกรรมที่เด็กได้รับ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ให้ทั้งความบันเทิงและนำเสนอพฤติกรรมที่สังคมพึงประสงค์ต่อชีวิตเด็ก ๆ เป็นกลยุทธ์ที่ดีในการสั่งสอนและบ่มเพาะชีวิตด้วยประสบการณ์ ความคิด ค่านิยม ตลอดจนข้อปฏิบัติไปสู่เด็กได้อย่างแยบยลผ่านวรรณกรรมที่มีความสนุกสนานเต็มไปด้วยจินตนาการที่กว้างไกล

ชนาธิป นุบผามาศ (2553) กล่าวว่า นิทาน หมายถึงเรื่องราวที่เล่าต่อกันมา ตั้งแต่โบราณหรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาใหม่เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้ สอดแทรกคติแนวความคิดคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ฟังได้ประพฤติปฏิบัติตาม

สุกันยา อินทร์นุรักษ์ (2553) กล่าวว่า นิทาน หมายถึงเรื่องราวหรือเรื่องเล่า ที่มีการเล่าสืบต่อกันมาจากจินตนาการของผู้เขียน หรือผู้เล่าเรื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อเล่าให้ลูกหลานฟังในรูปแบบสอนใจ หรือแนวปฏิบัติที่ถูกต้องในการดำรงชีวิต นิทานเป็นเรื่องที่เล่าสืบสานต่อกันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า ซึ่งนิทานจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่าและนิทานที่มีการเขียนการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ในการเล่าเรื่อง การเลือกนิทานหรือการใช้ภาษาควรคำนึงถึงวัยของผู้ฟัง

จารุณี ศรีเผือก (2554) กล่าวว่า นิทาน คือเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานและความบันเทิง ซึ่งนิทานอาจเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่สมมติขึ้น ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่อง ได้แง่คิดคติสอนใจ เด็กสามารถนำไปเป็นต้นแบบต่อการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้

ชุตินา ประจวบสุข (2556) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เนื้อเรื่องของ นิทานอาจเป็นเรื่องที่แสดงความคิด ความเชื่อ แฝงคุณธรรม ให้ความรู้ และสร้างจินตนาการให้กับ ผู้ฟังนิทานจึงนับเป็นสื่อที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา และการเรียนรู้ของเด็ก

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมาโดยการผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยประวัติความจริง บ้างบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการหรืออิงความจริง มี วัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอดแทรกแง่คิดคติสอนใจและแฝงด้วยการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม การเล่านิทานให้เด็กฟังเป็นประจำสม่ำเสมอ จึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ตามวัยของเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและภาษา รวมทั้งเป็นการส่งเสริม สัมพันธภาพอันดีให้กับผู้ร่วมกิจกรรมทั้ง 2 ฝ่ายให้มีความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันกันและกันให้ แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

2.4.4 ประเภทของนิทาน

สันทพัฒน์ อรุณธารี (2542 อ้างถึงใน ชนาธิป บุษปามาศ, 2553) นิทานมีหลายประเภท ด้วยกัน การแยกประเภทนิทานขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องและที่มาของนิทานเป็นสำคัญ ซึ่งจะขอ แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานส่งเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

เกริก ชู้นพันธ์ (2542 อ้างถึงใน ชนาธิป บุษปามาศ, 2553) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของ นิทานตามรูปแบบของนิทาน และตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภท ต่าง ๆ 8 ประเภทคือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานที่เหนือจริงเกี่ยวกับอภินิหารหรือเรื่อง เหนือมนุษย์

2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน เป็นนิทานที่เล่าต่อกันมาตั้งแต่อดีต อาจเป็นตำนานต่างๆหรือเกี่ยวข้องกับประวัติของถิ่นฐานนั้นๆ

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่สอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและมีข้อคิดต่างๆ สอดแทรกอยู่ในเรื่อง

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจกล้าหาญ มักเป็นเรื่องถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญ ๆ ไว้

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับ

7. นิทานที่มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก เป็นนิทานที่ใช้สัตว์เป็นตัวหลักในการดำเนินเรื่องเพื่อแฝงแง่คิด เหมาะสำหรับเด็กปฐมวัย

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขที่ตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความเป็นสุข

จิระประภา บุญนิศย์และคณะ (2551) กล่าวว่า การแบ่งนิทานออกตามยุคสมัย ซึ่งแบ่งออกได้เป็นสองยุคคือ นิทานสมัยเก่าหรือที่เรียกว่า นิทานชาวบ้านและนิทานสมัยใหม่ ลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างนิทานสมัยเก่า (นิทานชาวบ้าน)และนิทานสมัยใหม่คือ (1) นิทานสมัยเก่าหรือที่เรียกว่า นิทานชาวบ้านเป็นเรื่องที่เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดาเป็นร้อยแก้วไม่ใช่ร้อยกรอง ส่วนนิทานสมัยใหม่นั้นมีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง (2) นิทานชาวบ้านใช้วิธีเล่าด้วยปากสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานต่อมาเมื่อการเขียนเจริญขึ้น ก็อาจเขียนขึ้นตามเค้าเดิมที่เคยเล่าด้วยปาก แต่นิทานสมัยใหม่นั้นอยู่ในยุคที่การเขียนเจริญแล้วจึงได้มีการเขียนนิทานสำหรับเด็กโดยเฉพาะขึ้น และมีการจัดพิมพ์จำหน่าย (3) นิทานชาวบ้านไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิมว่าเป็นใคร อังแต่ว่าเป็นของเก่าฟังมาจากบุคคลสำคัญในอดีต ซึ่งผิดกับนิทานสมัยใหม่ที่ทราบชื่อผู้แต่ง

สรุปได้ว่า นิทานมีหลายประเภท ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ 2 หมวดด้วยกัน คือ นิทานสมัยเก่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ส่งเสริมคุณธรรม นิทานสมัยใหม่มีเนื้อหาเป็นปัจจุบันส่งเสริมความรู้และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.4.5 ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน

นิทานเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็ก ๆ ที่มีไม่เพียงการช่วยเสริมจินตนาการของเด็ก ๆ ให้กว้างไกลเท่านั้น แต่นิทานยังตอบสนองความต้องการของเด็กได้ครบถ้วนด้วย เพราะนิทานทุกเรื่องจะแฝงสิ่งที่เด็กต้องการในทุกเรื่อง การเล่านิทานเป็นการ

ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และแนวคิด ไปสู่เด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ในแง่ของการส่งเสริมการพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ดังได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2551) ได้กล่าวถึง ประโยชน์และคุณค่าของนิทานดังนี้

1. สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
2. ผ่อนคลายความคับข้องใจของเด็ก
3. ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ความสนใจมีมากขึ้น
4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรม
5. ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เหมาะสมกับวัย
6. ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา
7. ส่งเสริมความกล้าพูดกล้าแสดงออก
8. ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความใกล้ชิดกัน

ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2542 อ้างถึงใน สรวีย์ พวงเดชนนท์, 2559) กล่าวถึง ความสำคัญ และประโยชน์ของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. นิทานให้ความบันเทิงและความรู้ การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงแก่คนทุกเพศทุกวัย เป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แก่เด็กในระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ครูจะใช้นิทานเป็นสื่อแล้วสอดแทรกความรู้ด้านต่าง ๆ ตลอดจนจริยธรรม คุณธรรม ที่ครูต้องการปลูกฝังเข้าไปในเนื้อหาของนิทาน

2. นิทานเป็นเครื่องมือในการกล่อมเกลาจิตใจ นอกจากการสร้างความสนใจและให้ความบันเทิงแก่เด็กแล้ว นิทานยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการฝึก การสร้างจินตนาการซึ่งเป็นวิธีการที่สำคัญยิ่งในการช่วยยกระดับกล่อมเกลาจิตใจของเด็กซึ่งยังละเอียดอ่อนให้สามารถรับสิ่งซึ่งงดงาม การโน้มน้าวความคิดและจิตใจของเด็ก จะกระทำโดยการเล่านิทานได้ผลดีกว่าการบรรยายหรือการอธิบายโดยตรง การให้เด็กฟังนิทานที่มีคุณค่าโดยเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของตัวเอกที่ต้องผจญปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ พยายามหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นสำเร็จลุล่วงไปในที่สุด การกระตุ้นให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจที่จะเลียนแบบคุณธรรมที่พึงปรารถนาเช่นนี้อยู่เสมอ

3. นิทานเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก นิทานเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก การผูกเรื่องขึ้นเป็นนิทานจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงแก่นเรื่องได้ง่ายกว่าการบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นข้อมูลหรือความรู้ให้แก่เด็ก รวมทั้งได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น โดยนิทานจะมีลักษณะเป็นการเล่นทางความคิดและจินตนาการอันเป็นผลโดยตรงต่อพัฒนาการทางสมองและ

สติปัญญาของเด็ก ดังนั้นการที่ครูนำความรู้ซึ่งเป็นเรื่องยากเกินกว่าความเข้าใจของเด็กนำมาสร้างให้เป็นนิทานมีเรื่องราวที่สนุกสนาน ก็จะทำให้เด็ก ๆ เข้าถึงสิ่งที่ครูต้องการจะสื่อสารได้โดยง่ายดาย

4. นิทานช่วยแก้ไขพฤติกรรมและสร้างเสริมคุณธรรมในเด็กเล็ก ๆ ครูสามารถใช้นิทานแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี โดยหยิบยกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง นำมาผูกขึ้นเป็นนิทานโดยใช้สอนเด็กถึงพฤติกรรมที่ไม่ดีและไม่ควรปฏิบัติ

5. นิทานจุดประกายความคิดและสร้างประสบการณ์ทางภาษา ในการเล่านิทานให้เด็กปฐมวัยฟัง หากครูได้กระทำอย่างสม่ำเสมอนอกจากจะเป็นการจุดประกายความคิดในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทำให้เด็กได้ฝึกประสบการณ์ทางภาษาที่น่าสนุกสนานยิ่งขึ้น

6. นิทานทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากขณะรับฟังนิทานนั้นสนุกสนานเพลิดเพลิน ระทึกใจ ชื่นชม เบิกบานใจ ฯลฯ จะทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากทำ ดังที่ อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์โบราณได้กล่าวไว้ว่า “ความรักแห่งความรู้เริ่มต้นจากความสงสัยและความประหลาดใจ” ดังนั้นหากครูผู้สอนสามารถเล่าหรืออ่านนิทานให้ “เด็กสนใจหรือประทับใจ” จะส่งผลให้กิจกรรมต่อเนื่องนั้น ได้รับการสนองตอบจากเด็กอย่างกระตือรือร้นและ “ใส่ใจ” อย่างเต็มที่

7. นิทานช่วยให้เด็กจิตใจสงบและหลับง่าย นิทานช่วยให้การนอนหลับของเด็กเป็นการพักผ่อนที่สมบูรณ์ช่วงเวลาก่อนนอนหลับเป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย การเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องที่สดชื่นงดงาม สงบเยือกเย็น สอดแทรกคติธรรม ข้อเตือนใจที่ดีงาม โดยปฏิบัติเป็นประจำทุกวันเด็กก็จะนอนหลับไปด้วยความรู้สึกลึกซึ้งผ่อนคลายเก็บเรื่องราวที่งดงามที่ได้ยินได้ฟังนั้นสะสมไว้ในจิตใจได้สำนึกสม่ำเสมอ

กอบกมล ทบบัณฑิต (2548) ได้กล่าวถึงการเล่านิทานมีประโยชน์ในการ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ

ในขณะที่ครูเล่านิทาน เด็กจะอยู่ใกล้ชิดกับครูเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความอบอุ่น สร้างความคุ้นเคยเด็กจะเกิดความรู้สึกมั่นคงไว้วางใจครู ช่วยลดความตึงเครียดแก่เด็ก หากครูให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานจะช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก หนึ่งความสนุกสนานเพลิดเพลินที่เด็กได้รับจากการฟังนิทานจะสร้างความสุขให้แก่เด็ก ช่วยชดเชยความเศร้าความกังวลใจจากการพลัดพรากจากผู้ปกครองของเด็กได้ และยังช่วยให้เด็กนอนหลับอย่างเป็นสุขด้วย นอกจากนี้ในยุคที่พ่อแม่มีเวลาให้เด็กน้อย นิทานจึงมีความจำเป็นสำหรับเด็กมากขึ้น ในแง่ของการชดเชยความต้องการในส่วนที่เด็กไม่ได้รับจากพ่อแม่ได้บ้าง

2. ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม

เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมรอบตัวจากการเล่านิทาน เช่น บทบาทของตัวละคร การสื่อสารกับผู้อื่น มารยาท วินัย การเคารพกฎเกณฑ์ หรือข้อตกลง ตลอดจนคุณธรรมต่างๆ ในการอยู่ร่วมกัน เป็นต้น

3. ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

นิทานมีประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาและภาษามาก เพราะนิทานช่วยให้เด็กสร้างจินตนาการ ถ่ายทอดจินตนาการออกมาทางกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้เด็กสังเกตและจดจำเรื่องราว สะสมคำและความหมายของคำ ทำให้พัฒนาการทางภาษาพัฒนาการอย่างรวดเร็วฝึกทักษะการฟัง การพูด และส่งเสริมการอ่าน ทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน เป็นต้น

4. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ในขณะที่เด็กฟังครูเล่านิทาน หากครูสอดแทรกเทคนิคการเล่านิทานให้เด็กมีส่วนร่วม เช่น การเล่นนิ้วมือการแสดงท่าทางประกอบนิทาน การเล่นบทบาทสมมุติหลังกิจกรรม การเล่านิทานทำให้เด็กได้พัฒนาและควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ในร่างกายได้

พัฒนาจิตา สิริภทศรีเสมอ (2555) ได้กล่าวว่า นิทานช่วยในการพัฒนาทักษะภาษา ทักษะการฟัง รู้จักฟังอย่างมีสมาธิช่วยให้เกิดความรู้ด้านภาษาและการใช้สายตาสื่อความหมาย นิทานยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของการดำเนินชีวิตของบุคคลที่อยู่ในสังคม ในด้านของการมีคุณธรรมความดีงาม ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่จะซึมซับลงไปจิตใจ

ฉวีวดี ศิลาภรณ์ (2556) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้คุณค่าในด้านการฝึกทักษะทางภาษา สร้างกระบวนการคิดช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดี สร้างสมาธิและผ่อนคลายอารมณ์

2.4.6 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

กรมวิชาการ (2546 อ้างถึงใน สุวรรณ กิจดิยา, 2558) ได้ให้ข้อคิดในการเล่านิทานแก่เด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. ฝึกการฟัง การที่เด็กมีความสนใจและตั้งใจฟัง เด็กจะสามารถจดจำชื่อลักษณะตัวละคร ความต่อเนื่องของเรื่องราวได้ ได้รู้จักคำศัพท์ใหม่

2. ฝึกการพูด ครูให้เด็กหัดพูดคำศัพท์ใหม่ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน เช่น การวิจารณ์นิทานที่ได้ฟัง ตอบคำถามจากเรื่องหรือหัดเล่าเรื่องที่ตนเองชอบ

3. ฝึกการสังเกต เด็กทุกคนมักช่างสังเกตและจะมีคำถามอะไรหรือทำไมอยู่เสมอ ครูผู้เล่าจะต้องตอบข้อสงสัยนั้นให้เป็นที่พอใจ การให้ข้อสงสัยเป็นการตอบสนองความอยากรู้เพื่อพัฒนาสมองและเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับเด็กมากขึ้น

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2547) ได้กล่าวว่าการใช้นิทาน โดยการเล่าให้เด็กฟังนั้นมีเป้าหมายสำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดและภาษา การเล่านิทานจึงต้องใช้วิธีการเล่าที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กเข้าใจและซึมซับในสิ่งที่ผู้เล่าต้องการสื่อ อาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วยก็ได้ เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์และความกล้าแสดงออกให้เด็ก

2. ทำให้เด็กรักการอ่านและชอบอ่านหนังสือ เวลาเล่านิทานเป็นเวลาที่สร้างความสนใจในการอ่านหนังสือให้กับเด็กมาก ถ้านิทานเรื่องนั้นน่าสนใจหรือสนุกสนานจะทำให้เด็กชอบและอยากหาอ่านหรืออยากลองอ่านด้วยตัวเอง

3. สร้างการเรียนรู้อย่างมีวัตถุประสงค์ เนื้อหานิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ของนิทานครูสามารถบูรณาการข้อความรู้ลงไปนิทานเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ เช่น การสร้างวินัยด้วยนิทาน การสอนคณิตศาสตร์ด้วยนิทาน การเล่ามีความสำคัญมากผู้เล่าที่ดีต้องสนุกไปกับนิทานและสามารถสื่อสารเรื่องราวให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะฟัง

ปราณี ปรียวาทิ (2551) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ ใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อช่วยพัฒนาด้านภาษา ด้านความคิด ด้านอารมณ์และจิตใจ สร้างสมาธิปลูกฝังจริยธรรม ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า การใช้นิทานเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ และพัฒนาด้านภาษา ความคิดความเข้าใจและจินตนาการด้านอารมณ์จิตใจสติปัญญา การเล่านิทานหรืออ่านนิทานให้เด็กฟังสามารถส่งเสริมทักษะทางภาษาให้กับเด็กได้ดีทั้ง การฟัง การพูด การรู้จักคำศัพท์ใหม่ การเพิ่มพูนประสบการณ์ และสนองต่อต่อธรรมชาติและความต้องการของเด็ก

2.4.7 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542 อ้างถึงใน ปราณี ปรียวาทิ, 2551) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ เด็กจะสามารถจดจำคำศัพท์หรือเรียนรู้ภาษาได้จากการฟังนิทาน นอกจากจะได้พัฒนาเรื่องภาษาแล้วยังได้ฝึกความกล้าแสดงออกและสร้างจินตนาการให้กับเด็กหรือผู้ฟังด้วย

เกริก ยूनพันธ์ (2547 อ้างถึงใน ชนาธิป บุษบามาต, 2553) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานดังนี้

1. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย

2. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจดีขึ้น

3. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเข้าใจถึงคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้นและเข้าใจถึงคำสอนต่างๆ ได้ผ่านนิทาน

4. นิทานจะทำให้เด็ก ๆ สามารถคิดเป็นแก้ปัญหาเป็นและเกิดกระบวนการคิดพิจารณา

5. นิทานสามารถช่วยให้เด็ก ๆ กล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นอาจจะผ่านการเล่าเรื่อง การแสดงบทบาทสมมุติรวมไปถึงการตอบคำถาม

6. นิทานช่วยทำให้เด็กเกิดจินตนาการที่กว้างไกลขึ้น

7. นิทานสามารถช่วยให้เด็กสามารถเลือกใช้คำหรือภาษาได้อย่างถูกต้อง ยิ่งการฟังนิทานมากยิ่งขึ้นทำให้เด็กมีคลังคำศัพท์และภาษามากขึ้นด้วย

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานที่มีต่อผู้อ่านว่า “นิทานเป็นหนังสือที่เป็นที่นิยมสำหรับผู้่านที่อยู่ในวัยเด็ก นิทานจึงมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนเป็นอันมาก ดังนั้นครูผู้สอนในปัจจุบัน จึงเห็นความสำคัญของการนำนิทานมาเล่าให้เด็กฟังหรือใช้นิทานเป็นสื่อในการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ให้แก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้นิทานยังมีคุณค่าต่อการฝึกทักษะการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียนให้แก่เด็ก การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีนิสัยในการรักการอ่าน การใฝ่รู้ อีกทั้งสร้างความเพลิดเพลินและความสนุกสนาน คลายความเครียดให้แก่ผู้อ่านหรือผู้ฟังนิทานด้วย”

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าและประโยชน์ คือ เป็นวิธีการให้ความรู้ที่จะทำให้เด็กสนใจเรียนรู้ สามารถจดจำและกล้าแสดงออก เป็นเครื่องมือฝึกทักษะทางภาษาและกระบวนการคิด สร้างสมาธิและผ่อนคลายอารมณ์ให้กับเด็ก

2.4.8 หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2543 อ้างถึงใน สรวีย์ พวงเดชนนท์, 2559) กล่าวว่า การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นเรื่องที่ต้องพิถีพิถันและพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ครูจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีต ละเอียดย่ออ่อน เป็นพิเศษ ลักษณะของนิทานที่ควรเลือกมีลักษณะดังนี้

1. นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อม และวุฒิภาวะของเด็ก เด็กยังเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง

2. นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็กได้ ต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกเร้าจินตนาการของเด็กเนื้อหาจึงควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 4-6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ

4. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละครแนวความคิดที่สร้างสรรค์และภาษาที่เหมาะสมชัดเจนง่ายและเป็นภาษาที่สวยงาม

5. เลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลายตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง

6. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

7. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กทั้งควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก ๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็ก ๆ หรืออาจจะเป็นตัวแบบที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณ น่าชื่นชมและมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

เกริก ชูนพันธ์ (2547 อ้างถึงใน ชนาธิป บุบผามาศ, 2553) ได้กล่าวว่า การเลือกนิทานนั้น ผู้เล่านิทานจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์และความสามารถที่จะแยกแยะเลือกนิทานให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เด็กวัยระหว่าง 4-6 ปีจะให้ความสนใจกับตัวเองน้อยลงหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวมากขึ้น นอกจากนี้ เด็กวัยนี้ยังชอบนิทานที่ตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกเป็นสัตว์พูดได้ นิทานที่เหมาะสมและควรเล่าให้เด็กฟังนั้นควรเป็นนิทานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางเนื้อหาได้อรรถรสรูปแบบการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาความคิดสร้างสรรค์ส่งเสริมคุณภาพ

สาวตรี รุญเจริญ (2549) ได้กล่าวว่า นิทานที่นำมาเล่าให้เด็กฟังนั้นผู้เล่าควรคำนึงถึงคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ ใจความสมบูรณ์ในตัวเองมีการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว เน้นเหตุการณ์อย่างเดียว ให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องราวได้บ้าง

2. มีบทสนทนา มาก ๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องราวที่เป็นความเรียง ได้ดีพอและภาษาที่ใช้ต้องสละสลวยควรใช้ภาษาง่ายๆ

3. เป็นเรื่องที่เด็กมีความสนใจ เช่น เรื่องราวที่เกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สัตว์ หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้

4. มีตัวละครเอกและตัวประกอบ ซึ่งตัวละครแต่ละตัวควรเน้นให้เห็นลักษณะเด่น

5. เนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมมีคติสอนใจ

6. เนื้อเรื่องไม่ยาวจนเกินไปจนทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 15-20 นาที

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้เสนอแนะ หลักในการเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นเรื่องง่ายๆ เน้นเหตุการณ์เดียว แต่มีความสมบูรณ์ในตัว
2. มีการเคลื่อนไหวการเดินเรื่องอย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อยมีลักษณะเด่นที่จำง่าย แต่อาจสมมุติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนา มาก ๆ
5. ใช้ภาษาง่าย ประโยคสั้น การกล่าวคำซ้ำหรือคำสัมผัส จะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว
6. สร้างความรู้สึกและความสนใจ
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัวสัตว์เลี้ยงหรือเรื่องที่เด็กจะจินตนาการตามได้
8. ความยาวไม่ควรเกิน 15 นาที

สรุปได้ว่า หลักการเลือกนิทานมีหลายวิธีดังนี้ ในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังได้ ควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เป็นเรื่องง่ายมีการเดินเรื่องอย่างรวดเร็ว ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำง่าย แต่อาจสมมุติตัวแทนได้ ใช้ภาษาง่าย ประโยคสั้น สร้างความรู้สึกและความสนใจ มีบทสนทนา มาก ๆ เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ความยาวไม่ควรเกิน 15 นาที และเนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมมีคติสอนใจ มีบทสนทนา มากกว่าความเรียง เนื้อหาของเรื่องมีคุณค่า สร้างสรรค์ส่งเสริมสติปัญญาและพัฒนาทักษะทางภาษาและส่งเสริมความคิดและจินตนาการ

2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

2.5.1 ความสำคัญของการเล่าเรื่อง

Malkina (1995) ได้กล่าวว่าการเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลกับผู้เริ่มเรียนภาษา เพราะสามารถแสดงถึงอารมณ์ต่างๆ การรับรู้ และความต้องการได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็ก

Aiex (2006) ได้กล่าวถึงการเล่าเรื่องว่า เป็นศาสตร์ที่สร้างความรื่นรมย์ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเพลิดเพลิน และเรื่องที่เล่าสามารถแสดงวัฒนธรรมของแต่ละชาติได้

พิมพ์ สุนทรวิริยกุล (2551) ได้กล่าวว่าการเล่าเรื่องเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ทางสังคม และยังช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในการดำรงชีวิตให้กับตนเอง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อสรรพสิ่งในโลก

สมศักดิ์ ปริบุรณะ (2552) ได้กล่าวว่าการเล่าเรื่องเป็นการเล่าเรื่องราวที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้ความรู้สึกหรือผ่อนคลายโดยการถ่ายทอดเทคนิควิธีการต่างๆ โดยมีจุดประสงค์เจาะจงสำหรับเด็ก เช่น การเล่านิทานทั่วไป นิทานพื้นบ้าน นิทานสมัยใหม่ นิทานเหนือจินตนาการ ที่นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขเติมแต่งเพื่อให้เหมาะสมกับเด็ก

สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องเป็นวิธีการที่สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะกับเด็กเล็ก เพราะเรื่องที่น่าสนใจ ผู้เรียนสามารถรับรู้อารมณ์ของเรื่องราวได้ เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างประสบการณ์ที่ให้ทั้งความรื่นรมย์ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้เรียน และสอดแทรกข้อคิดและความรู้สู่ผู้เรียนอย่างแนบชิด

2.5.2 จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่อง

ฉวีวรรณ กิณาวาส (2543 อ้างถึงใน สันสนีย์ สุขสมใจภักดี, 2560) กล่าวว่าไว้ว่า การเล่าเรื่องสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟัง เมื่อนักเรียนได้ฟังเรื่องเล่าจากครูจะเกิดความจดจำความต่อเนื่องของเรื่องราว ตลอดจนการเรียนรู้คำศัพท์ และเสริมประสบการณ์ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการเล่าเรื่องมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก
2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กให้รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง
4. เพื่อส่งเสริมด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม และเจตคติที่ดี
5. เพื่อให้เด็กผ่อนคลายความเครียด
6. ฝึกด้านการฟัง ฟังสมาธิ ยืดช่วงความสนใจให้มากขึ้น
7. เพื่อเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์
8. เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวซึ่งเหมาะสมกับวัย
9. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านภาษา และความคิดสร้างสรรค์
10. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านภาษา เช่น กล้าซักถาม และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่องคือการที่ผู้ฟังเกิดการพัฒนาทักษะทางภาษา หลังจากได้ฟังเรื่องราว นอกจากนี้ผู้ฟังควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมคุณธรรม และเจตคติที่ดี ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการด้านอารมณ์ของผู้ฟังในวัยเด็กด้วย

2.5.3 เทคนิคการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องให้สนุกและเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง มีความจำเป็นที่ผู้เล่าจะต้องมีเทคนิคในการเล่าเรื่อง ทั้งนี้หากครูในฐานะที่เป็นผู้เล่ามีความต้องการเป็นผู้เล่าที่ดี มีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนที่เป็นผู้ฟัง ควรที่จะศึกษาหาความรู้ทดลองปฏิบัติและเล่าเรื่องให้เด็กฟังอยู่เสมอเป็นประจำ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะถึงหลักการในการเล่าเรื่องให้ประสบผลสำเร็จไว้ดังนี้

พรทิพย์ วิน โภมิษฐ์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่าเรื่องให้ดีนั้นเป็นเรื่องยากพอสมควร ครูผู้เล่าจำเป็นต้องมีเทคนิคในการเล่าเรื่องอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจ ครูผู้เล่าต้องมีศิลปะในการเล่า ไม่ว่าจะเป็นน้ำเสียง ท่าทาง อารมณ์ร่วม นอกจากนี้ยังต้องให้ความรัก ความอดทน ความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กอีกด้วย บุคลิกภาพของครูก็เป็นส่วนสำคัญและก่อนเล่าเรื่องทุกครั้งครูต้องมีการเตรียมตัวก่อนเสมอ อย่าคิดว่าไม่สำคัญเพราะถ้าครูได้เตรียมตัวล่วงหน้า จะทำให้การเล่าเรื่องประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้เสมอ ดังนี้

1. ตำแหน่งของผู้เล่าควรอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม สามารถมองเห็นเด็กหรือเด็กมองเห็นได้ทั่วห้อง
2. ผู้เล่าจะต้องใช้เสียงดังพอเหมาะเพื่อให้ได้ยินทั่วถึงทั้งห้องหรือครอบคลุมทั้งกลุ่ม ใช้เสียงในการสร้างความสนใจหรือดึงดูดผู้ฟัง ไม่ว่าจะเป็นการใช้น้ำเสียง การเน้นจังหวะ การเน้นคำ หรือการใส่อารมณ์ร่วม อาจมีท่าทางประกอบบ้างอย่างเหมาะสม
3. ผู้เล่าต้องไม่เล่าเรื่องอื่นแทรกหรือออกนอกเรื่องจากเรื่องที่เล่า เพราะจะทำให้เด็กสับสนและเบี่ยงเบนความสนใจ
4. ถ่ายทอดเรื่องราวให้น่าสนใจอยู่ตลอดเวลา โดยบรรยายตัวละครหรือบรรยากาศในเรื่องให้เหมาะสมและเป็นธรรมชาติใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และคอยสังเกตผู้ฟังอยู่ตลอดเวลาหากผู้ฟังเริ่มไม่สนใจต้องกระตุ้นให้ผู้ฟังกลับเข้ามาในเรื่องให้ได้
5. เลือกถ้อยคำหรือสำนวนให้เหมาะสมกับระดับของผู้ฟังและควรคำนึงถึงระยะเวลาในการเล่าให้พอเหมาะกับความสนใจของผู้ฟังแต่ละวัยด้วย
6. ควรกำหนดเวลาเอาไว้สำหรับคำถามหรือข้อวิจารณ์ของเด็ก ถ้าในระหว่าง การเล่านิทานเด็กขัดจังหวะหรือซักถาม ครูควรบอกให้รอจนเล่าจบเรื่องก่อนจากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้น

ฉวีวรรณ กิณาวงศ์ (2543 อ้างถึงใน ศันสนีย์ สุขสมใจภักดี, 2560) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่านิทานจะให้ผลตามจุดประสงค์นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องนิทานที่จะเล่าก่อนเพื่อจับใจความ ตัวละคร และเหตุการณ์ทุกอย่าง ปิดหนังสือคิดย้อนเรื่องออกมาเป็นภาพ และอ่านบททวนอีกครั้งเพื่อเก็บภาษาไปใช้ให้เหมาะสมกับเรื่อง

2. การเลือกคำควรเป็นคำที่ง่าย ๆ ที่เด็กฟังหรือนึกออกเป็นภาพในจินตนาการได้ ควรใช้คำที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบด้วย เพื่อเด็กจะได้เข้าใจยิ่งขึ้นการเล่าเรื่องควรใช้เสียงแบบสนทนา กัน คือ ช้า ชัดเจน มีหนักเบา

3. เกริ่นนำหรือเริ่มเรื่องให้สนุกและไม่น่าเบื่อเพราะจะทำให้เด็กสนใจและอยากติดตามต่อจนจบ เมื่อในท้องเรื่องมีตัวละครคุยกัน ให้ใช้บทสนทนาเพราะทำให้เด็กตื่นตัว

4. ขณะที่เล่านิทานควรจับจังหวะของเรื่องให้ดี เช่น ถ้าเนื้อเรื่องมีสิ่งที่เร้าใจเรา ต้องการเน้นย้ำให้ใช้น้ำเสียงที่แตกต่างและใช้โทนเสียงให้เหมาะกับบรรยากาศนั้นๆ เมื่อถึงบทแปลกใจหรือตกตะลึงควรทอดระยะจะทำให้ผู้ฟังคล้อยตามได้ดีที่สุด

5. นิทานที่นำมาเล่าให้ยาวพอ ๆ กับความสนใจของเด็ก คือ ประมาณ 15 - 25 นาที สำหรับเด็กประถมศึกษา หรือถ้าเป็นคำก็จะประมาณ 1000 คำ สำหรับประถมศึกษาตอนต้น ถ้าเป็นเด็ก เล็ก ๆ ประมาณ 100 คำ ในระดับอนุบาลประมาณ 500 คำ

6. ขณะที่เล่าสายตาของครูจะต้องมองกวาดดูนักเรียนได้ทุกคน อาจจะทำให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลมหรือนั่งกับพื้นก็ได้ สายตาของเด็กจะจับอยู่ที่ผู้เล่า ผู้เล่าจะต้องทอดสายตาไปที่เด็กไม่ใช่เพียงเพื่อจะดูว่าเด็กมีปฏิกิริยาอย่างไรเท่านั้น แต่เพื่อสังเกตพฤติกรรมของผู้ฟังว่ามีอารมณ์ร่วมหรือแสดงออกทางอารมณ์อะไรบ้าง

7. ขณะที่กำลังเล่านิทานถ้าหากมีเด็กพูดหรือถามขัดจังหวะครูควรบอกให้รอ และบอกกับเด็กว่าครูมีช่วงเวลาให้นักเรียนถามในเรื่องที่สงสัยเพื่อที่จะได้ไม่ขัดจังหวะเด็กคนอื่นให้เสียสมาธิหรือหลุดความสนใจ

8. หลังจากการเล่านิทานแล้ว อาจจะทำให้เด็กแข่งขันกันตั้งชื่อเรื่องก็ได้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ติดตามและเพื่อความเข้าใจในเรื่องที่ครูได้เล่ามาแล้ว

Zhang (2006 อ้างถึงใน Meesat, 2015) ได้เสนอแนะว่า การพัฒนาความสามารถในการฟังของเด็กแรกเกิด จนถึงปฐมวัย สามารถทำได้โดยการใช้เสียงที่น่าสนใจด้วยการเล่นเสียง สูงต่ำ เน้นคำ เน้นจังหวะ ใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยค เทคนิคเหล่านี้ช่วยให้เด็กมีความสามารถในการแบ่งวลี หรือประโยคได้ (syntactic boundaries) สามารถจับคำสำคัญ หรือจับประเด็นได้ และสามารถจดจำคำ หรือประโยคได้

สรุปได้ว่า เทคนิคการเล่าเรื่องนั้นเป็นการเล่าเรื่องให้สนุก ดึงความสนใจและเป็นที่น่าสนใจของของผู้ฟัง ด้วยการใช้เสียง ท่าทาง อารมณ์ รวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการเล่า

เรื่อง ผู้เล่าควรทำความเข้าใจเรื่องที่จะเล่าก่อนเพื่อจับประเด็นและจะได้อ่านว่าควรใช้เทคนิคใดในการเล่านิทานหรือเรื่องเล่าอื่นๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการจะถ่ายทอดให้ผู้เรียนฟัง

2.6 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้

2.6.1 ความหมายของพฤติกรรมการเรียนรู้

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 อ้างถึงใน กนกวรรณ บัจจวงษ์, 2559) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการเรียนว่า หมายถึง การปฏิบัติตัวทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่

1. การปฏิบัติตัวในห้องเรียนที่โรงเรียนขณะที่ครูกำลังสอนในชั้นเรียน ได้แก่ การนำอุปกรณ์มาเรียนครบ เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ตั้งใจฟังครูสอน จดคำอธิบายของครูสรุปเป็นความเข้าใจของนักเรียนเอง

2. การปฏิบัติตัวนอกห้องเรียน ได้แก่ ทบทวนบทเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา ไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย พยายามติดตามผลงานของตนที่ได้ทำไปแล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานที่ทำบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

กึ่งกาญจน์ ปานทอง (2545 อ้างถึงใน นวรัตน์ ศึกษากิจ, 2561) สรุปความหมายของพฤติกรรมการเรียนว่า หมายถึง การปฏิบัติตัวของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้อย่างเหมาะสมกับวัน เวลา และสถานที่ ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การฟัง การอ่าน การจดโน้ตเพื่อช่วยจำ การส่งการบ้าน การทบทวนบทเรียน และการเตรียมตัวสอบ เป็นต้น

พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช (2547 อ้างถึงใน ธนะวิทย์ เพียรดี, 2558) สรุปว่า ความหมายของพฤติกรรมการเรียน หมายถึง การกระทำกิจกรรมการตอบสนองปฏิกิริยา หรือวิธีการและเทคนิคในการเรียนของนักเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ ให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดในวิชาต่างๆ โดยมีการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจและมานะพยายามที่จะพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

สุทัศน์ สีแก้วเขียว (2548) สรุปว่า ความหมายของพฤติกรรมในการเรียน หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่สืบเนื่องมาจากทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียน สำหรับนักเรียนอาจถือได้ว่าเป็นเทคนิคในการเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมส่วนนี้มาจากเทคนิคในการเรียน รวมถึงการทำงานและการใช้เวลาอย่างเหมาะสมของนักเรียนด้วย

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมการเรียนเป็นการแสดงออกในการปฏิบัติตัวของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการศึกษา

เล่าเรียนซึ่งสามารถพัฒนาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การรู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเตรียมตัวในการเรียน การจดบันทึก การมีสมาธิ การจำ การใช้เทคนิคต่าง ๆ การอ่านการเลือกใจความสำคัญ กระบวนการรวบรวมข้อมูล หรือการเตรียมตัวสอบ และพฤติกรรมการเรียนที่พัฒนาด้วยการฝึกฝนและมีประสบการณ์ โดยเฉพาะวิธีการเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นประจำหรือปฏิบัติบ่อยครั้งจะนำไปสู่นิสัยในการเรียนที่ดี ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ เจตคติให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดในการเรียน

2.6.2 พฤติกรรมการตั้งใจเรียน

จากการตรวจสอบเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตคำที่ใช้ระบุตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนมีการระบุชื่อตัวแปรที่หลากหลาย เช่น พฤติกรรมการสนใจในการเรียน พฤติกรรมการเอาใจใส่ต่อการเรียน (Learning attention) พฤติกรรมการตั้งใจเรียน (Active learning) พฤติกรรมการขยันหมั่นเพียรในการเรียน และพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่เรียน (Inquiry learning) เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมต่างๆเหล่านี้มีความคาบเกี่ยวซึ่งกันและกัน

สำหรับพฤติกรรมการเอาใจใส่ในการเรียน ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงความตั้งใจเรียนดังนี้

Good and Brophy (1984 อ้างถึงใน อภิชาติ เนินพรหม, 2559) ได้ให้ความหมายของการเอาใจใส่ว่า การที่นักเรียนให้ความสนใจกับครูผู้สอน กับงานที่อยู่ในมือ หรือให้ความสนใจใส่กับกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนอย่างเหมาะสม มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความเอาใจใส่ในการเรียน เช่น การประสานสายตา การนั่งตัวตรงหันหน้าไปยังผู้สอน การตอบคำถามและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนพฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน เช่น การลุกเดินไปมา ทำพฤติกรรมอื่นๆ มากกว่าการให้ความสนใจกิจกรรมของห้องเรียน ทั้งนี้ คู๊ด และ โบรฟี ได้เสนอแนวทางในการประเมินการขาดความสนใจในการเรียนได้แก่ ไม่นั่งเป็นที่ เดินไปรอบห้องในเวลาที่ไม่เหมาะสม อ่านหนังสือในห้องระหว่างมีการอภิปราย มีการพูดคุยนอกประเด็น นั่งบนขอบโต๊ะ อดดินสอหรือปากกา ฟุบหลับ ถามคำถามหรือมองไปยังสิ่งที่ไม่สัมพันธ์กับกิจกรรมในห้องเรียน ส่วนพฤติกรรมที่แสดงถึงความเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ยกมืออาสาสมัครตอบคำถาม ประสานสายตา มองตามการเคลื่อนไหวของครู หันไปดูเพื่อนที่กำลังสาธิตกิจกรรมในห้องเรียน รับผิดชอบทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งในเวลาที่ได้รับมอบหมายและช่วงเวลาดังกล่าว

ทางด้านพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีดังนี้

ซัลลินี จุงพิวัฒน์ (2547 อ้างถึงใน ธัญธิดา เข็ม หัก, 2555) ได้อธิบายความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่าหมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความ

บากบั่น ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และพยายามทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การตั้งใจมุ่งมั่น ศึกษาเล่าเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษา พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จและไม่ละทิ้งการเรียนเมื่อประสบอุปสรรคก็หาทางแก้ไข

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่าหมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจ มุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อ แม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยากหรือมีอุปสรรคต่างๆ ก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาที่ใช้เวลาว่างนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตน โดยอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยด้านการเรียนก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเพื่อคลี่คลายปัญหา

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการตั้งใจเรียน หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำของนักเรียน ที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ แสดงออกถึงความเอาใจใส่ในการเรียน เช่น การตอบคำถาม มีส่วนร่วมในกิจกรรม ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน รวมทั้งพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อแสวงหาความรู้

2.6.3 ความหมายของพฤติกรรมการตั้งใจเรียน

นัทธ อิศภากรณ์ (2545) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนว่า หมายถึง การกระทำของผู้เรียนในลักษณะต่างๆ ที่แสดงออกมาในขณะที่เรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ การแสดงความคิดเห็น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม การปฏิบัติตามข้อบังคับและกติกาต่างๆ ที่กำหนดขึ้นในชั้นเรียน รวมถึงคุณธรรมด้านต่างๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบตรงต่อเวลา

ภูวคณ แก้วมณี (2551) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการตั้งใจเรียน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงความสนใจ เอาใจใส่ในการเรียนการสอน ตัวครู และ อุปกรณ์การสอนที่ครูใช้ รวมทั้งติดตามการเรียนการสอน โดยการตอบคำถามเกี่ยวกับการเรียน ทำงานและร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ครูกำหนด พฤติกรรมการตั้งใจเรียนนอกจากประกอบไปด้วยพฤติกรรมการสนใจเรียนในระหว่างการเรียนการสอนแล้ว ยังรวมถึงการเอาใจใส่ และมีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมายในเวลาอิสระอีกด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายของคำว่าพฤติกรรม คือ การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด ความรู้สึก เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของมนุษย์ การศึกษาคควรมุ่งสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

โดย ลด ละ เลิก พฤติกรรมที่สร้างปัญหาให้สังคม ซึ่งสามารถแบ่งพฤติกรรมได้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. พฤติกรรมภายใน เป็น พฤติกรรมที่อยู่ภายในจิตใจตนเอง ยากที่ผู้อื่นจะรู้ได้ถ้าไม่มีการแสดงพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏ เช่น การคิด การเข้าใจ การตัดสินใจ เป็นต้น
2. พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาแล้วผู้อื่นสามารถสังเกตได้ เช่น การเดิน ยืน พุด เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมายของพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ว่าหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจ และเอาใจใส่ต่อการเรียน ประกอบด้วยการเรียน และเลิกเรียนตรงเวลา ตั้งใจฟัง ขณะที่อาจารย์สอน มีสมาธิ มีการตั้งคำถาม ตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในขณะที่มีการเรียนการสอน ไม่พูดคุยขณะที่มีการเรียนการสอน หรือไม่ส่งเสียงรบกวนกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งการบ้านหรือส่งรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการทบทวนบทเรียน วางแผนการเรียน ให้คุณค่าหรือความสำคัญต่อการเรียน มีความอยากรู้อยากเห็น มีความเพียรพยายาม และมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

2.6.1.3 ลักษณะของพฤติกรรมการตั้งใจเรียน

ศิริลักษณ์ รักษาทรัพย์ (2534 อ้างถึงใน เนตรชนก วงศ์สุเทพ, 2561) ได้จำแนกพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ออกเป็นพฤติกรรมการตั้งใจเรียน ในเวลาที่ครูสอน และในเวลาที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ดังนี้

1. พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะครูสอน
 - 1.1 แสดงความสนใจในการเรียน โดยมองครู และอุปกรณ์การเรียนการสอนในขณะที่ครูสอนและอธิบาย ไม่พูดคุยขณะเรียน ไม่ส่งเสียงรบกวนขณะครูสอน
 - 1.2 เอาใจใส่ต่อการสอน โดยถามเมื่อมีปัญหาสงสัยในเรื่องที่เรียน ตอบคำถามครูเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน
2. พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำและร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด โดย ทำแบบฝึกหัด ออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน มองเพื่อนขณะที่ครูให้เพื่อนออกมาทำกิจกรรมหน้าห้อง

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนออกเป็นการปฏิบัติตัวทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่

1. การปฏิบัติตัวในห้องเรียนที่โรงเรียน ขณะที่ครูกำลังสอนในชั้นเรียน ได้แก่ นำอุปกรณ์การเรียนมาครบ เข้าชั้นเรียนตรงต่อเวลา ตั้งใจฟังครูสอน จดจำอธิบายของครูจากความเข้าใจของนักเรียนเอง

2. การปฏิบัติตัวนอกห้องเรียน ได้แก่ การทบทวนบทเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จและส่งตรงต่อเวลาที่กำหนด ไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย พยายามติดตามผลงานของตนที่ทำไปแล้วเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานที่ทำบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

ภูวคณ แก้วมณี (2551) ได้จำแนกลักษณะของพฤติกรรมที่ตั้งใจเรียนจำแนกออกเป็น

1. พฤติกรรมตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน ได้แก่
 - 1.1 เอาใจใส่การเรียน มองครูและอุปกรณ์การสอนที่ครูใช้ขณะอธิบาย
 - 1.2 ตอบคำถามของครูที่เกี่ยวกับการเรียน
 - 1.3 ไม่พูดคุยขณะที่ครูสอน
 - 1.4 ไม่ส่งเสียงรบกวนในขณะที่ครูสอน
 - 1.5 ไม่เอางานอื่นขึ้นมาทำในขณะที่ครูสอน
2. พฤติกรรมตั้งใจเรียนในขณะที่ครูไม่ทำงาน
 - 2.1 ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายตามที่ครูสั่ง โดยไม่พูดคุยกับเพื่อน ในขณะที่ทำงาน
 - 2.2 ร่วมกิจกรรมตามที่ครูกำหนด
 - 2.3 ส่งแบบฝึกหัดตรงต่อเวลา

สรุปได้ว่าลักษณะของพฤติกรรมที่ตั้งใจเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านบวกของผู้เรียน ทั้งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนและพฤติกรรมนอกห้องเรียน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิตลดา พิไลกุล (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยรวม และรายด้านที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย – หญิง ที่มีอายุ 5 – 6 ปี ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนนาคินาวาอุปถัมภ์จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่าก่อนการทดลองและช่วงการทดลองการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับ คะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวม ($F=914.54$) และรายด้านคือ ด้านการช่วยเหลือ ($F = 139.60$) ด้านการแบ่งปัน ($F = 171.40$) ด้านการร่วมมือ ($F = 127.05$) โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมโดยรวมร้อยละ 98 และส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมรายด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือร้อยละ 88 ด้านการแบ่งปันร้อยละ 90 และด้านการร่วมมือร้อยละ 87 ตามลำดับ

สาวนีย์ รื่นสุข (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความร่วมมือ ของเด็กปฐมวัยโดยเฉลี่ยรวมและแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ การร่วมมือ การช่วยเหลือ และความรับผิดชอบ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ก่อนการจัดกิจกรรมและ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชาย - หญิงอายุระหว่าง 4 - 5 ปีชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดดอกไม้ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่ม ในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีพฤติกรรมความร่วมมือโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ผลการวิจัยพบว่า คะแนนพฤติกรรมความร่วมมือโดยเฉลี่ย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดในช่วง สัปดาห์ที่ 1-7 ส่วนสัปดาห์ที่ 8 การเปลี่ยนแปลงของคะแนนพฤติกรรมความร่วมมือมีแนวโน้ม ลดลง

รสสุคนธ์ แนวนบุตร (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการฟัง โดยภาพรวมหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.28 ด้านการพูด โดยภาพรวมหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.06 ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานพื้นบ้านด้านการฟัง การพูด สูงกว่าความสามารถทางภาษาก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

วารลิต โกศัย (2554) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดย ใช้รูปแบบการสอนภาษาแบบธรรมชาติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา บริบทการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาแบบธรรมชาติในการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดย ใช้รูปแบบการสอนภาษาแบบธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัย จำนวน 21 คน ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2552 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ และแบบวัดความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูด พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรดา หวังศุค และอัญญมณี บุญเชื้อ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน การปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ ผลการวิจัยพบว่า 1) การวางแผนการสอน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่ระบุข้อมูล แนวทางการจัดการเรียนการสอนและเลือกหน่วยการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวรรณกรรม 2) รูปแบบ คือ การใช้วรรณกรรมเป็นสื่อที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และการคัดเลือกวรรณกรรม โดยใช้วรรณกรรมเป็นจุดเริ่มของหน่วย ข้อมูลในแผนการ จัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการใช้วรรณกรรมได้อย่างสอดคล้องกันทั้งด้านจุดประสงค์ การจัดประสบการณ์ กิจกรรม สื่อ และการประเมิน 2) การจัดกิจกรรม พบว่า มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กในด้านการเรียนรู้ภาษาผ่านวรรณกรรม และ กิจกรรมพัฒนาทักษะและความรู้ผ่านวรรณกรรม โดยผ่านกิจวัตรประจำวัน และผ่านหน่วยการจัดประสบการณ์โดยใช้ วรรณกรรมเป็นฐาน 3) สื่อและสภาพแวดล้อม พบว่า มีสื่อวรรณกรรมที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดพื้นที่ในการทำกิจกรรมหลายรูปแบบ มีการจัดพื้นที่แสดงผลงานของเด็กที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม มีมุมหนังสือที่จัดแสดงหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้ 4) การประเมินผล พบว่าหน่วยการจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีการประเมินผลด้วยการนำเสนอในห้องและนิทรรศการ และมีการประเมินทักษะภาษาโดยใช้การประเมินด้านการเล่าเรื่อง

สุวรรณา กิจติยา (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการจัดประสบการณ์การเล่านิทานที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานมีความมีความสามารถทางภาษาด้านการฟัง และการพูด หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนตรชนก รักกาญจน์ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่กำหนดไว้ข้อที่ 1 และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเด็กปฐมวัยมีความคงทนของทักษะทางสังคม ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

รอฮันนี เจะเลาะ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ที่ใช้นิทานประกอบภาพ ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้นิทานประกอบภาพ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ใช้สื่อนิทานประกอบภาพที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำมาใช้กระตุ้น และแรงจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจในบทเรียน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูผู้สอน จึงช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและมีทักษะในการฟังและการพูดสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กรมวิชาการกำหนดว่าสื่อและแหล่งการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและเพิ่มพูนทักษะให้แก่เด็ก

ปวีณา ชูเชื้อ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมทำรำมวยโบราณส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัย เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมทำรำมวยโบราณส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาความสามารถในการรำมวยโบราณของเด็กปฐมวัย 3) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ทำรำมวยโบราณของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 โรงเรียนอนุบาลเปล่งประสิทธิ์สาขลม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 16 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการรำมวยโบราณส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัย นักเรียนทุกคนมีคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป 2) นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100 (คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.78-3.00)

กมลรัตน์ พ่วงศิริ และพัทธนันท์ วงษ์วิชชุดม (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะความสามารถของทักษะการฟังและการพูด โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่นิทาน ของนักเรียนชั้น อนุบาล 2/3 โรงเรียนวัดคูยาง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการพัฒนาทักษะด้านการพูดและการฟังระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่าพัฒนาทักษะด้านการพูดและการฟังที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นิทาน หลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Simpson (1989 อ้างถึงใน Kathryne, 2005) ได้ทำการศึกษาเรื่องลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานแบบเล่าซ้ำ ๆ กับเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจนละเอียดลออครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่น ได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of a T - unit) ไม่ได้วัดปริมาณคำ

Wicke (1992 อ้างถึงใน Dolzhykova, 2014) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้นิทานในการสอนภาษาเยอรมัน กับเด็กปฐมวัย ที่ประเทศแคนาดา ผลการวิจัยพบว่านิทานเป็นสื่อที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพทางเรียนอย่างดียิ่ง กล่าวคือมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนให้การตอบสนองและร่วมกิจกรรมทางภาษาจากการเล่านิทาน ผลคะแนนและการประเมินทางด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนชื่นชอบและเพลิดเพลินกับการเล่านิทาน การเรียนและการเขียนเรื่อง นอกจากนี้นิทานยังเป็นสื่อที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนอีกด้วย

Seidel (2002) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้การเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสังเกตพร้อมจดบันทึกพฤติกรรมก่อนและหลังการฟังของนักเรียน กับนักเรียนอนุบาลจำนวน 8 คน ที่ประเทศอังกฤษ ผลการศึกษพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูง นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนสามารถนำเรื่องที่ฟังจากโรงเรียนไปเล่าให้ผู้ปกครองฟังอีกด้วย

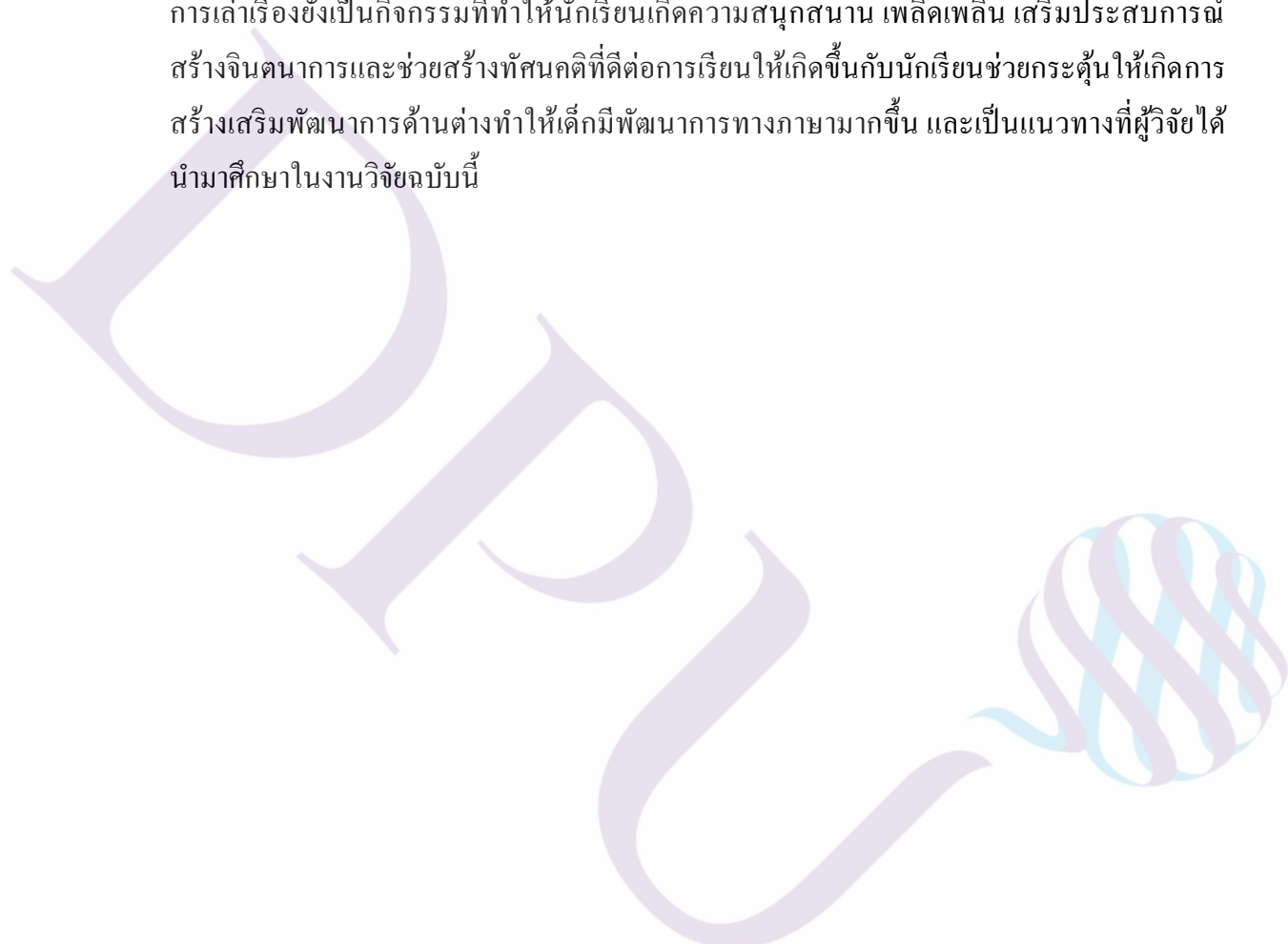
Sandall และคณะ (2003) ศึกษาการใช้การเล่านิทานกับนักเรียนชั้นปฐมวัยจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 320 คน เพื่อการเสริมสร้างทักษะการฟัง และการสอนกลยุทธ์การฟังโดยตรง โดยครูผู้สอนใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง เช่นการเน้นเสียง การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการเล่า รวมถึงการใช้รูปภาพประกอบ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลคะแนนทดสอบการฟังหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Guleca & Durmusb (2015) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการฟัง โดยการใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง วรรณกรรมสำหรับเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 23 คน ระยะเวลาทดลอง 12 สัปดาห์ ผลการศึกษพบว่าคะแนนการวัดความสามารถในการฟังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งพบว่ามีความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยยังได้เสนอแนะว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กที่เหมาะสม มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังของเด็กในทางบวก กล่าวคือ วรรณกรรมสำหรับเด็ก ควรใช้ภาษา และรูปประโยคเรียบง่าย เนื้อหาไม่ซับซ้อน

Thompson (2017) ได้ศึกษาการใช้ภาษาพูดในการเล่าเรื่องในวรรณกรรมเด็ก ว่ามีผลต่อการพัฒนาทักษะการพูดและการฟังของนักเรียนปฐมวัยหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ออกแบบการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กในการเรียนการสอนระดับปฐมวัย คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดกับความเข้าใจในการฟังหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่าทั้งภาษาพูดง่ายๆ ประโยคสั้นๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวก

กับความเข้าใจในการฟัง นอกจากนี้ผลคะแนนการฟังจากการภาษาพูดสูงกว่าการใช้ภาษาเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเล่าเรื่องเป็นกิจกรรมที่สามารถเพิ่มพูน พัฒนาการทางการเรียนภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง รวมถึงการพัฒนาทักษะการพูด อ่าน เขียน เนื่องจากนักเรียนได้ฝึก การฟัง เสียง การจดจำความต่อเนื่องของเรื่องราว การสนทนา การเขียนเรื่อง หลังจากได้ฟังเรื่องเล่าแล้ว การเล่าเรื่องยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เสริมประสบการณ์ สร้างจินตนาการและช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียนช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างเสริมพัฒนาการด้านต่างทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้น และเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ
วิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร
และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนในเครือเด่นหล้า มี 2
โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จำนวน 17 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 198 คน และ
โรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า จำนวน 12 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 155 คน รวมทั้งหมด 29 ห้องเรียน
นักเรียนทั้งหมดจำนวน 353 คน (สถิติจำนวนนักเรียนประจำ ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเด่นหล้า
พระราม 5 และ โรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า ข้อมูลเมื่อ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2563)ซึ่งแต่ละห้องของ
โรงเรียนได้รับการจัดแบ่งนักเรียนแบบคละความสามารถทำให้นักเรียนทุกห้องมีความรู้
ความสามารถพื้นฐานโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (Gall,Brog and Gall,1996)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จังหวัดนนทบุรี มีนักเรียนจำนวน 21 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) และโดยใช้หน่วยห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

3.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

3.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

1) ศึกษาหนังสือเรียน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อหาเนื้อหาที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นอนุบาล 3 โดยศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ซึ่งพิจารณาเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหานั้นสามารถนำมาใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีแบบฝึกและแบบทดสอบวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ทั้งหมด 8 ครั้ง ครั้งละ 5 คะแนน ทั้งหมด 40 คะแนน เป็นคะแนนวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยการนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วจึงเลือกเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม ทั้งหมด 8 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง จัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	โรงเรียนของเรา	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	ตัวเรา	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	หนูทำได้	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ครอบครัวสุขสันต์	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	อาหารมากมีประโยชน์	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	ฤดูกาล	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	ข้าว	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	ปลอดภัยไว้ก่อน	จำนวน 2 คาบเรียนๆ ละ 1 ชั่วโมง

ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีแบบทดสอบวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟัง เพื่อความเข้าใจภาษาไทยเพื่อเก็บคะแนน รวมทั้งหมด 8 ครั้ง ครั้งละ 5 คะแนน

3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน ที่ปรับแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ความเหมาะสมของเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนมีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

5) ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย จากหนังสือ งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ
- 2) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 3) วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์
- 4) ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยให้ครอบคลุม สาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหน่วยการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ทดลอง โดยได้ศึกษาแบบทดสอบความสามารถ ความหมายและองค์ประกอบของพฤติกรรมขั้นต่างๆทางด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976)
- 5) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยเป็นแบบทดสอบจำนวน 2 ชุด เป็นปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวนชุดละ 10 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามองค์ประกอบตามความเหมาะสมความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจที่วัดพุทธิพิสัย 3 ด้านคือ ด้านความจำ (Remember) ด้านความเข้าใจ (Understand) และด้านการนำไปใช้ (Applying) ตามแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976) ดังตารางต่อไปนี้

แบบทดสอบ	การวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ			รวม
	ด้านความจำ	ด้านความเข้าใจ	ด้านการนำไปใช้	
ก่อนเรียน	4	4	2	10
หลังเรียน	3	3	4	10
รวม	7	7	6	20

6) ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

7) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดความชัดเจนของคำถามและนำข้อมูลที่

รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยมีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

8) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยกำหนดเกณฑ์ ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยมีค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.333 – 0.708 และค่าอำนาจจำแนก (r) .26 ขึ้นไป มีค่าความเชื่อมั่น .86

9) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ที่ปรับหลังจากหาคุณภาพแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการฟัง ที่โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

2) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ที่จะใช้วัดและเกณฑ์ในการให้คะแนน จากมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560) มี 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา จำนวน 12 มาตรฐาน จากการวิเคราะห์ตารางในบทที่ 2 หน้า 14 – 18

3) ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของรูปแบบการวัดเป็นแบบใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยเกณฑ์การแปลความหมายระดับพฤติกรรมการเรียนรู้(บุญชม ศรีสะอาด, 2556) คือ

- 1 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นน้อยหรือทำพฤติกรรมตามที่กำหนดไม่ได้
- 2 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นบ้างหรือทำพฤติกรรมตามที่กำหนดได้บ้าง
- 3 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นสม่ำเสมอเป็นประจำหรือทำพฤติกรรมตามที่กำหนดได้สม่ำเสมอเป็นประจำ

ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66	หมายถึง	พฤติกรรมการเรียนรู้ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33	หมายถึง	พฤติกรรมการเรียนรู้ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00	หมายถึง	พฤติกรรมการเรียนรู้ระดับมาก

เกณฑ์แบบสังเกตพฤติกรรมเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์แบบสังเกตพฤติกรรมเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1. ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยได้สม่ำเสมอ	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยได้บางครั้ง	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยได้น้อยครั้ง
2. สามารถยกมือตอบได้	สามารถยกมือตอบได้สม่ำเสมอ	สามารถยกมือตอบได้บางครั้ง	สามารถยกมือตอบได้น้อยครั้ง
3. กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้สม่ำเสมอ	กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้บางครั้ง	กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้น้อยครั้ง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
4. ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่น	ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่นได้สม่ำเสมอ	ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่นได้บางครั้ง	ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่นได้น้อยครั้ง
5. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้สม่ำเสมอ	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้บางครั้ง	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้น้อยครั้ง
6. มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง	มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเองได้สม่ำเสมอ	มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเองได้บางครั้ง	มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเองได้น้อยครั้ง
7. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ	ฟังผู้อื่นพูดจนจบได้สม่ำเสมอ	ฟังผู้อื่นพูดจนจบได้บางครั้ง	ฟังผู้อื่นพูดจนจบได้น้อยครั้ง
8. สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้สม่ำเสมอ	สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้บางครั้ง	สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้น้อยครั้ง
9. สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้	สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้สม่ำเสมอ	สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้บางครั้ง	สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้น้อยครั้ง
10. กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้สม่ำเสมอ	กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้บางครั้ง	กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้น้อยครั้ง
หมายเหตุ * การให้คะแนนคิดตามจำนวนความถี่และร้อยละของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดง			

4) ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5) ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดความชัดเจนของคำถาม และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน +1	หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0	หมายถึง	เมื่อไม่แน่ใจว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1	หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แบบสังเกตพฤติกรรมมีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

6) ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.4.1 กำหนดแบบแผนการวิจัย

แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน วิจัย (One group pretest posttest design) สำหรับการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

เมื่อ T₁ หมายถึง การวัดความสามารถทางการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยก่อนเรียน

T₂ หมายถึง การวัดความสามารถทางการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยหลังเรียน

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวสำหรับการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาเป็นแบบการทดสอบหลังเรียนอย่างเดียว (One group posttest only design) โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	Treatment	Post-test
ทดลอง	X	T

T หมายถึง การวัดความสามารถทางการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยหลังเรียน

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของการเรียนภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการทำวิจัย โดยให้นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ทำแบบทดสอบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยก่อนเรียน จำนวน 1 ชุด แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ทั้งนี้ครูเป็นผู้เล่าเรื่องที่อยู่ในแบบทดสอบ แล้วนำแบบทดสอบที่ทำเป็นสไลด์ขึ้นจอเป็นข้อๆ จากนั้นครูอ่านโจทย์และคำตอบ เพื่อให้นักเรียนขีดเครื่องหมายกากบาทข้อที่เห็นว่าถูกต้องในกระดาษคำตอบของตนเอง ครบบันทึกเพื่อเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง ทุกๆ แผนการเรียนรู้ครูจะเป็นผู้เล่านิทาน หลังเล่านิทานจบ ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ครูเป็นผู้เล่าเรื่องที่อยู่ในแบบทดสอบ แล้วนำแบบทดสอบที่ทำเป็นสไลด์ขึ้นจอเป็นข้อๆ จากนั้นครูอ่านโจทย์และคำตอบ เพื่อให้นักเรียนเลือกข้อที่เห็นว่าถูกต้องในกระดาษคำตอบของตนเอง ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยเพื่อเก็บคะแนน รวมทั้งหมด 8 ครั้ง ครั้งละ 5 คะแนน รวมทั้งหมด 40 คะแนน และในขณะที่นักเรียนฟังครูเล่านิทานและร่วมกิจกรรมครูจะซักถามและสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทุกๆ ครั้ง จำนวน 8 ครั้ง เพื่อบันทึกในแบบสังเกตพฤติกรรมที่สร้างไว้และนำไปประมวลผล

3. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ครูผู้สอนให้นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้าน

การฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หลังการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน ซึ่งเป็นคนละชุดกับแบบทดสอบวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบวัดความสามารถ ก่อนเรียน โดยครูเป็นผู้เล่าเรื่องที่อยู่ในแบบทดสอบ แล้วนำแบบทดสอบที่ทำเป็นสไลด์ขึ้นจอเป็นข้อๆจากนั้นครูอ่านโจทย์และคำตอบ เพื่อให้ให้นักเรียนขีดเครื่องหมายกากบาทข้อที่เห็นว่าถูกต้องในกระดาษคำตอบของตนเอง แล้วบันทึกผลการทดสอบ ทั้งนี้ได้นำคะแนนก่อนเรียนมาเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน เมื่อผู้เรียนได้ผ่านการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. นำข้อมูลทั้งหมด ไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อแปลผลในรูปตารางและการพรรณนา และอภิปรายผล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกับหลังเรียน โดยใช้ t-test for dependent samples

3.5.2 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจหลังเรียน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้ t-test for One sample

3.5.3 วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจที่มีต่อการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการทางสถิติดังนี้

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

1) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย(Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$(\sum x)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนรวม
$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.2 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงคุณภาพ (Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index item of Objective: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) คำนวณหาค่า IOC ดังนี้

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดกฎเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามที่ได้จากการคำนวณสูตรที่ดัชนีมีค่าระหว่าง 0.00 -1.00 แล้วคัดเลือกเครื่องมือที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.05 ควรพิจารณาข้อคำถามข้อนั้นใหม่ ควรปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้ง

2) หาค่าความยากง่าย โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P	แทน	ค่าความยากของแบบทดสอบ
R	แทน	จำนวนคนตอบถูกทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

3) หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 P_H แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มสูง
 P_L แทน จำนวนคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

4) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$r = \frac{k}{k-1} \left\{ \frac{s_t^2 - \sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k แทน จำนวนข้อสอบ
 p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกแต่ละข้อ
 q แทน $1-p$
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนที่สอบได้

5) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของ (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 n แทน จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือวัด
 α ต้องมีค่า 0.7 ขึ้นไป

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของนักเรียนก่อนและหลัง โดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t-test for dependent samples) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที
	D	แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน

2) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังของนักเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้สถิติทดสอบค่า t (t-test for one sample) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\frac{S}{\sqrt{n}}} \quad \text{โดยมี } df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ_0	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรหรือเกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
	S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ผู้วิจัยขอ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้อรรถกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลัง เรียน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียนโดยใช้อรรถกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ ร้อยละ 75

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้อรรถกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลัง
เรียน

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลัง
เรียน จำนวน 21 คน

ลำดับ	คะแนนความสามารถด้านการฟัง เพื่อความเข้าใจภาษาไทย		ผลต่างคะแนน ก่อนเรียนกับ หลังเรียน	การแปลผล พัฒนาการ
	ก่อนเรียน (10 คะแนน)	หลังเรียน (10 คะแนน)		
1	7	9	2	เพิ่มขึ้น
2	8	10	2	เพิ่มขึ้น
3	7	8	1	เพิ่มขึ้น
4	6	9	3	เพิ่มขึ้น
5	7	9	2	เพิ่มขึ้น
6	5	8	3	เพิ่มขึ้น
7	6	8	2	เพิ่มขึ้น
8	8	9	1	เพิ่มขึ้น
9	6	8	2	เพิ่มขึ้น
10	6	9	3	เพิ่มขึ้น
11	5	8	3	เพิ่มขึ้น
12	7	10	3	เพิ่มขึ้น
13	7	10	3	เพิ่มขึ้น
14	8	10	2	เพิ่มขึ้น
15	9	10	1	เพิ่มขึ้น
16	7	9	2	เพิ่มขึ้น
17	6	9	3	เพิ่มขึ้น
18	8	10	2	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	คะแนนความสามารถด้านการฟัง เพื่อความเข้าใจภาษาไทย		ผลต่างคะแนน ก่อนเรียนกับ หลังเรียน	การแปลผล พัฒนาการ
	ก่อนเรียน (10 คะแนน)	หลังเรียน (10 คะแนน)		
19	7	9	2	เพิ่มขึ้น
20	6	8	2	เพิ่มขึ้น
21	5	8	3	เพิ่มขึ้น
คะแนน เฉลี่ย	6.71	8.95		
ค่า S.D.	1.10	0.80		

จากตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 21 คน พบว่า นักเรียนทุกคนมีคะแนนเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 21 คน

ความสามารถ ด้านการฟังเพื่อ ความเข้าใจ ภาษาไทย	คะแนน เต็ม 10	Mean	S.D.	df	t	sig.
ก่อนเรียน	10	6.71	1.10	20	14.645*	.000
หลังเรียน	10	8.95	0.80			

*อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วิธีการเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 21 คน พบว่าคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน กล่าวคือ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 เมื่อเปรียบเทียบกับหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=14.645*)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียน โดยใช้วิธีการเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 4.3 แสดงคะแนนเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียน โดยใช้วิธีการเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง นักเรียนจำนวน 21 คน

ลำดับ	ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 5 คะแนน								รวม 40 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน คะแนนไม่ ต่ำกว่า ร้อยละ 75
	1	2	3	4	5	6	7	8			
1	3	4	4	5	5	4	5	5	35	87.5	ผ่าน
2	4	5	5	5	5	5	5	5	39	97.5	ผ่าน
3	4	3	4	4	5	4	5	5	34	85	ผ่าน
4	3	3	4	5	5	5	4	5	34	85	ผ่าน
5	4	3	4	5	4	5	5	5	35	87.5	ผ่าน
6	2	4	3	4	4	5	4	5	31	77.5	ผ่าน
7	4	4	5	4	4	5	5	5	36	90	ผ่าน
8	4	5	5	4	5	5	5	5	38	95	ผ่าน
9	3	3	5	5	5	5	4	5	35	87.5	ผ่าน
10	3	4	4	5	4	4	4	5	33	82.5	ผ่าน
11	3	4	4	4	4	4	5	5	33	82.5	ผ่าน

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 5 คะแนน								รวม 40 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน คะแนนไม่ ต่ำกว่า ร้อยละ 75
	1	2	3	4	5	6	7	8			
12	3	4	4	5	5	5	5	5	36	90	ผ่าน
13	4	4	5	5	5	5	5	5	38	95	ผ่าน
14	3	4	5	4	4	4	5	5	34	85	ผ่าน
15	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100	ผ่าน
16	4	3	4	4	4	4	5	4	32	80	ผ่าน
17	3	4	4	4	5	4	5	5	34	85	ผ่าน
18	4	5	5	5	4	5	5	5	38	95	ผ่าน
19	3	4	4	3	4	5	5	5	33	82.5	ผ่าน
20	3	3	3	4	4	4	5	4	30	75	ผ่าน
21	3	3	4	4	4	3	4	5	30	75	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	3.43	3.86	4.29	4.43	4.48	4.57	4.76	4.90	34.71	86.43	
ค่า S.D.	0.68	0.73	0.64	0.60	0.51	0.68	0.44	0.30	2.83		

จากตารางที่ 4.3 แสดงคะแนนเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องนักเรียนจำนวน 21 คน พบว่า นักเรียนทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม นักเรียนจำนวน 21 คน

ความสามารถในด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75	Mean	S.D.	df	t	sig.
หลังเรียน	40	30	34.57	3.01	20	6.96*	.000

*อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม จำนวน 21 คน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.01 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 มีคะแนนเท่ากับ 30 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=6.96*)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

ตารางที่ 4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง จำนวน 21 คน

ลำดับ	พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง										คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย	
	ด้านร่างกาย		ด้านอารมณ์		ด้านสังคม		ด้านสติปัญญา						
	ทำกิจกรรมและปฏิบัติตามผู้อื่นอย่างปลอดภัย	สามารถยกมือตอบได้	กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ได้ด้วยตนเอง	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	มีด้านร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วย	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ	สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเรื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้	กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ			
1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2.9	มาก
2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
3	3	3	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2.6	มาก
4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
6	3	2	2	2	3	1	2	3	2	2	2	2.2	ปานกลาง
7	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2.6	มาก
8	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2.9	มาก
9	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2.7	มาก
10	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	3	2.8	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง										คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
	ด้านร่างกาย		ด้านอารมณ์		ด้านสังคม		ด้านสติปัญญา					
	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	สามารถยกมือตอบได้	กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วย	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ	สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้	กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ		
11	3	2	2	2	2	3	2	3	2	2	2.3	ปานกลาง
12	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
13	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
14	3	3	3	2	2	3	2	3	3	2	2.6	มาก
15	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	2.8	มาก
16	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
17	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	มาก
18	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2.9	มาก
19	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	2.7	มาก
20	3	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	ปานกลาง
21	3	2	3	3	2	2	3	2	2	2	2.4	มาก
คะแนนเฉลี่ย	3.00	2.81	2.71	2.62	2.81	2.57	2.81	2.67	2.67	2.67	2.73	มาก
S.D.	0.00	0.40	0.46	0.50	0.40	0.68	0.40	0.48	0.48	0.48	0.30	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง								คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย	
	ด้านร่างกาย		ด้านอารมณ์		ด้านสังคม		ด้านสติปัญญา				
	ทำกิจกรรมและปฏิบัติผู้อื่นอย่างปลอดภัย	สามารถยกมือตอบได้	กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วย	ฟังผู้อื่นพูดจบ	สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง			สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน	2.90		2.67		2.69			2.72		2.73	มาก
S.D.	0.30		0.48		0.56			0.46		0.30	
แปลความหมาย	มาก		มาก		มาก			มาก		มาก	-

จากตารางที่ 4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง จำนวน 21 คน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นพฤติกรรมเรียนรู้ที่ทำได้สม่ำเสมอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านร่างกาย คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ด้านสติปัญญา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 ด้านสังคม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 และด้านอารมณ์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นอนุบาล 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง มีความสามารถด้านการฟังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นอนุบาล 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง มีความสามารถด้านการฟังหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นอนุบาล 3 มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

- ตัวแปรตาม
1. ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
 2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนในเครือเด่นหล้า มี 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จำนวน 17 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 198 คน และโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า จำนวน 12 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 155 คน รวมทั้งหมด 29 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมดจำนวน 353 คน (สถิติจำนวนนักเรียนประจำปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 และโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า ข้อมูลเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 จังหวัดนนทบุรี มีนักเรียนจำนวน 21 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) และโดยวิธีการจับสลาก

3. เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเลือกมา 8 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 2 ชั่วโมงรวมเวลา 16 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 โรงเรียนของเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ตัวเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หนูทำได้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ครอบครัวสุขสันต์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 อาหารดีมีประโยชน์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ฤดูกาล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ข้าว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ปลอดภัยไว้ก่อน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 16 ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของการเรียนภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง และขั้นตอนการดำเนินการทำวิจัย โดยให้นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ทำแบบทดสอบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยก่อนเรียน จำนวน 1 ชุด แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ บันทึกเพื่อเก็บคะแนน

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง จำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 2 ชั่วโมงรวมเวลา 16 ชั่วโมง ทุก ๆ แผนการเรียนรู้ครูจะเป็นผู้เล่านิทาน หลังเล่านิทานจบครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยเพื่อเก็บคะแนน รวมทั้งหมด 8 ครั้ง และในขณะที่นักเรียนฟังครูเล่านิทาน ครูจะซักถามและสังเกตพฤติกรรม บันทึกและประมวลผล

3. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ครูผู้สอนให้นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของ หลังการเรียนรู้อีก จำนวน 1 ชุด แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน แล้วบันทึกผลการทดสอบ ทั้งนี้ได้นำคะแนนก่อนเรียนมาเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน เมื่อผู้เรียนได้ผ่านการเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อแปลผล ในรูปตารางและการพรรณนาและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกับหลังเรียน โดยใช้ t-test for dependent samples

2. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้ t-test for One sample

3. วิเคราะห์พฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจที่มีต่อการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 เมื่อเปรียบเทียบกับหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 ถือว่าคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน และเมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test for dependent samples นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=14.645*)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.01 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม มีคะแนนเท่ากับ 30 คะแนนและเมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test for One sample คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=6.96*)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ทำได้สม่ำเสมอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านร่างกาย คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ด้านสติปัญญา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 ด้านสังคม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 และด้านอารมณ์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=14.645*) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

ภาษาไทยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 1-3 คะแนนที่เพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน นักเรียนมีคะแนนเกินครึ่งจากคะแนนเกิดจากการที่นักเรียนได้ฝึกฝนและทำแบบทดสอบเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยจำนวน 8 ครั้ง ติดต่อกันมาตลอด อาจเป็นเหตุทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังเพิ่มขึ้นและการใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง นับว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ เพราะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเห็นได้จากคะแนนแต่ละครั้งที่บันทึกไว้ และอาจเนื่องจาก ครูใช้การเล่าเรื่องโดยการเน้นเสียง เน้นจังหวะ และมีท่าทางประกอบ บางเรื่องนักเรียนได้ร่วมกิจกรรม แสดงท่าทางประกอบทำให้นักเรียนสนุกสนานกับเรื่องที่ฟัง และในแต่ละครั้งที่จัดการเรียนการสอนผู้สอนได้ทำข้อตกลงร่วมกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนให้ความร่วมมือและกระตุ้นความสนใจในการฟัง โดยครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนฟังเพลงและทำท่าทางประกอบซึ่งเป็นเพลงเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและให้ผู้เรียนผ่อนคลายก่อนเริ่มเรียน ในบางครั้งเมื่อฟังนิทานจบแล้วผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย เพื่อสลับกันเป็นผู้ถามและผู้ตอบ ถ้าใครตั้งคำถามหรือตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้จะได้รับรางวัลเป็นสติ๊กเกอร์ดาวแห่งความดี เป็นการเรียนรู้ที่ได้ทั้งความรู้ คุณธรรมและมีความสุข ดังที่ Piaget, 1966) เห็นว่า การปฏิสัมพันธ์ทางภาษา (Social Interaction) จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญาพัฒนาระดับการรู้การเข้าใจได้เร็วขึ้น พัฒนาการคิดให้มีเหตุผลยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2556) กล่าวว่า เด็กอายุ 5 - 6 ขวบ เริ่มมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้น สามารถเข้าใจภาษาพูด มีความสุขเมื่อได้สนทนากับผู้อื่น ชอบฟังเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสนใจในการอ่านเทพนิยายที่มีภาพประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของรสสุคนธ์ แนวบุตร (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูด โดยภาพรวมหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.28 ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานพื้นบ้านด้านการฟัง การพูด สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกมลรัตน์ พ่วงศิริ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะความสามารถของทักษะการฟังและการพูด โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่านิทานของนักเรียนชั้น อนุบาล 2/3 โรงเรียนวัดคูยาง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการพูดและการฟังที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่านิทาน หลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งยังสอดคล้องกับผลวิจัยต่างประเทศ เช่นงานของ Sandall และคณะ (2003) ที่ศึกษา การใช้การเล่านิทานร่วมกับการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องเช่นการเน้นเสียง การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการเล่า รวมถึงการใช้รูปภาพประกอบ กับนักเรียนชั้นปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลคะแนน

ทดสอบการฟังหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ .01 และ Guleca & Durmusb (2015) ที่ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องในวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยใช้ระยะเวลาทดลอง 12 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนการวัดความสามารถในการฟังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งพบว่ามีความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 หลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง กับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.01 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม มีคะแนนเท่ากับ 30 คะแนนและเมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test for One sample คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (sig.=.000, t=6.96*) จะเห็นได้ในการทดสอบแต่ละครั้งนักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยเพิ่มขึ้น จากคะแนนเฉลี่ยครั้งที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 3.43 ครั้งที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 3.86 ครั้งที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.29 ครั้งที่ 4 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.43 ครั้งที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.48 ครั้งที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.57 ครั้งที่ 7 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.76 และ ครั้งที่ 8 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.90 และนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ทุกคน ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องที่ผู้วิจัยได้สร้าง แบบฝึกหัดและแบบทดสอบเพื่อใช้ทดสอบจำนวน 8 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยให้แก่เด็กชั้นอนุบาล 3 ดังที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ได้กล่าวว่าสาระที่ควรเรียนรู้ ควรให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ ความสนใจของเด็กซึ่งอาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้ มาบูรณาการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ มิได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้นๆ ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหา ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่ไกลตัว จากเรื่องที้ง่ายไปสู่เรื่องที่ยาก จากเรื่องที่เป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรม ดังที่ ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (2548) กล่าวว่า เด็กอายุ 4 ปี – 6 ปี ชอบฟังนิทาน เรื่องสั้น ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เรื่องใกล้ตัวเด็ก หรือเรื่องราวและบอกตัวละครที่ชอบได้ โดยเฉพาะประเภทเทพนิยาย เช่น สโนไวท์ ซิลเดอเรลล่า เจ้าหญิงนิทรา ถ้ามีโอกาสได้แสดงบทบาทสมมติตามเรื่อง ชอบฟังเรื่องราว เรื่องสั้นต่าง ๆ นอกจากนั้นการใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยเฉพาะนิทานทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังที่ ยินดี รามทอง (2550) กล่าวว่า วรรณกรรมช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ ในการใช้

ภาษาและส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เกิดความเข้าใจในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคม วรรณกรรมสำหรับเด็กจึงมีคุณค่าต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก สามารถส่งเสริมเด็กให้เกิดทักษะในการใช้ภาษา สติปัญญาและทักษะทางสังคม และ Tomlinson and Lynch-Brown (1996) และ นฤมล เนียมหอม (2559) กล่าวถึง การจัดประสบการณ์ โดยใช้วรรณกรรม แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน 1) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สนุก ตื่นเต้น และเกิดความท้าทายในการคิดจากวรรณกรรมที่เด็กได้สัมผัส ซึ่งจะอยู่ในรูปแบบการอ่านให้เด็กฟัง จากนั้นครูอ่านเรื่องให้เด็กฟัง ซึ่งต้องคำนึงถึงการให้เด็กเห็นภาพตามได้อย่างชัดเจน น้ำเสียง สีหน้า และท่าทางของครูในขณะที่อ่านและควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง โดยไม่ขาดตอน และ 2) การตอบสนองต่อวรรณกรรม หลังจากเด็กได้ฟังเรื่องแล้วครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการตอบสนอง และแสดงความรู้สึกที่ดีต่อวรรณกรรมที่เด็กได้ฟังผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การสอบปากเปล่า การอภิปราย การใช้คำถามของครู และสุคนธ์ สินธพานนท์ (2552) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า นิทานเป็นหนังสือที่เป็นที่นิยมสำหรับผู้่านที่อยู่ในวัยเด็ก นิทานจึงมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนเป็นอันมาก นอกจากนี้นิทานยังมีคุณค่าต่อการฝึกทักษะการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียนให้แก่เด็ก อีกทั้งยังสร้างความเพลิดเพลินและความสนุกสนาน คลายความเครียดให้แก่ผู้อ่านหรือผู้ฟังนิทานด้วยสอดคล้องกับ สุวรรณ กิจติยา (2558) ได้ศึกษา ผลการจัดประสบการณ์การเล่านิทานที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูด ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มและความสามารถทางภาษาด้านการฟัง และการพูด หลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรอฮันนี เจะเลาะ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้นิทานประกอบภาพ พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้นิทานประกอบภาพ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยได้ สามารถนำมาใช้กระตุ้น และแรงจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจในบทเรียน สนุกสนานในการร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูผู้สอน จึงช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและมีทักษะในการฟังและการพูดสูงขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจอยู่

ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับเท่ากับ 2.73 ซึ่งเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ทำได้สม่ำเสมอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทางด้านร่างกายและด้านสังคมการสร้างข้อตกลงร่วมกัน โดยให้นักเรียนยกมือเมื่อต้องการถามหรือตอบ ไม่ให้แย้งหรือแข่งขันกัน แสดงถึงพฤติกรรมที่ดี ที่ยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนทางด้านสติปัญญาและด้านอารมณ์ แสดงความสามารถในการเชื่อมโยงและโต้ตอบเรื่องที่ฟัง กล่าวที่จะพูดและแสดงออกได้ แต่ละด้านจะสัมพันธ์กันซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้และเป็นการปูพื้นฐานทางด้านพฤติกรรมด้านการฟังที่มีผลดี และอาจส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการพูด เนื่องจากการฟังเป็นการรับสาร การพูดเป็นการส่งสาร เป็นการสัมพันธ์ของทักษะทั้งสองให้แก่นักเรียนระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานในการเรียนรู้ขั้นต่อไป ดังที่ ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (2548) การฟังเป็นกระบวนการแรกของการรับรู้ และเป็นตัวจุดประกายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่อง 3 – 4 ขั้นตอน มีมารยาทในการฟัง มีสมาธิในการฟังเรื่องที่สนใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและฟังคำสั่งหลายขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติได้ และพัฒนาจิตตาสัทธาธรรม (2555) กล่าวว่า นิทานช่วยในการพัฒนาทักษะภาษา ทักษะการฟัง รู้จักฟังอย่างมีสมาธิช่วยให้เกิดความรู้ด้านภาษาและการใช้สายตาสื่อความหมาย นิทานยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของการดำเนินชีวิตของบุคคลที่อยู่ในสังคม ใน ด้านของการมีคุณธรรมความดีงาม ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่จะซึมซับลงไปในชีวิต สอดคล้องกับ กอบกมล ทบบัณฑิต (2548) กล่าวถึงประโยชน์ในการเล่านิทานว่า ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ได้แก่ 1) พัฒนาการทางอารมณ์ –จิตใจ นิทานจะช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน 2) พัฒนาการทางสังคม ได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมรอบตัวจากการเล่านิทาน เช่น การสื่อสารกับผู้อื่น มารยาท วินัย การเคารพกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงตลอดจนคุณธรรมต่างๆ และการอยู่ร่วมกัน 3) พัฒนาการทางสติปัญญา นิทานช่วยสร้างจินตนาการถ่ายทอดจินตนาการออกมาทางกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้เด็กสังเกตและจดจำเรื่องราว สะสมคำและความหมายของคำ ทำให้พัฒนาการทางภาษาพัฒนาอย่างรวดเร็ว 4) พัฒนาการด้านร่างกาย ทำให้เด็กมีส่วนร่วม เช่น ควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ในร่างกายได้ เช่น การเล่นนิ้วมือ การแสดงท่าทางประกอบนิทาน การเล่นเกมบทบาทสมมุติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิตลดา พิไลกุล (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่าก่อนการทดลองและช่วงการทดลองการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับ คะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวม ($F=914.54$) และรายด้านคือ ด้านการช่วยเหลือ ($F = 139.60$) ด้านการแบ่งปัน ($F = 171.40$) ด้านการร่วมมือ ($F = 127.05$) โดยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมโดยรวมร้อยละ 98 และส่งผลต่อ

พฤติกรรมทางสังคมรายด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือร้อยละ 88 ด้านการแบ่งปันร้อยละ 90 และด้านการร่วมมือร้อยละ 87 ตามลำดับ

5.3 ข้อค้นพบในงานวิจัย

1. การใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง นับว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ เพราะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมีการพัฒนาในด้านการฟังเพิ่มขึ้น อาจเนื่องจาก ครูใช้การเล่าเรื่อง โดยการเน้นเสียง เน้นจังหวะและมีท่าทางประกอบ และบางเรื่องนักเรียนได้ร่วมกิจกรรม แสดงท่าทางประกอบ นักเรียนสนุกสนานกับเรื่องที่ฟัง ดังนั้นนักเรียนจึงมีคะแนนแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ด้วยคะแนนที่สูงเกือบทุกคน และในแต่ละครั้งที่จัดการเรียนการสอนผู้สอนได้ทำข้อตกลงร่วมกับนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนให้ความร่วมมือและกระตือรือร้นสนใจในการฟัง โดยครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนฟังเพลงและทำท่าทางประกอบ ซึ่งเป็นเพลงเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและให้ผู้เรียนผ่อนคลายก่อนเริ่มเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนใช้วิธีการเสริมแรงโดยให้ของรางวัลเป็นสติ๊กเกอร์ดาวแห่งความดี ตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกันในต้นชั่วโมง และในบางครั้งเมื่อฟังนิทานจบแล้วผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่ายเพื่อสลับกันเป็นผู้ถาม-และผู้ตอบ ถ้าใครตั้งคำถามหรือตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้จะได้รับรางวัลเป็นสติ๊กเกอร์ดาวแห่งความดี เป็นการเรียนรู้ที่ได้ทั้งความรู้ คุณธรรมและมีความสุข

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง เป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยเฉพาะด้านร่างกาย นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และด้านสติปัญญา นักเรียนมีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัดเจน การพัฒนาทั้ง 4 ด้าน เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับครูปฐมวัยในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของชั้นอนุบาล 3 ครูปฐมวัยควรศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมให้เข้าใจ ก่อนนำไปใช้ และการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ ครูสามารถยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ ให้เหมาะสมกับชั้นเรียนได้

2. การคัดเลือกนิทานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรเป็นนิทานที่นักเรียนไม่เคยได้ยินหรือเรียนรู้มาก่อนเพื่อทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ส่วนใหญ่นักเรียนจะชอบเรื่องใกล้ตัวหรือมีอยู่ในชีวิตจริง ถึงแม้จะมีสัตว์เป็นตัวละครก็ตาม

3. ครูจะต้องสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดกิจกรรม ถ้าเป็นห้องใหญ่มีนักเรียนมากกว่า 15 คน ควรมีครูผู้ช่วย มาช่วยในการควบคุมชั้นเรียนด้วย

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องไปใช้พัฒนาตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถด้านการอ่าน ความสามารถด้านการเขียน หรือความสามารถด้านการพูด เป็นต้น

2. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับการเรียนรู้แบบนำตัวเองกับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 เพื่อศึกษาว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้หรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กนกวรรณ ปัจจวงษ์. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กมลรัตน์ พวงศิริ, และพัชชนันท์ วงษ์วิษุฒม. (2561). การพัฒนาทักษะความสามารถของทักษะการฟังและการพูด โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเล่านิทาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (ม.ป.ป.). การประกันคุณภาพการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. องค์การค้ำของคุรุสภา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา.
- กอบกมล ทบบัณฑิต. (2548). การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. หน่วยศึกษานิเทศก์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. โอเดียนสโตร์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). การเล่านิทาน. การศึกษาปฐมวัย. (ม.ป.พ).
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. เบรน – เบสบุคส์
- เกตนันนิภา ฮาดกันทุง, 2561. การพัฒนาการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานด้วยเทคนิคที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). วัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลง. อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- จารุณี ศรีเฟือก. (2554). การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ ต่างกันหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. โอเดียนสโตร์.
- จิระประภา บุญยนิษฐ์และคณะ. (2551). วิธีช่วยให้เด็กรักการอ่าน. ชมรมเด็ก.

- ชนาธิป บุษปามาศ. (2553). การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
อีสปประกอบคำถาม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ชุตินันท์ ประจวบสุข. (2556). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10). ไทยเนรมิต
กิจอินเตอร์ โพรเกรสซีฟ.
- จิตาพร เอี่ยมสะอาด. (2548). เด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2553). ภาษาไทยสำหรับครู. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- ฐาปณี สิทธิเลิศ. (2558). ความรู้พื้นฐานของการฟัง. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2563, จาก
<http://mcpswis.mcp.ac.th/>
- ณัฐพร พรหมวัง. (2562). การพัฒนาชุดการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้ *Activity-Based Learning* ร่วมกับ *2W3P* และทฤษฎีการวางเงื่อนไข การกระทำ ที่ส่งผลต่อความสามารถ
ในการฟัง-พูด เจตคติและความมั่นใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐวดี ศิลากรณ์. (2556). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่า นิทาน
ประกอบหุ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงกมล พลกร. (2553). การพัฒนาแบบประเมินทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ทิติลดา พิไลกุล. (2551). ผลการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก
ปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตินา แยมมณี. (2554). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชนะวิทย์ เพียรดี. (2558). การศึกษาความพึงพอใจและทัศนคติที่มีต่อวิชาการจัดการตัวแทนธุรกิจ
ท่องเที่ยวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ บริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง
ตรัง. การประชุมภาคใญ่วิชาการระดับชาติ. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ชนิดา วัชรพิชิตชัย. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้ เกมและบัตรคำศัพท์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชญธิดา เข็มหัก. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถ. ใน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 1 (ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2556). การฟังและการพูด ในเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสารหน่วยที่ 1 – 7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นทัต อัสถาภรณ์. (2545). รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอนวิชางานบ้านนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2557). หลักการใช้ภาษาไทย. เจเนซิส มีเดียคอม.
- นฤมล เนียมหอม. (2559). การสอนภาษาแบบธรรมชาติ. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2562, จาก <http://www.nareumon.com>
- นวรรตน์ ศึกษากิจ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรมของ โรงเรียนอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยสยาม.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2556). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์
- นิตยา วรรณกิตร์. (2559). วรรณกรรมสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 2). อินทนิล.
- นุชรินทร์ เหล่าผิง. (2562). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทยตามแนวคิดของมาร์ซา โน (Marzano) สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เนตรชนก รักกาญจน์นันท. (2558). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อ เสริมสร้างทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บงอร ศรีกาล. (2553). ผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.

- เบญจวรรณ ศรีกุล, จตุพล ยงสร, และจักรกฤษณ์ โปณะทอง. (2562). การศึกษาทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 33(108), 90-105.
- ปรดา หวังบุญ, และอัญมณี บุญเชื้อ. (2557). การจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน การปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรานี ปริยวาทิ. (2551). การพัฒนาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานและติดตามผล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีดา เมธิภาคยางกูร. (2561). แนวคิดไวยากรณ์สากลกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง. *วารสารรามคำแหงฉบับมนุษยศาสตร์*, 37(1), 159.
- ปวีณา ชูเชื้อ. (2561). การใช้ชุดกิจกรรมทำร่ามวโยธานส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรทิพย์ วิน โคมินทร์. (2542). นิทานละครและหุ่นสำหรับเด็ก. สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- พรพิมล รียาย และธนากร จำศรี. (2555). การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่1 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2556). ปฐมวัยศึกษา กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการเรียนรู้. ดวงกลม.
- พัชรี ทับวงษ์. (2559). ผลการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พัฒนจิตา สิริภัทรศรีเสมอ. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อการรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- พิมพร สุนทรวิริกุล. (2551). กระบวนการประกอบสร้างอุดมการณ์ในละครโทรทัศน์ไทยในช่วงภาวะวิกฤตทางการเมือง. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
- ภัทรธรา พันธุ์ลีดา. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภูวคณ แก้วมณี. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เขตวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

ยินดี รามทอง. (2550). *ผลการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยและความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยทักษิณ.*

เขวภา เฉชะคุปต์. (2558). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.*

อุทัยรัตน์ ปานจินทร์. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม (สารนิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

รสสุคนธ์ แนวบุตร (2557). *การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้าน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

รอฮันนี เจะเลาะ. (2561). *การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้นิทานประกอบภาพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน โอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. ราชบัณฑิตยสถาน.*

โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 (2563) *รายงานผลประเมินพัฒนาการทางด้านภาษาด้านการฟังของนักเรียนชั้นอนุบาล 3. นนทบุรี.*

วราลี โกศัย. (2554). *การพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาแบบธรรมชาติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดบุรีรัมย์ (ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2555). *กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

ศันสนีย์ สุขสมใจภักดี. (2560). *ผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนจาร์วัฒนานุกูล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.*

สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2555). *บูรณาการวิชาหลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.*

- สมศักดิ์ ปริบุรณะ. (2552). *นิทานสำหรับเด็ก*. สถาบันราชภัฏราชบุรี.
- สรวิทย์ พวงเดชานนท์. (2559). ผลการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. ใน *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2 : บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*.
- สาวิตรี รุญเจริญ. (2549). นิทานทำให้เด็กฉลาด. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 14(2), 29-32.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2551). *การประกันคุณภาพการศึกษาเล่มที่ 1 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิรินทร์ ถัดดากลม บุญเชิดชู. (2557). การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(1), 302-303.
- สุกัญญา อินทร์นุรักษ์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเคลื่อนไหวที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย สถานเลี้ยงเด็กมาดส์โฮมเคย์แคร์ เนอสเซอร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2552). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. 9119 เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- สุดใจ คำเขียว. (2562). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองป่าตอง. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 3(8).
- สุคตพร ไชยะ. (2552). *การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย*. พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สุพิชฌาย์ ทนทาน. (2559). ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษา ที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- สุวรรณ กิจติยา. (2558). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มึต่อความสามารถทางภาษา ด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เสาวนีย์ รื่นสุข . (2552). พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวลักษณ์ เมฆแดง. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิชาติ เนินพรหม. (2559). การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์ สำหรับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารีย์ คำสังฆะ. (2554). การส่งเสริมความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม. “เล่นกับลูกปลูกภาษา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุบล เวียงสมุทร. (2540). รายการวิจัยเรื่องความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยฯ วารสารการศึกษาปฐมวัย, 2.
- เอกนัถ จารุเมธีชน. (2557). ทักษะการเขียน. วารสารธรรมทรรศน์. 13(3), 102-104.

ภาษาต่างประเทศ

- Aiex, Nola Kortner. (2006). *Storytelling by Children*. Retrieved March 12, 2006, from <http://www.vtaide.com/png1ERIC/Storytelling.htm>
- Bloom, Benjamins. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. McGraw-Hill Book Company
- Bromley, K. D. (1992). *Language arts : Exploring connections* (2nd ed.). Allyn and Bacon
- Guleca. S & Durmus, N. (2015). A Study Aiming to Develop Listening Skills of Elementary second Grade Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 103-109.
- Hillman, J. (1995). *Discovering Children's Literature*. Prentice - Hall.
- Josep, B. C. (1982) . *Testing Communicative Performance*. Pergamon Press.
- Kathryne, S (2005). Storytelling: Enhancing Language Acquisition in Young Children. *Education*, 125(1), 3-14

- Malkina, Natasha. (1995). *Story telling in Early Language Teaching*. Retrieved from www/exchange.stage.gov/forum/vols/vol00/no1/P38.htm
- Meesat, P. (2015). *Somatically-enhanced approach (SEA) in intensive Thai course for academic purposes*. [doctoral dissertation]. University of Canberra.
- Olga Dolzhykova. (2014). *Teaching English through Storytelling to Young Learners Ukrainian and Norwegian Experiences*. [Master's thesis]. University of Oslo.
- Pardede, Parlindungan (2008) A Review on Reading Theories and its Implication to the Teaching of Reading. *Bimonthly Collegiate Forum of the English Department of FKIP-UKI*, 27, 2008
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1997). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*.
- Sandall, N, Schramm, K. & Seibert, A. (2003) *Improving Listening Skills through the Use of Children's Literature. An Action Research Project Submitted to the Graduate Faculty of the School of Education* [Master's Thesis]. Saint Xavier University.
- Seidel, Debbie. (2002). *Enhancing The Kindergarten Language Experience Using Storytelling Props*. Retrieved April 22, 2007, from <http://www.fcps.edu/DeerParkES/Teacher/2001-2003/Storytellingprops.pdf>
- Tanni, Z. & Mahmoud Raba, A. (2015) Storytelling as an Aid in Promoting Oral Proficiency of Grade Eleven Students From Teachers' Perspectives in Tulkarm. *District US-China Foreign Language*, 13(10) , 710-722
- Thompson, R.K. (2017) *The Role of Oral Language in Kindergarten Students Comprehension*. [doctoral dissertation]. University of South Carolina.
- Tomlinson, C. M. & Lynch-Brown, C. (1996). *Essentials of children's literature* (2nd ed.). Allyn and Bacon.
- Vygotsky, L. (2014). *Problem of Method In Mind in Society*. Harvard University Press .
- Browne, K. W., & Gordon, A. M. (2008). *Beginning and beyond foundations in early childhood education* (7th ed.). Thomson Delmar Learnin.
- Galda, L., Callinan, B. E., & Strickland D.S. (1997). *Language, literacy and the child* (2nd ed.). Harcourt Brace College publishers.
- Gunning, T. G. (2003). *Creating literacy instruction for all children* (4th ed.). Pearson.

Machado, J. M. (2012). *Early childhood experience in language art: Early Literacy* (10th ed.).
Wadsworth cengage learning.

Rothlein, L., & Meinbach, A. M. (1997). *Legacies: using children's literature in the classroom*.
(2nd ed.). Harper Collins.

Piaget, J. (1966). *The psychology of intelligence* (M. Pierce & D. Berlyne, Trans.). Littlefield.

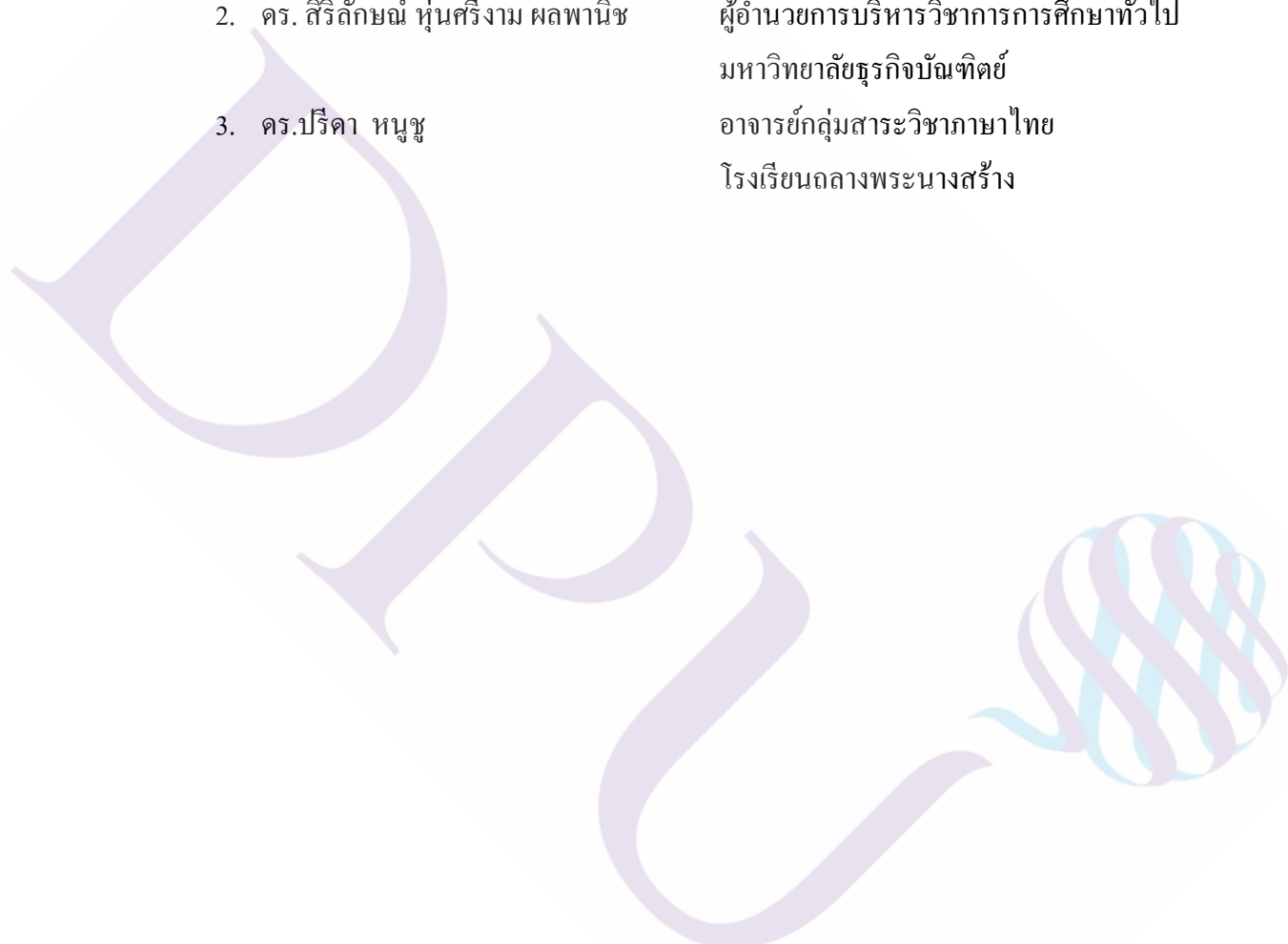
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร. จตุพร มีสกุล
อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ดร. สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม ผลพานิช
ผู้อำนวยการบริหารวิชาการการศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. ดร.ปรีดา หนูชู
อาจารย์กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย
โรงเรียนกลางพระนางสร้าง

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3

คำชี้แจง

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับคุณครูที่สอนวิชาภาษาไทยในระดับปฐมวัย โดยภายในแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม และวิธีการใช้ให้ละเอียดก่อนจัดการเรียนการสอน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับ 8 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) โรงเรียนของเรา 2) ตัวเรา 3) หนูทำได้ 4) ครอบครัวสุขสันต์ 5) อาหารดีมีประโยชน์ 6) ฤดูกาล 7) ข้าว 8) ปลอดภัยไว้ก่อน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ทั้งหมด 8 แผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง ครูผู้สอนมีบทบาทในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยและการจัดเตรียมสื่อการสอนและการวัดประเมินผลต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนระดับอนุบาล 3 โดยผ่านวรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ดังนี้

1. นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวจากนิทานที่ได้ฟังได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟังได้ด้วยความเข้าใจ
3. นักเรียนสามารถนำนิทานที่ฟังไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนระดับอนุบาล 3 โดยผ่านวรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง มีหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 8 เรื่อง คือ

- 1) โรงเรียนของเรา
- 2) ตัวเรา
- 3) หนูทำได้
- 4) ครอบครัวสุขสันต์
- 5) อาหารดีมีประโยชน์
- 6) ฤดูกาล
- 7) ข้าว
- 8) ปลอดภัยไว้ก่อน

บทบาทนักเรียน

1. นักเรียนฟังนิทานที่ครูเล่าจนจบ
2. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟัง โดยครูเป็นผู้ถามคำถามและให้นักเรียนยกมือตอบ
3. นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

บทบาทครู

1. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการสอน แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ ก่อนลงมือจัดกิจกรรม
2. จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยและวัดความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ
3. ดำเนินกิจกรรมการ โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง ถามคำถาม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตอบทุกคน คอยดูแลคิดตามอย่างใกล้ชิด อาจต้องมีการแนะนำบ้างในบางกิจกรรม และบางโอกาสตามความเหมาะสม
4. ครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ขณะนักเรียนร่วมกิจกรรมและบันทึกพฤติกรรม เพื่อสำหรับการปรับปรุงแก้ไขเป็นรายบุคคล

การใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง

การใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีนิทานและการเล่านิทาน โดยเร้าความสนใจของผู้เรียนผ่านการใช้น้ำเสียง การเน้นจังหวะ การเน้นคำ การเล่นเสียงสูงต่ำ การใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยครวม ไปถึงการสอดแทรกอารมณ์กับการใช้ภาพและใช้ท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม โดยครูผู้สอนเป็นผู้เล่าเรื่อง

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในเรื่อง จดจำได้ และมีความสนุกสนานซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียม ครูจัดกิจกรรมนำ เข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาและใช้คำถามนำเข้าสู่บทเรียนอาจมีภาพประกอบเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ พร้อมทั้งแนะนำตัวละครในเรื่อง

2.2 ขั้นปฏิบัติการเล่านิทาน ครูจัดกิจกรรมการเล่านิทานตามเนื้อเรื่องที่คัดเลือกมา และบอกวัตถุประสงค์ ของนิทานก่อนการเล่า มีการตั้งถามคำถามเป็นระยะเพื่อให้ นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ฟัง ในขั้นตอนนี้ครูจะเล่าเรื่องโดยใช้ น้ำเสียง การเน้นจังหวะ การเน้นคำ การเล่นเสียงสูงต่ำ การใช้การหยุดเพื่อแบ่งวลีหรือประโยค รวมไปถึงการสอดแทรกอารมณ์ประกอบกับภาพและใช้ท่าทางอย่างเหมาะสม หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการฟัง

2.3 ขั้น สรุป ครูพูดคุยกับนักเรียน ถึงเนื้อหาและ ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่ได้ฟังเกี่ยวกับชื่อตัวละครและบอกได้ว่า ใคร/ทำอะไร/ที่ไหน เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาที่ได้ฟัง

ซึ่งนำมาจัดกระบวนการการเรียนรู้ 8 หน่วยการเรียนรู้ คือ

- 1) โรงเรียนของเรา
- 2) ตัวเรา
- 3) หนูทำได้
- 4) ครอบครัวสุขสันต์
- 5) อาหารดีมีประโยชน์
- 6) ฤดูกาล
- 7) ข้าว
- 8) ปลอดภัยไว้ก่อน

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย ระดับ/ชั้น อนุบาล 3
 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง โรงเรียนของเรา จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดที่ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
- ตัวชี้วัดที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด
- ตัวชี้วัดที่ 10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล
- ตัวชี้วัดที่ 12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สาระสำคัญ

โรงเรียนคือสถานที่ให้ความรู้เป็นสิ่งแวดล้อมใหม่สำหรับเด็ก เด็ก ๆ ควรทำความรู้จักบุคคลในโรงเรียนที่ดูแลช่วยเหลือเด็กรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนและบริเวณที่เด็กไม่ควรไปตามลำพัง การอยู่ร่วมกันในโรงเรียนอย่างมีความสุขทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน

สาระการเรียนรู้

- เรียนรู้เรื่อง โรงเรียนของเราผ่านนิทานเรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียนและลูกเปิดไปโรงเรียน
- ตอบคำถามเกี่ยวกับ โรงเรียนของเราจากนิทานที่ได้ฟัง
- พูดคุยเกี่ยวกับ โรงเรียนของเราจากนิทานที่ได้ฟัง

ผลการเรียนรู้

- นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวจากการฟังนิทาน สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับโรงเรียนของเราจากเรื่องที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
<p>(คาบที่ 1)</p> <p>นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังเกี่ยวกับเรื่องโรงเรียนของเราได้</p>	<p>1 คาบ</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเปิดเพลง โรงเรียนของเราอยู่ให้นักเรียนร้องและเต้นประกอบบทเพลงเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม 2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนของเราโดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน 3. ครูนำเสนอนิทานที่จะเล่าและแนะนำตัวละครในเรื่อง <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอน เรื่อง โรงเรียนของเรา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียน โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องจากการใช้น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม 2. ครูตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปพร้อมๆกัน 3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยการยกมือเพื่อตอบคำถามจากเรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียน <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและข้อคิดจากเรื่องของนิทานว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากนิทานเรื่องกุ้งกิ้งไปโรงเรียน เพื่อเป็น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิทานเรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียน 2. แบบฝึกหัดวัดความสามารถด้านการฟัง 3. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
		การทบทวน 3. ครูให้นักเรียนพูดถึงโรงเรียนของเราคนละ 1 ประโยค	
(คาบที่ 2) นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังเกี่ยวกับเรื่องโรงเรียนของเราได้	1 คาบ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) 1. ครูเปิดเพลง เรามาโรงเรียน ให้นักเรียนร้องและเต้นประกอบบทเพลง เพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม 2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนของเรา โดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน 3. ครูนำเสนอนิทานที่จะเล่าและแนะนำตัวละครในเรื่อง ชั้นกิจกรรม (Activities) ครูดำเนินการสอนเรื่องโรงเรียนของเรา 1. ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่อง เบ็ดน้อยไปโรงเรียน โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องจากการใช้น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม 2. ครูตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปพร้อมๆกัน 3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจจากเรื่องเบ็ดน้อยไปโรงเรียน	1. นิทานเรื่องเบ็ดน้อยไปโรงเรียน 2. แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ 3. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์ การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและ การวัดประเมินผล
		<p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและ ข้อคิดจากเรื่องของนิทานว่าเป็นเรื่อง เกี่ยวกับอะไร 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากนิทานเรื่องเป็ดน้อยไปโรงเรียน เพื่อ เป็นการทบทวน 3. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลที่อยากมา โรงเรียนคนละ 1 ข้อ 	

แบบฝึกหัด

* กุงกิงไปโรงเรียน

เอ๊ก...เอ๊ก...เอ๊ก...เอ๊ก โกวโก่งคอกัน ดวงตะวัน โผล่พ้นขอบฟ้า กุงกิงจ้วเจียตื่นนอน เอาหน้าซุกหมอน ขอนอนต่ออีกหน่อยน่า แม่ปลุก ลูกเถอะกุงกิง ขี้เซาจริงๆ เลยนะลูกจ้า รีบตื่นล้างหน้า แปรงฟัน วันนี้วันสำคัญจ้าได้ไหมจะ กุงกิงตื่นขึ้นทันใด พลันนึกขึ้นได้ วันเปิดเทอมนี้มา รีบล้างหน้าแปรงฟันเร็วไว ใส่ชุดนักเรียนใหม่ เอาแป้งทาหน้า “ปิ่น...ปิ่น...” เสียงแตรรถดัง รีบวิ่งหน้าตั้ง “ไปก่อนนะ แม่จ้า” ตื่นเต้นวันเปิดเทอมใหม่ กุงกิงดีใจ ยิ้มแป้นเรีงร่า กุงกิงเดินเข้าประตู “สวัสดีค่ะคุณครู หนูมาแล้วค่ะ” เข้าแถวร้องเพลงชาติไทย ออกกำลังกาย ยืดแขนเหยียดขา เจอเพื่อนใหม่น่ารัก นิสัยดี ชวนกันระบายสี ศิลปะหรรษา เล่นสนุกกลางแจ้งตอนสาย เล่นทราย ปีนตาข่าย ไม้ลื่นชิงช้า ใกล้เคียงล้างมือสะอาดสะอาด อ่าน กินข้าวกลางวัน “อ๊า...อร่อยดีจ้า” เสร็จแล้วล้างหน้า แปรงฟัน เปลี่ยนชุดนอนสีหวาน ประแป้งเต็มหน้า นั่งล้อมวงตรงหน้าคุณครู “ครูขา...พวกหนู อยากฟังนิทานหรรษา” คุณครูใจดีเล่านิทาน เรื่องราวสนุกสนานของเหล่านางฟ้า ได้ฟังนิทานแสนสุขใจ กุงกิงหลับสบายสายลมพัดมา ตื่นนอนตอนใกล้บ่ายคล้อย เก็บที่นอนเรียบร้อย ผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้า คุณครูเปิดเพลงแสนสนุก กุงกิงรีบลุก ยักย้ายซ้ายขวา ชวนเพื่อนๆ มาเรีงระบำ ร้องเล่นเต้นร่า ลัน...ลัน...ลัน...ล้า... เก็บของเตรียมตัวกลับบ้าน สนุกสนานทั้งวัน กุงกิงยิ้มร่า ขึ้นรถยิ้มแย้มแจ่มใส “โรงเรียนจ้า บ้าย...บาย...พรุ่งนี้มาใหม่จ๊ะ”

ที่มา : หนังสือนิทาน กุงกิงไปโรงเรียน ผู้แต่ง : มนฤดี ทองกลอย

จากเรื่องที่ฟังจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. วันนี้กุงกิงไปที่ไหน.....
2. กุงกิงเดินทางโดยวิธีใด.....
3. นักเรียนทุกคนเข้าแถวและทำอะไร.....
4. สิ่งที่ได้กุงกิง ต้องทำก่อนรับประทานอาหารคืออะไร.....
5. เพื่อนใหม่ของกุงกิงมีนิสัยอย่างไร.....

แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถการฟังเพื่อความเข้าใจ

เปิดน้อยไปโรงเรียน

“ได้เวลาไปโรงเรียนแล้วจ้ะ...รีบแต่งตัวไวไวนะจ้ะ” แม่เปิดบอก ลูกเปิดที่ตัวร้องบอกแม่เปิดว่า “แม่จ๋า...พวกเราพร้อมแล้วจ้ะ” เหลือเพียงลูกเปิดตัวที่ห้านั่งร้องไห้สะอึกสะอื้น “แม่จ๋าหนูคิดถึงแม่ หนูไม่อยากไปโรงเรียนเลย” ลูกเปิดตัวที่สี่เริ่มร้องไห้ ลูกเปิดตัวที่สามก็ร้องไห้ด้วยตามด้วยลูกเปิดตัวที่สอง และลูกเปิดตัวที่หนึ่ง แม่แล้วละซี ลูกเปิดทั้งห้าร้องไห้กันใหญ่เลย “โอ๊ยๆ ลูกจ๋า...แม่ก็คิดถึงลูกเหมือนกันจ้ะ แต่ยังไง ลูกก็ต้องไปโรงเรียนนะจ้ะ พวกเรารีบไปกันเถอะ” แม่เปิดปลอบลูกเปิดทั้งห้า ลูกเปิดทั้งห้าว่ายน้ำตามแม่เปิดไปถึงโรงเรียน “แม่รักลูกและจะคิดถึงลูกตลอดเวลาเลยนะจ้ะ” แม่เปิดบอก “เดินเข้าแถวไปที่ห้องเรียนได้เลยจ้ะ” คุณครูบอกอย่างใจดี ที่โรงเรียนมีเพื่อนเยอะแยะ และมีอะไรให้เล่นสนุกตั้งหลายอย่าง เล่นขับรถ เล่นเกม เวลาผ่านไปไวจ้ะเลย คุณครูเอาภาพวาดของพวกเราติดโชว์บนผนังด้วยละ ช่วยกันต่อบล็อกให้เป็นหอคอยสูงเกือบถึงท้องฟ้าเลย เล่นไกวชิงช้า เล่นไถลงน้ำ สนุกจ้ะเลย แล้วมาเล่นก่อกองทรายให้เป็นปราสาท มาอ่านหนังสือนิทานกันเถอะยิ่งอ่านเยอะแยะ ก็ยิ่งสุขใจ เมื่อถึงเวลาโรงเรียนเลิก แม่ทั้งหลายมารอรับลูกกลับบ้าน “เป็นยังไงบ้างจ้ะ” แม่เปิดถามลูกเปิดทั้งห้า “สนุกมากเลยจ้ะ หนูอยากมาโรงเรียนทุกวันเลย” แม่เปิดดีใจและโล่งใจจริงๆ “โรงเรียนของเรา...ดีจ้ะเลยนะ” ลูกเปิดทั้งห้าคุยกันพลางเดินกลับบ้านอย่างมีความสุข

ที่มา : หนังสือนิทาน เปิดน้อยไปโรงเรียน ผู้แต่ง : แครอล รอท ผู้แปล : น้านกสุก

จากเรื่องที่ฟังจบตอบคำถามต่อไปนี้

1. ลูกเปิดตัวใดเริ่มร้องไห้เป็นครั้งแรก (ความจำ)

ก. ตัวที่ 1

ข. ตัวที่ 3

ค. ตัวที่ 5

2. ทำไมลูกเปิดตัวที่ 5 ถึงไม่อยากไปโรงเรียน (ความเข้าใจ)

ก. โดนเพื่อนแกล้ง

ข. คิดถึงแม่เปิด

ค. ทะเลาะกับพี่เปิด

3. ลูกเปิดไปโรงเรียนด้วยวิธีใด (ความจำ)

ก. ว่ายน้ำ

ข. เดิน

ค. วิ่ง

4. กิจกรรมใดที่ลูกเปิดทำเป็นอย่างแรกที่โรงเรียน (ความจำ)

ก. ต่อบล็อก

ข. เล่นไกวชิงช้า

ค. เล่นขั้บรถ

5. ในตอนท้ายเรื่องทำไมลูกเปิดถึงอยากไปโรงเรียน (ความเข้าใจ)

ก. เพราะมีกิจกรรมที่สนุกสนาน

ข. เพราะอาหารมากมาย

ค. เพราะไม่อยากอยู่บ้าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รายวิชา	ภาษาไทย	ระดับ/ชั้น	อนุบาล	3
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง	หนูทำได้	จำนวน	2	ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดที่ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
- ตัวชี้วัดที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด
- ตัวชี้วัดที่ 10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล
- ตัวชี้วัดที่ 12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สาระสำคัญ

การดูแลตัวเองและทำกิจวัตรประจำวันง่าย ๆ ได้ เช่น แปรงฟัน แต่งตัว ล้างมือ รับประทานอาหาร ใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่างถูกวิธีปูและเก็บเครื่องนอนช่วยทำงานบ้านง่าย ๆ ฉันทาคฤภูมิใจในตนเอง

สาระการเรียนรู้

- เรียนรู้เรื่องหนูทำได้ ผ่านนิทานเรื่อง ตันกล้าช่วยงานบ้านและง่ายนิดเดียว หนูทำได้
- ตอบคำถามเกี่ยวกับหนูทำได้จากนิทานที่ได้ฟัง
- พูดคุยเกี่ยวกับหนูทำได้จากนิทานที่ได้ฟัง

ผลการเรียนรู้

- นักเรียนเกิดการเรียนรู้และและเข้าใจเรื่องราวจากการฟังนิทานสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับหนูทำได้จากเรื่องที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
<p>(คาบที่ 1)</p> <p>นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังเกี่ยวกับหนูทำได้ได้</p>	<p>1 คาบ</p>	<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูกล่าวถึงกิจวัตรประจำวันในแต่ละวัน ที่นักเรียนสามารถทำได้ด้วยตัวเองได้ 2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับหนูทำได้ โดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน 3. ครูนำเสนอนิทานที่จะเล่าและแนะนำตัวละครในเรื่อง <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องหนูทำได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่อง ต้นกล้าช่วยงานบ้าน โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องจากการใช้น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม 2. ครูตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้ นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปพร้อมๆกัน 3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยการยกมือเพื่อตอบคำถามจากเรื่อง ต้นกล้าช่วยงานบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิทานเรื่อง ต้นกล้าช่วยงานบ้าน 2. แบบฝึกหัดวัดความสามารถด้านการฟัง 3. แบบประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
		<p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและข้อคิดจากเรื่องของนิทานว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากนิทานเรื่องต้นกล้าช่วยงานบ้าน เพื่อเป็นการทบทวน 3. ให้นักเรียนบอกงานบ้านที่ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำคนละ 1 อย่าง 	
<p>(คาบที่ 2)</p> <p>นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังเกี่ยวกับเรื่องหนูทำได้ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1 คาบ</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูถามนักเรียนถึงงานบ้านที่ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำหลังจากเรียนคาบที่แล้ว 2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับหนูทำได้ โดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน 3. ครูนำเสนอนิทานที่จะเล่าและแนะนำตัวละครในเรื่อง <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องง่ายนิดเดียว หนูทำได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่อง ง่ายนิดเดียว หนูทำได้ โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องจากการใช้น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม 2. ครูตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้ นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิทานเรื่องง่ายนิดเดียว หนูทำได้ 2. แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ 3. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
		<p>ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปพร้อมๆกัน</p> <p>3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจจากเรื่องง่ายนิดเดียวหนูทำได้</p> <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <p>1. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและข้อคิดจากเรื่องของนิทานว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร</p> <p>2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากนิทานเรื่องง่ายนิดเดียวหนูทำได้ เพื่อเป็นการทบทวน</p> <p>3. ให้นักเรียนบอกกิจวัตรประจำวันที่ทำได้ด้วยตัวเองคนละ 1 อย่าง</p>	

แบบฝึกหัด

ต้นกล้าช่วยงานบ้าน

แม่เหนื่อยไหมจ๊ะ ต้นกล้าอยากช่วย ทำงานบ้านด้วย ช่วยงานสนุกจัง

แม่จ๋า แม่จ๋า ต้นกล้าอยากช่วย ขอตากผ้าด้วย ช่วยงานสนุกจัง

แม่จ๋า แม่จ๋า ต้นกล้าอยากช่วย ขอกวาดบ้านด้วย ช่วยงานสนุกจัง

แม่จ๋า แม่จ๋า ต้นกล้าอยากช่วย เช็ดกระจกด้วย ช่วยงานสนุกจัง

แม่จ๋า แม่จ๋า ต้นกล้าอยากช่วย ขอรดน้ำด้วย ช่วยงานสนุกจัง

แม่จ๋า แม่จ๋า ต้นกล้าอยากช่วย เก็บของเล่นด้วย ช่วยงานสนุกจัง

แม่จ๋า แม่จ๋า ต้นกล้าสนุกจัง แต่ขอเติมพลัง นั่งพักนิดนึง

ที่มา : หนังสือนิทาน ต้นกล้าช่วยงานบ้าน

ผู้แต่ง : น้านกฮูก

จากเรื่องที่ฟังจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด.....
2. งานบ้านอะไรที่นักเรียนทำแล้วอาจเกิดอันตราย.....
3. งานบ้านอะไรที่ต้นกล้าควรรับผิดชอบทำด้วยตัวเอง.....
4. ต้นกล้ารู้สึกอย่างไรเมื่อช่วยแม่ทำงานบ้าน.....
5. การช่วยงานบ้านช่วยแบ่งเบางานของแม่จริงหรือไม่.....

แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถการฟังเพื่อความเข้าใจ

ง่ายนิดเดียว หนูทำได้

ตื่นตอนเช้ารีบลุกเก็บที่นอน พับผ้าห่มจัดหมอนให้เข้าที่ เป็นระเบียบเรียบร้อยดูเข้าที่ หนูยินดี เรื่องนี้หนูทำได้ แปรงสีฟันอันน้อยนี้ของหนู บีบยาใส่แล้วถูฟองฟูฟอง บัดขึ้นลงง่าย ง่ายอยากให้ลอง ฝึกจนคล่องเรื่องนี้หนูทำได้ อาบน้ำเองเก่งจังพ่อแม่ชม นวดนวดหัวสระผมเย็นสบาย ฟอกสบู่แล้วถูตัวร่างกาย ไม่เบี่ยงบ่ายเรื่องนี้หนูทำได้ ชุดในตู้หนูเลือกหยิบใส่เอง มีกระโปรงกางเกงแตกต่างกัน สวมคอเสื้อสอดแขนทีละชั้น ฝึกทุกวันเรื่องนี้ทำได้ เข้าห้องน้ำ จับถ่ายไม่หน่ายหนี รู้วิธีนั่งโถไอ้แสนง่าย ถึงเวลาบอกได้ไม่เอียงอาย แสนง่ายคายเรื่องนี้หนูทำได้ ก่อนกินข้าวล้างมือหนูจดจำ เข้าห้องน้ำควรทำล้างถ้วนทั่ว ไ้เช็ดมือโรคนีโกลให้แห้งตัว หนูไม่กลัวเรื่องนี้หนูทำได้ อ้าอ้าอ้ารอยยิ้มค่อยค่อยกิน ฝึกให้ชินกินไม่ร้อป้อน รู้จักใช้แก้วน้ำงานและช้อน ไม่เกียงอนเรื่องนี้หนูทำได้ หยิบถุงเท้าเข้าคู่ใส่ซ้ายขวา สวมรองเท้าซ้ายขวาอย่าผิดข้าง ก่อนออกไปวิ่งเล่นสนามกว้าง สนุกจังเรื่องนี้หนูทำได้ สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งที่ไม่ยากหากฝึกฝน อยากให้หนูภูมิใจในตัวตน บอกทุกคนเรื่องนี้หนูทำได้

ที่มา : หนังสือนิทาน ง่ายนิดเดียวหนูทำได้

ผู้แต่ง : เกวลิน ชุ่มช่างทอง

จากเรื่องที่ฟังจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. สิ่งแรกที่หนูทำได้ทำหลังตื่นนอนคืออะไร (ความเข้าใจ)

ก. ล้างหน้าแปรงฟัน

ข. พับผ้าห่มจัดหมอน

ค. อาบน้ำแต่งตัว

2. ข้อใดเป็นวิธีแปรงฟันที่ถูกต้อง (ความจำ)

ก. บัดขึ้นบดลง

ข. บัดซ้ายบดขวา

ค. บัดไปบดมา

3. สิ่งที่หนูฝึกทำได้ทุกวันคืออะไร (ความเข้าใจ)

ก. ซักเสื้อผ้า

ข. ซื่อเสื้อผ้า

ค. ใส่เสื้อผ้า

4. ทำไมต้องล้างมือก่อนกินข้าวและหลังเข้าห้องน้ำ (ความเข้าใจ)

ก. ป้องกันโรคไข้เลือดออก

ข. ป้องกันโรคหวัด

ค. ป้องกันเชื้อโรค

5. เมื่อเราต้องทำอย่างนี้ทุกๆวันก็จะเป็นประโยชน์ต่อใคร (ความเข้าใจ)

ก. ครอบครัว

ข. ตัวเอง

ค. เพื่อนๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

รายวิชา ภาษาไทย ระดับ/ชั้น อนุบาล 3
 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง อาหารดีมีประโยชน์ จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
 มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดที่ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
 ตัวชี้วัดที่ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด
 ตัวชี้วัดที่ 10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล
 ตัวชี้วัดที่ 12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
 ตัวชี้วัดที่ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สาระสำคัญ

อาหารเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเรา เพราะร่างกายของเราต้องการอาหารเพื่อช่วยในการเจริญเติบโต เราต้องเลือกกินอาหารที่ดีมีประโยชน์ ได้แก่ ข้าว เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ นม และน้ำสะอาด อาหารมีมากมายหลายชนิด อาหารบางชนิดทำให้เกิดประโยชน์ อาหารบางชนิดทำให้เกิดโทษ เราควรเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย อาหารในแต่ละภาคของประเทศไทยก็จะมีรสชาติและมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป

สาระการเรียนรู้

- เรียนรู้เรื่องอาหารดีมีประโยชน์ผ่านนิทานเรื่อง อาหารดีมีประโยชน์และหนูจะกินอะไรดี
- ตอบคำถามเกี่ยวกับอาหารดีมีประโยชน์จากนิทานที่ได้ฟัง
- พูดคุยเกี่ยวกับอาหารดีมีประโยชน์จากนิทานที่ได้ฟัง

ผลการเรียนรู้

- นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวจากการฟังนิทาน สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับอาหารดีมีประโยชน์จากเรื่องที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
<p>(คาบที่ 1)</p> <p>นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังเกี่ยวกับเรื่องอาหารดีมีประโยชน์ได้</p>	<p>1 คาบ</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเปิดเพลง อาหารหลัก 5 หมู่ ให้นักเรียนร้องและเต้นประกอบบทเพลงเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม 2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับอาหารดีมีประโยชน์ โดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน 3. ครูนำเสนอนิทานที่จะเล่าและแนะนำตัวละครในเรื่อง <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องอาหารดีมีประโยชน์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่อง อาหารดีมีประโยชน์ โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องจากการใช้น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม 2. ครูตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปพร้อมๆกัน 3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยการยกมือเพื่อตอบคำถามจากนิทานเรื่องอาหารดีมีประโยชน์ <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและข้อคิดจากเรื่องของนิทานว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิทานเรื่อง กุ้งกิ้งไปโรงเรียน 2. แบบฝึกหัดวัดความสามารถด้านการฟัง 3. แบบประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
		จากนิทานเรื่องอาหารดีมีประโยชน์ เพื่อเป็นการทบทวน 3. ให้นักเรียนบอกหมู่อาหารพร้อมยกตัวอย่างคนละ 1 หมู่	
(คาบที่ 2) นักเรียนสามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังเกี่ยวกับอาหารดีมีประโยชน์ได้	1 คาบ	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูเปิดเพลง อาหารดีมีประโยชน์ ให้นักเรียนร้องและเต้นประกอบบทเพลงเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับอาหารดีมีประโยชน์โดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน ครูนำเสนอนิทานที่จะเล่าและแนะนำตัวละครในเรื่อง <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องหนุจะกินอะไรดี</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่อง หนุจะกินอะไรดีโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องจากการใช้น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม ครูตั้งคำถามเป็นระยะเพื่อให้นักเรียนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปพร้อมๆกัน ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจจากเรื่องหนุจะกินอะไรดี <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูพูดคุยกับนักเรียนถึงเนื้อหาและ 	<ol style="list-style-type: none"> นิทานเรื่องหนุจะกินอะไรดี แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์ การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอนและ การวัดประเมินผล
		<p>ข้อคิดจากเรื่องของนิทานว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร</p> <p>2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากนิทานเรื่องหนูจะกินอะไรดีเพื่อเป็นการทบทวน</p> <p>3. ให้นักเรียนบอกอาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์คนละ 1 อย่าง</p>	

แบบฝึกหัด

อาหารดีมีประโยชน์

อาหารนั้นสำคัญ กินทุกวันสามเวลา ให้ครบหมู่ทั้งห้า มีคุณค่าต่อร่างกาย

หมู่หนึ่งคือโปรตีน เราต้องกินถั่วหลากหลาย เต้าหู้ ชีส นม ไข่ เนื้อ ปลา ไก่ โปรตีนดี

จะช่วยให้ร่างกาย เติบโตได้อย่างเต็มที่ สมองทำงานดี ซ่อมส่วนที่สึกหรอได้

หมู่สอง ข้าว น้ำตาล รับประทานเส้นทั้งหลาย เผือก มัน กินแล้วได้ คาร์โบไฮเดรตสำคัญ

ช่วยให้พลังงาน รับประทานทุกทุกวัน มีแรงเรียนเล่นกัน จึงสำคัญต่อร่างกาย

หมู่สามเกลือแร่ นั้น กินผักกันสีหลากหลาย ระบบของร่างกาย ทำงานได้ราบรื่นดี

ผลไม้ช่างน่ากิน วิตามินคือหมู่สี่ ช่วยให้ขับถ่ายดี และเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน

หมู่ห้าไขมันนี้ มีกะทิ เนย น้ำมัน ให้ความอบอุ่นฉัน พลังงานแก่ร่างกาย

สำคัญอย่าให้ขาด น้ำสะอาดดับกระหาย ดื่มพอต่อร่างกาย ผิวสดใสขับถ่ายดี

กินให้ครบห้าหมู่ แล้วหนูหนูจะได้มี ร่างกายเติบโตดี มีภูมิต้านทานโรคภัย

ลองดูหนูหนูจำ ว่าอาหารมือต่อไป ควรเลือกกินอย่างไร จึงจะได้ประโยชน์ดี

ที่มา : หนังสือนิทาน อาหารดีมีประโยชน์ ผู้แต่ง : มนฤดี ทองกลอย

จากเรื่องที่ฟังจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากเรื่องที่ฟังมีอาหารทั้งหมดกี่หมู่
2. นอกจากอาหาร 5 หมู่แล้วยังมีอะไรที่สำคัญต่อร่างกาย.....
3. น้ำมีประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไร.....
4. ถ้านักเรียนกินอาหารครบ 5 หมู่จะเป็นอย่างไร.....
5. อาหารหมู่ใดช่วยทำให้สมองดี.....

แบบทดสอบเพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถฟังเพื่อความเข้าใจ

หนูจะกินอะไรดี

หนูชื่อชวนชม ตากลมน่ารัก ใครเห็นใครทัก ว่าหนูแข็งแรง

ร่าเริงแจ่มใส ยิ้มกว้างเมื่อใด เห็นฟันขาวใส สะอาดสวยดี

วันนี้ดีใจ พ่อ-แม่พาไป เทียวร้านเปิดใหม่ มีของมากมาย ไอ้โฮตาลาย

“หนูจะกินอะไรดี” ต้องเลือกของดี ที่มีประโยชน์ หลีกเลียงลูกอม ขนมที่หวานเหนียว

เคี้ยวแล้วติดฟัน หากกินทุกวัน ฟันหนูจะผุ อ้วนจุไม่งาม

ต้องเลือกของดี ที่มีประโยชน์ ขนมกรุบกรอบ รสหวานมันเค็ม

ล้วนมีโทษภัย หากกินทุกวัน ฟันหนูจะผุ อ้วนจุไม่งาม

ต้องเลือกของดี ที่มีประโยชน์ น้ำหวานน้ำอัดลม หนูควรงดดื่ม

มีแต่น้ำตาล หากกินทุกวัน ฟันหนูจะผุ อ้วนจุไม่งาม

ต้องเลือกของดี ที่มีประโยชน์ ผลไม้สดๆ มีหลายรสชาติ เกลือแรมมากมี

วิตามินมากมาย บำรุงร่างกาย ขับถ่ายสบายดี นำพาชีวิต สุขีสบายใจ ชวนชมเด็กดี

เชื่อคำสอนสั่ง ผลไม้อร่อยดี หนูกินทุกวัน น้ำเปล่าใสใส ดื่मแล้วชื่นใจ

ฟันหนูไม่ผุ หนูไม่อ้วนจุ แจ่มใสแข็งแรง ยิ้มกว้างเมื่อใด เห็นฟันขาวใส สะอาดสวยดี

ค่าแล้วชวนชม อายน้ำแปรงฟัน ก่อนจะเข้านอน ไหว้พระขอพร

โปรดจงคุ้มครอง ชวนชมเด็กดี

ที่มา : นิทานหนูจะกินอะไรดี ผู้แต่ง : ผุสดี จันทร์บาง

สืบค้นจาก : <https://multimedia.anamai.moph.go.th/ebooks/what-am-i-supposed-to-eat>

จากเรื่องที่ฟังจบตอบคำถามต่อไปนี้

1. พ่อแม่พาชวนชมไปที่ใด (ความจำ)

ก. ตลาดน้ำ

ข. ร้านเปิดใหม่

ค. ห้างสรรพสินค้า

2. อะไรคืออาหารที่ไม่มีประโยชน์ (ความเข้าใจ)

ก. ผักสด

ข. ผลไม้

ค. ขนมกรุบกรอบ

3. อาหารอะไรที่จะทำให้ชวนชม ฟันผุ อ้วนดู (ความเข้าใจ)

ก. ลูกอม

ข. นม

ค. แอปเปิ้ล

4. อาหารอะไรที่จะทำให้ชวนชม ขับถ่ายสบายดี (ความเข้าใจ)

ก. ขนมหวาน

ข. ผลไม้

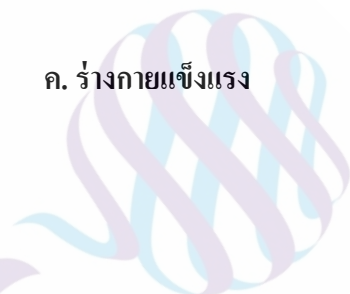
ค. ขนมปัง

5. ถ้าชวนชมทำตามคำสั่งสอนของพ่อแม่จะเป็นอย่างไร (ความเข้าใจ)

ก. ฟันผุ

ข. อ้วนดู

ค. ร่างกายแข็งแรง

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

นิทานเรื่องที่ 1 ช่วยได้ให้ได้

ตุ๊กตักกับตุ๊ปอง สองพี่น้องอ้อมอ้อมแอมแอมใส พ่อแม่ลูก ๆ เบิกบาน ยกขามยกจามาได้คันไม้ นั่งกันกลมกลมเป็นวง วางจานขามลงบนเสื่อผืนใหญ่ อาหารกลางวันวันนี้ ถ้วยเดียวอย่างดี “ฮู้... น้ำลายไหล” ตุ๊ปองกินเส้นเล็กน้ำ ตุ๊กตักห่มห่มเย็นตาไฟเส้นใหญ่ แม่กินบะหมี่แห้งแห้ง พ่อ นั่งอ้อมแอ้ม กินแกงขามใหญ่ คีบคีบ ตักตัก ซดซด เคี้ยวเคี้ยวจนหมด ขามเล็กขามใหญ่ กินแล้ว ช่วยเก็บช่วยทำ ล้างล้าง คั่วคั่ว ล้างไว้ คั่วไว้ ล้างไม้อ่างมือเอี่ยมอ่อง พ่อแม่พี่น้องนั่งได้คันไม้ กินขนมใจนกระทา ลูกลูกเฮฮา กุขขวากุขซ้าย ตุ๊กตักหนุนตัก อ้อมแต่ ตุ๊ปองอ้อมแม่ นอนตักรักใคร่ พุดคุย อ่าน ท่อง ร้อง เล่น หยอกหยอก เข้าเข้า หัวเราะกันใหญ่ พ่อแม่ลูบลูกลูก “เมื่อวานมีความสุขกันไหมกันไหม” “ใครเอ่ย ได้ให้ ได้ช่วย ใครน้อ บอกด้วย ได้ช่วย ได้ให้” ตุ๊ปอง อ้อมเป็นเอ๋ย ปาก “ภูมิใจมากมากลูกช่วยลูกให้” “ที่บ้านช่วยยกอาหาร , ช่วยกวาดลานบ้าน , รดน้ำต้นไม้” “ที่โรงเรียนให้เพื่อนอ้อมสี เขียนได้วาดดี เพื่อนตอบขอบใจ” “อ้อ...อ้อ ตอนเดินกลับบ้าน ลูกยังทำทาน ให้อาหารกูกูก” ตุ๊กตัก อ้อมอ้อมพริ้มหน้า “ที่บ้าน พับผ้าตะกร้าใช้ใหญ่ , พับแล้วเก็บไว้ในตู้ เรียบร้อยน่าดู แม่ชมชื่นใจ” “ที่โรงเรียน ไม่เงินไม่เจียน ลูกช่วยเพื่อนๆ ทำงานกลุ่มใหญ่ , อ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง สนุกสุขจัง เพื่อนเพื่อนขอบใจ” พ่อแม่กอดลูกด้วยรัก “เก่งมากเก่งมาก ลูกช่วยลูกให้” มีสุขทุกครั้งี่ช่วย ปลื้มด้วยสุขด้วย “ช่วยได้ ให้ได้” เอ๊ะ...เอ๊ะ พຽงนี้พຽงนี้ จะช่วยใครดี จะให้ใครได้ แค่คิดพ่อแม่ลูกลูก ก็มีความสุขเล็กเล็กในใจ

ที่มา : หนังสือนิทาน ช่วยได้ให้ได้

ผู้แต่ง : เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป

จากเรื่องที่ฟังจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ในเรื่องไม่ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในที่ใดบ้าง (ความจำ)

ก. บ้าน

ข. โรงเรียน

ค. วัด

2. ตั๊กป้องรู้สึกอย่างไรที่ได้ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น (ความเข้าใจ)

ก. รู้สึกเหนื่อย

ข. รู้สึกภูมิใจ

ค. รู้สึกเสียใจ

3. ตั๊กป้องทำทานด้วยวิธีใด (ความจำ)

ก. ให้อาหารไก่

ข. ให้อาหารสุนัข

ค. ให้อาหารแมว

4. นักเรียนคิดว่าครอบครัวในเรื่องมีลักษณะอย่างไร (ความเข้าใจ)

ก. ครอบครัวยากจน

ข. ครอบครัวอบอุ่น

ค. ครอบครัวร่ำรวย

5. จากเรื่องที่ฟัง ตั๊กตึกและตั๊กป้องมีนิสัยอย่างไร (ความเข้าใจ)

ก. มีน้ำใจชอบช่วยเหลือ

ข. เอาแต่ใจตัวเอง

ค. ชอบรังแกผู้อื่น

นิทานเรื่องที่ 2 ไบไม้แห่งความดี

มีครอบครัวหนึ่งในหมู่บ้านอาศัยอยู่ด้วยกัน 3 คนประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก เด็กคนนี้ชื่อว่าน้องพลอย น้องพลอยเป็นเด็กดีทุกหลังจากตื่นนอนน้องพลอยก็จะอาบน้ำแปรงฟันและทานอาหารเช้าก่อนไปโรงเรียน เมื่อน้องพลอยกลับจากโรงเรียนก็จะช่วยแม่ทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของแม่ ก่อนที่น้องพลอยจะไปเล่นกับเพื่อนก็ขออนุญาตคุณแม่ก่อนทุกครั้ง อยู่มาวันหนึ่งน้องพลอยไปโรงเรียนแล้วเก็บกระเป๋าสเงินได้ จึงนำไปให้คุณครูและบอกความจริงกับครู “ครูคะหนูเก็บกระเป๋าสเงินได้ค่ะ” ครูรีบถามน้องพลอยว่า “น้องพลอยเก็บได้จากตรงไหน” แล้วก็ชมเชย “น้องพลอยเป็นเด็กดีจังค่ะ” แล้วคุณครูก็ประกาศหาเจ้าของพร้อมทั้งประกาศให้ทุกคนทราบถึงความดีความซื่อสัตย์สุจริตของน้องพลอยเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีของโรงเรียน แล้วน้องพลอยก็มาเล่าให้พ่อกับแม่ฟัง แม่บอกกับน้องพลอยว่า “ดีแล้วลูก หนูเป็นเด็กดี” ทั้งสอนว่า การที่เราไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของของตน การไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาตและการยอมรับเมื่อทำผิด แปลว่าเป็นเด็กดี น้องพลอยทำความดีแล้วมีความสุขมาก ๆ จากนั้นแม่ก็พาน้องพลอยเดินไปหลังบ้านแล้วเด็ดไบไม้มาหนึ่งไบให้น้องพลอย น้องพลอยถามแม่ว่าแม่เอาไบไม้มาทำอะไร แม่บอกกับน้องพลอยว่า “แม่ไม่มีเงิน ไม่มีทอง ไม่มีอะไรเป็นรางวัล มีเพียงไบไม้แห่งความดีที่มอบให้ ลูกเก็บไว้นะจ๊ะ แล้ววันหนึ่งเวลาผ่านไป ลูกนำไบไม้แห่งความดีมาดูแล้ว หนูก็ภูมิใจในสิ่งที่ได้รับมา สิ่งตอบแทนที่รับมานั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นแก้วแหวนเงินทอง เพียงเป็นไบไม้หนึ่งไบที่มีคุณค่าทางจิตใจยิ่งกว่า นะลูก” น้องพลอยดีใจที่เกิดเป็นลูกแม่ แม่คอยอบรมสั่งสอนให้น้องพลอยเป็นคนดีนี่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตและไม่ต้องการอะไรมากมายไปกว่าชีวิตที่เป็นสุข เมื่อได้อยู่กับครอบครัวที่อบอุ่นในบ้านหลังเล็ก ๆ หลังนี้

ผู้วิจัยคัดแปลงจาก : นิทานไบไม้แห่งความดี ของวรินทร์ นนทการ

สืบค้นจาก <https://wbscport.dusit.ac.th/view/view.php?id=1680>

จากเรื่องที่ฟังจบตอบคำถามต่อไปนี้

6. น้องพลอยเก็บกระเป๋าเสตางค์ได้ที่ใด (ความจำ)

ก.บ้าน

ข.โรงเรียน

ค.โรงพยาบาล

7. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าน้องพลอยเป็นคนอย่างไร (ความเข้าใจ)

ก.มีน้ำใจ

ข.ซื่อสัตย์

ค.ยุติธรรม

8. ถ้านักเรียนเป็นน้องพลอยนักเรียนจะอย่างไรกับกระเป๋าเสตางค์ที่เก็บได้ (การนำไปใช้)

ก.เอากลับบ้าน

ข.แบ่งเงินให้เพื่อน

ค.ส่งให้คุณครู

9. การทำความดีทำให้น้องพลอยรู้สึกอย่างไร (ความจำ)

ก.มีความสุข

ข.สนุกสนาน

ค.อารมณ์ดี

10. นักเรียนต้องทำอะไรจึงจะได้ใบไม้แห่งความดี (การนำไปใช้)

ก.ช่วยเพื่อน โทกหกรู

ข.ช่วยเพื่อนรังแกคนอื่น

ค.ช่วยเพื่อนเก็บของเล่น

แบบทดสอบหลังเรียน

นิทานเรื่องที่ 1 ไม่ไป...บอก

ตุ๊กตีกัดกับตุ๊กตูป้อง สองพี่น้องนั่งแกว่งชิงช้า ลมพัดเย็นเย็นเพลินใจ แกว่งมาแกว่งไป ลอยหน้า ลอยตา พ่อแม่ปู่เสื่อนั่งยิ้ม อ่านหนังสือพิมพ์เปิดทีละหน้า ลับปลับทันใดนั่นเอง พ่อเครียดแม่เคร่ง เฟ่งหน้าจ้องตา ลูกลูกหยุดแกว่ง หยุดไกว รีบวิ่งเข้าไป กอดไหล่ หอมบ่า กอดแขน เกาะเอา หนุน ตัก รัก รัก รัก รัก พ่อแม่เรingers แม่มองหน้าพ่อพยัก แม่กอดลูกรัก ลูกหน้าลูกตา แล้วเล่าข่าวให้ลูก ฟัง ข่าวนี้เศร้าจัง โอ...โธ่ไม่น่า เด็ก เด็ก ลูกคนใจร้ายหลอกไปลวงไป พ่อแม่ตามหา พ่อคุยกับลูก ทันทีถ้าวันหนึ่งมี คนที่แปลกหน้า มาชักมาชวน ไปเที่ยว มาเกาะ มาเกี้ยว ลูกแขน จับขา หรือเอา ขนมมาให้ ลูกจะไปไหม บอกมา บอกมา หรือเอาสตางค์มาให้ ลูกจะไปไหม บอกมา บอกมา ลูกจะทำไรกันดี บอกซิ บอกซิ บอกมา บอกมา ลูกลูกตอบบีบบั๊ว ไหม ไหม ไหม ไหม บอกไม่ไปจ้า คนไม่รู้จักมักจี่ ทำมาดีซี้ ทำดีตบตา จากนั้นต้อง ไป ไป ไป วิ่งหนีให้ไว ไม่ให้ตามมา วิ่งจู้ดให้สุดฝีเท้า ให้ไกลจากเขาโดยเร็วดีกว่า แล้วบอกบอกให้คนรู้ พ่อแม่หรือครูรู้ก่อนดีกว่า จะได้ช่วยทันทั่วทั้งที่ถ้าใครไม่ดีลูกไม่คบค้า จำไว้ว่า “ไม่ ไป บอก” จะไม่โดนหลอกเสียทีเสียท่า พ่อแม่ลูบหัวลูกๆ ทำดีทำ ถูกปรบมือให้จ้า

ที่มา : หนังสือนิทาน ไม่ไปบอก

ผู้แต่ง : เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป

จากเรื่องที่ฟังจบตอบคำถามต่อไปนี้

1. ชาวในหนังสือพิมพ์เป็นข่าวเกี่ยวกับอะไร (ความจำ)

ก. เด็กโดนรถชน

ข. เด็กถูกคนแปลกหน้าหลอกไป

ค. เด็กโดนทำร้าย

2. ถ้าเจอคนแปลกหน้ามาชวนไปเที่ยวนักเรียนควรทำอย่างไร (การนำไปใช้)

ก. ไม่สนใจ

ข. ปฏิเสธและวิ่งหนี

ค. ไม่คุยด้วย

3. ถ้าเจอคนแปลกหน้ามาชวนคุยนักเรียนควรบอกใคร (การนำไปใช้)

ก. คุณพ่อคุณแม่

ข. แม่ครัว

ค. แม่บ้าน

4. ใครคือคนแปลกหน้าสำหรับนักเรียน (ความเข้าใจ)

ก. คุณครู

ข. คุณพ่อคุณแม่

ค. แม่ค้า

5. คนแปลกหน้าหลอกเด็กโดยใช้วิธีใดมากที่สุด (ความเข้าใจ)

ก. ชวนไปเที่ยว

ข. ชวนไปกินข้าว

ค. ชวนไปซื้อขนม

นิทานเรื่องที่ 2 ตักแตนผู้ซื่อสัตย์

ท่ามกลางสวนดอกไม้ ผลิดอกใบแย้มกลีบบาน เหล่าแมลงสุขสำราญ สนุกสนานกันทั้งวัน ของเล่นมีมากมาย มีน้ำใจมาแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเล่นด้วยกัน แสนสนุกสุขสบาย ตักแตนน้ำใจดี มีของเล่นมาแบ่งปัน ตักตาฟางใบไม้สาน เก็บไว้มากมายก่ายกอง แต่ชอบกั๊กซ่อนดอกไม้ ของเล่นใหม่ของท่านอง ตักแตนเฝ้าจ้องมอง อยากลองเล่นสักที เหล่าแมลงเล่นของท่านอง เข้าจรดเย็นสนุกเต็มที่ กลับบ้านกันเสียที ไข่ฟรุ้งนี้มาเล่นใหม่ ตักแตนเห็นกั๊กซ่อน ท่านองนั้นลืมหืมไป กว่าหมับเร็วรีดีใจ เก็บกลับบ้านไปทันที กั๊กซ่อนของท่านอง ลองเล่นแล้วสนุกดี สุขใจยิ่งเต็มที่ กอดกั๊กซ่อนไว้แนบกาย ตักแตนนอนหลับฝัน บนสวรรค์ปุ๋ยเมฆมากมาย มือถือกั๊กซ่อนดอกไม้ วิ่งเล่นไปบนท้องฟ้า ฟรุ้งเข้าตักแตน ตื่นนอนกางแขนเหยียดขา คิดหนักตลอดเวลา ตาจ้องมองกั๊กซ่อนดอกไม้ อยากคืนให้ท่านอง แต่ใจร้องว่าอยากได้ จะคืนหรือเก็บไว้ ตัดสินใจไม่ได้สักที ตักแตนถอนหายใจ คิดไม่ตกทำยังไงดี “เอ๊ะ นั่นเพื่อนๆนี่ รวมกลุ่มกันทำอะไร” ซ่อนตัวลอบแอบมอง เห็นท่านองนั่งร้องไห้ กั๊กซ่อนดอกไม้หาย เสรีเสียใจน้ำตานอง เพื่อนๆช่วยปลอบใจ ไม่เป็นไรนะท่านอง ร่วมด้วยช่วยกันมอง ลองหาดูให้ดี เมื่อวานเล่นตรงไหน คงลืมหืมอยู่แถวนี้ เพื่อนแมลงใจดีดี หากั๊กซ่อนอย่างตั้งใจ ตักแตนเห็นเพื่อนเสร์รา โถ่ท่านองนั่งร้องไห้ เพื่อนแมลงต่างวุ่นวาย หากั๊กซ่อนที่หายไป ของเล่นของผู้อื่น ควรส่งคืนไม่เก็บไว้ คิดได้ตัดสินใจ คืนกั๊กซ่อนให้ท่านอง ตักแตนรีบออกมา กระโดดไปหาส่งเสียงร้อง “ท่านองจ้า ท่านอง นี่ของเล่นเธอใช้ไหม เธอลืมหืมที่นี่ เมื่อวานนี้นั้นเก็บได้” ท่านองแสนดีใจ ไปได้กั๊กซ่อนดอกไม้คืน ฟรุ้งเข้าท่านองรีบแจ้น ยิ้มแป้นแล่นแสนสดใส ดอกไม้หอมระรื่น ยื่นให้เพื่อนรักทันที ช่วยกันทำกั๊กซ่อน แสนสุขสันต์กันเต็มที่ บ้างบินปรือสนุกดี วิ่งหื้อเร็วจี้กั๊กซ่อนลูกลม ที่มา : หนังสือนิทาน ตักแตนผู้ซื่อสัตย์ ผู้แต่ง : มนฤดี ทองกลอย

จากเรื่องที่ฟังจงตอบคำถามต่อไปนี้

6. เต่าทองลืมนอะไรทิ้งไว้ (ความจำ)

ก. ตุ๊กตาฟางใบไม้सान

ข. กังหันดอกไม้

ค. ว่าวปักเป้า

7. ใครเป็นคนเก็บกังหันของเต่าทองไว้ (ความจำ)

ก. ผึ้งน้อย

ข. แมลงปอ

ค. ตั๊กแตน

8. ถ้านักเรียนเก็บของเล่นของเพื่อนได้ ควรทำอะไร (การนำไปใช้)

ก. คืนให้เพื่อน

ข. เก็บไว้เล่นเอง

ค. เอาไปทิ้ง

9. จากเรื่องที่ฟังตั๊กแตนมีนิสัยอย่างไร (ความเข้าใจ)

ก. จีจโมย

ข. ชอบโกหก

ค. ซื่อสัตย์

10. ถ้านักเรียนอยากได้กังหันดอกไม้แบบเต่าทองนักเรียนควรทำอะไร (การนำไปใช้)

ก. ขโมยตอนเต่าทองหลับ

ข. ให้เต่าทองสอนวิธีทำ

ค. แย่งมาจากเต่าทอง

ภาคผนวก ง
แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของ
นักเรียนชั้นอนุบาล 3

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียน
เด่นห้าพระราม 5 ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการเล่าเรื่อง
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อคำถาม	ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้		
	3	2	1
ด้านร่างกาย			
1. ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย			
2. สามารถยกมือตอบ			
ด้านอารมณ์			
3. กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์			
4. ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง			
ด้านสังคม			
5. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้			
6. มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง			
ด้านสติปัญญา			
7. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ			
8. สนทนาโต้ตอบต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง			
9. สามารถตอบคำถามจากนิทานที่ฟังได้			
10. กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ			

โดยเกณฑ์การแปลความหมายระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ คือ

- 1 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นน้อยหรือทำพฤติกรรมตามที่กำหนดไม่ได้
- 2 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นบ้างหรือทำพฤติกรรมตามที่กำหนดได้บ้าง
- 3 หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นหรือสม่ำเสมอเป็นประจำหรือทำพฤติกรรมตามที่กำหนดได้สม่ำเสมอเป็นประจำ

เกณฑ์แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง (1)
1. ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยได้ดี	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยได้ค่อนข้างดี	ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยได้น้อย
2. สามารถยกมือตอบได้	สามารถยกมือตอบได้ได้ดี	สามารถยกมือตอบได้ได้ค่อนข้างดี	สามารถยกมือตอบได้ได้น้อย
3. กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์	กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้ดี	กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้ค่อนข้างดี	กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ได้น้อย
4. ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่น	ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่นได้ดี	ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่นได้ค่อนข้างดี	ช่วยเหลือตนเองและแบ่งปันผู้อื่นได้น้อย
5. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ดี	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ค่อนข้างดี	เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้น้อย

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง (1)
6. มี ส่วน ร่วม ส ราง ข้อตกลงและปฏิบัติตาม ข้อตกลงด้วยตนเอง	มี ส่วน ร่วม ส ราง ข้อตกลงและปฏิบัติ ตามข้อตกลงด้วย ตนเองได้ดี	มี ส่วน ร่วม ส ราง ข้อตกลงและปฏิบัติ ตามข้อตกลงด้วย ตนเองได้ค่อนข้างดี	มี ส่วน ร่วม ส ราง ข้อตกลงและปฏิบัติ ตามข้อตกลงด้วย ตนเองได้น้อย
7. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ	ฟังผู้อื่นพูดจนจบได้ ดี	ฟังผู้อื่นพูดจนจบได้ ค่อนข้างดี	ฟังผู้อื่นพูดจนจบได้ น้อย
8. สนทนาโต้ตอบ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่อง ที่ฟัง	สนทนาโต้ตอบ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟังได้ดี	สนทนาโต้ตอบ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟังได้ ค่อนข้างดี	สนทนาโต้ตอบ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟังได้น้อย
9. สามารถตอบคำถาม จากนิทานที่ฟังได้	สามารถตอบคำถาม จากนิทานที่ฟังได้ดี	สามารถตอบคำถาม จากนิทานที่ฟังได้ ได้ค่อนข้างดี	สามารถตอบคำถาม จากนิทานที่ฟังได้ น้อย
10. กระตือรือร้นในการ ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจน จบ	กระตือรือร้นในการ ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ ต้นจนจบได้ดี	กระตือรือร้นในการ ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ ต้นจนจบได้ ค่อนข้างดี	กระตือรือร้นในการ ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ ต้นจนจบได้น้อย

ประวัติผู้เขียน**ชื่อ - สกุล**

นางสาวหนึ่งฤทัย พากักดี

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2561

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาภาษาไทยเพื่ออาชีพ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผู้ประสานงาน Visa and Work Permit ครูต่างชาติ

โรงเรียนเด่นหล้าพระราม 5 ตำบลบางขุนทอง อำเภอ

บางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130

